

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 9 listopada 2006 r.

Nr 235

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ:

3444 – Rady Miejskiej Legnicy z dnia 23 października 2006 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Legnicy” 25061

3444

UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ LEGNICY

z dnia 23 października 2006 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami miasta Legnicy”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, 1568, z 2004 r., Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 w związku z art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 238 poz. 2390, z 2006 r., Nr 50, poz. 362, Nr 126 poz. 875)

§ 1

Przyjmuje się „Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Legnicy” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wszelkie uchwały dotyczące zagadnień ujętych w Programie, o których mowa w § 1, winny być z nim zgodne i zmierzać do realizacji wyznaczonych w nim celów.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Legnicy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

§ 5

Uchwała podlega publikacji na stronie internetowej Urzędu Miasta Legnicy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

CZESŁAW KOZAK

Załącznik do uchwały Rady Miejskiej
Legnicy z dnia 23 października 2006 r.
(poz. 3444)

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA LEGNICY

SPIS TREŚCI

Wstęp

- I. Podstawy prawne i główne cele gminnego programu opieki nad zabytkami
- II. Uwarunkowania ochrony i opieki nad zabytkami
 - II. 1. Uregulowania formalno-prawne
 - II. 2. Organy ochrony zabytków
 - II. 3. Założenia wynikające z krajowego i wojewódzkiego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami
 - II. 4. Program opieki nad zabytkami a Narodowa Strategia Kultury na lata 2004–2020
 - II. 5. Program opieki nad zabytkami a Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.
 - II. 6. Gminny program opieki nad zabytkami a akty prawa miejscowego
- III. Ochrona zabytków miasta Legnica – stan prawny
 - III. 1. Rejestr zabytków
 - III. 1.1. Rejestr zabytków nieruchomości
 - III. 1.2. Rejestr zabytków ruchomych
 - III. 1.3. Rejestr zabytków archeologicznych
 - III. 2. Zabytki ruchome w zbiorach muzealnych
 - III. 3. Gminna ewidencja zabytków
 - III. 4. System ochrony krajobrazu kulturowego gminy w dokumentach prawa miejscowego
- IV. Charakterystyka zasobów kulturowych miasta
- V. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego
 - V. 1. Ochrona krajobrazu kulturowego miasta
 - V. 2. Współczesne funkcje obiektów zabytkowych
 - V. 3. Ocena stanu technicznego obiektów zabytkowych. Ocena stanu dokumentacji konserwatorskiej
- VI. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Legnicy
- VII. Założenia programowe
 - VII. 1. Główne cele polityki gminnej związanej z ochroną zabytków
 - VII. 2. Działania związane z opieką nad zabytkami oraz ochroną krajobrazu kulturowego miasta
 - VII. 3. Działania informacyjne, popularyzacyjne i edukacyjne związane z promocją zabytków i walorów miejskiej przestrzeni kulturowej Legnicy
- VIII. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków
 - VIII. 1. Realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków w programach rewitalizacji historycznych dzielnic Legnicy
 - VIII. 1.1. Program rewitalizacji Śródmieścia i części obrębu Fabryczna w Legnicy
 - VIII. 1.2. Program rewitalizacji Kartuz, rejonu ulic Henryka Pobożnego i Dworcowej – historycznych obszarów Legnicy
 - VIII. 1.3. Program rewitalizacji dzielnicy Tarninów w Legnicy
 - VIII. 1.4. Program rewitalizacji terenów powojennych w Legnicy
 - VIII. 2. Inwestycje prowadzone przez Gminę związane z ochroną zabytków, których właścicielem jest Gmina oraz zabytków leżących na terenie miasta Legnicy
 - VIII. 3. Zadania realizowane przez Gminę związane z konserwacją zieleni zabytkowej
- TABETA 1. Miasto Legnica. wykaz zabytków nieruchomości
- TABETA 2. Miasto Legnica. wykaz zabytków ruchomych
- TABETA 3. Miasto Legnica. wykaz stanowisk archeologicznych
- TABETA 4. Miasto Legnica. gminna ewidencja zabytków nieruchomości
- TABETA 5. Miasto Legnica. gminna ewidencja zabytków archeologicznych

Wstęp

Kultura rozumiana jest współcześnie jako jeden z podstawowych czynników rozwoju regionalnego w odniesieniu do kapitału intelektualnego, wyrównywania szans i rozwoju ekonomicznego. Należy również do podstawowych punktów odniesienia w określeniu metropolitalnych funkcji i znaczenia miast w układach przestrzennych, ekonomicznych i społecznych.

Ustawowym zadaniem samorządów jest m.in. wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków. Art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami) określa zadania własne gminy, w tym również zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. W szczególności zadania własne obejmują sprawy m.in. ładu przestrzennego, kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. W tezach do krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami zapowiadane jest tworzenie warunków prawnych do odpowiedzialnego kreowania i realizowania ochrony dziedzictwa kulturowego przez samorządy terytorialne oraz podjęcie inicjatywy legislacyjnej dla uwzględniania interesów ochrony zabytków w całym ustawodawstwie, jak również stworzenie warunków prawnych do nowego systemu finansowania ochrony i opieki nad zabytkami.

Program zgodny jest w swych założeniach z rządowymi dokumentami o charakterze strategicznym sporządzonymi na poziomie ogólnokrajowym oraz gminnymi, a w szczególności z obowiązującymi programami: Strategią Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004–2014, Strategią rozwoju kultury w Legnicy na lata 2007–2013 (2020) oraz programami rewitalizacji historycznych dzielnic miasta i terenów powojennych.

Podstawę sporządzenia programu opieki nad zabytkami stanowią ponadto dokumenty prawa miejscowego, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Legnicy.

Wszelkie działania związane z rozwojem miasta muszą opierać się przede wszystkim na jego zasobach i walorach. Wykorzystanie zarówno zasobów środowiska przyrodniczego jak i środowiska kulturowego powinny stanowić jedną z głównych polityk gminnych. Procesy rozwojowe miasta zachodząc powinny przy zapewnieniu warunków trwania i wzbogacania materialnego dziedzictwa kulturowego. Zasoby kulturowe stanowią bowiem zarówno o atrakcyjności krajobrazu, jak też o atrakcyjności ekonomicznej regionu. Mają szansę stać się bazą w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości lokalnej. Podniesienie jakości warunków życia mieszkańców, co nie zawsze jest uświadamiane, jest związane bezpośrednio z jakością przestrzeni kulturowej miasta. Program opieki nad zabytkami miasta Legnicy dotyczyć będzie zatem tej sfery działań prorozwojowych, która ma na celu poprawę funkcjonowania materialnego dziedzictwa kulturowego, decydującego w znacznym stopniu o zasobach i walorach miasta.

Przebieg prac nad Programem opieki nad zabytkami miasta Legnicy.

- Postanowieniem Prezydenta Miasta nr 1765/IV/2005 z dnia 26 stycznia 2005 r. powołany został zespół do współpracy przy Programie opieki nad zabytkami miasta Legnicy, w skład którego weszli

dyrektorzy wydziałów Urzędu Miasta Legnicy. Pracę koordynował Miejski Konserwator Zabytków.

- Dyrektorzy wydziałów Urzędu Miasta Legnicy przedstawili zestawienia danych dotyczących inwestycji miejskich przy obiektach zabytkowych, informacje dotyczące użytkowania obiektów zabytkowych przez instytucje miejskie, plany oraz dane dotyczące finansowania tych prac. Stanowiły one materiał wyjściowy do opracowania założeń programowych.

W I etapie prac:

- przygotowany został aktualny wykaz zabytków nieruchomych, zabytków ruchomych oraz archeologicznych. Zweryfikowany i zaktualizowany został wykaz obiektów ujętych ewidencją gminną oraz wykaz stanowisk archeologicznych w granicach administracyjnych miasta Legnicy (stan na dzień 31 lipca 2005 r.).
- Opracowane zostały główne tezy do gminnego programu wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, założeń do programu krajowego oraz pozostałych dokumentów i opracowań o charakterze strategicznym, sporządzonych na poziomie krajowym, wojewódzkim i gminnym.

W II etapie prac:

- Przeprowadzone zostały następujące analizy: charakterystyka oraz ocena stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego miasta Legnicy, ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Legnicy, realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków.

W III etapie prac:

- Sformułowano założenia programowe.

I. Podstawy prawne i główne cele gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę prawną sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami stanowi Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2003 r.).

Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania przez samorządy zarówno wojewódzkie, powiatowe oraz gminne programy opieki nad zabytkami.

Zgodnie z artykułem 87. cytowanej ustawy prezydent miasta sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Gminny program opieki nad zabytkami podlega uchwaleniu przez radę miasta, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Z realizacji programu prezydent miasta sporządza, co dwa lata, sprawozdanie, które przedstawia się radzie miasta.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa zasadnicze cele programów opieki nad zabytkami:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;

- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

II. Uwarunkowania ochrony i opieki nad zabytkami

II. 1. Uregulowania formalno-prawne

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z 2003 r., regulująca w sposób całościowy pojęcia zabytku, ochrony i opieki nad zabytkami, formy ochrony, kompetencje organów ochrony zabytków, w tym administracji rządowej i samorządowej, formy finansowania opieki nad zabytkami, ich ewidencjonowania etc.

Obowiązująca Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wprowadziła pojęcia ochrony i opieki nad zabytkami:

- Ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, kontrole stanu zachowania i przeznaczenia zabytków, uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.
 - Opieka nad zabytkiem w rozumieniu ustawy sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega na zapewnieniu warunków naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz o jego znaczeniu dla historii kultury.
- Zgodnie z art. 6. Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przez zabytek rozumiana jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.
- za zabytki nieruchome uznaje się krajobraz kulturowy, układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa,

dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych osobistości bądź instytucji.

- za zabytki ruchome uznaje się dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne oraz przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.
- zabytkami archeologicznymi są pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ustawowej ochronie podlegają również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Art. 7 Ustawy reguluje następujące formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków;

Zgodnie z art. 9. ustawy do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.

Zgodnie z art. 10. ustawy do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

Sposób prowadzenia rejestru oraz ewidencji zabytków określa Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. Dz. U. Nr 124, poz. 1305.

- uznanie za pomnik historii zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru lub parku kulturowego o szczególnej wartości dla kultury przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego;
- utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej; park kulturowy może utworzyć na podstawie uchwały rada gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;

- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dotyczące w szczególności zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia; innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych; w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się również, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

II. 2. Organy ochrony zabytków

Zgodnie z art. 89 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami organami ochrony zabytków są:

1. minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;
2. wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.

Artykuł 90. ustawy stanowi, że:

1. Generalny Konserwator Zabytków jest sekretarzem lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
2. Do zadań wykonywanych przez Generalnego Konserwatora Zabytków należy, w szczególności:
 - opracowywanie krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
 - realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz z koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju;
 - podejmowanie działań związanych z wspieraniem rozwoju regionalnego i realizacją kontraktów wojewódzkich w sprawach opieki nad zabytkami;
 - prowadzenie krajowej ewidencji zabytków i krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem;
 - wydawanie decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz przepisach odrębnych;
 - organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania oraz stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
 - sprawowanie nadzoru nad działalnością wojewódzkich konserwatorów zabytków;
 - promowanie badań naukowych w zakresie konserwacji zabytków;
 - organizowanie szkoleń dla służb konserwatorskich;
 - organizowanie konkursów promujących opiekę nad zabytkami, w tym przyznawanie wyróżnień, nagród pieniężnych lub rzeczowych;
 - opiniowanie wniosków o nadanie odznaki „Za opiekę nad zabytkami”;
 - współpraca z organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków;

- organizowanie szkoleń w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- podejmowanie działań dotyczących troski o zabytki związane z historią Polski, pozostające poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Do zadań wykonywanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków należy w szczególności (art. 91.4. ustawy):

- realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- sporządzanie, w ramach przyznaných środków budżetowych, planów finansowania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- prowadzenie rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gromadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- wydawanie, zgodnie z właściwością, decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych;
- sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych;
- organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- opracowywanie wojewódzkich plany ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz koordynacja działań przy realizacji tych planów;
- upowszechnianie wiedzy o zabytkach;
- współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków.

Przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego działa Rada Ochrony Zabytków jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach realizacji polityki Rady Ministrów w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Przy Generalnym Konserwatorze Zabytków działa Główna Komisja Konserwatorska jako organ opiniodawczy do spraw działań konserwatorskich podejmowanych przy zabytkach.

Przy Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków działa Wojewódzka Rada Ochrony Zabytków jako organ opiniodawczy w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków wraz z ośrodkami regionalnymi (dla regionu Dolnego Śląska powołany został Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu) zajmuje się problematyką rozpoznania, dokumentacji i ochrony dziedzictwa kulturowego.

II.3. Założenia wynikające z krajowego i wojewódzkiego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Konstytucyjnym obowiązkiem Państwa (art. 5 i 6 konstytucji RP) jest ochrona dziedzictwa kulturowego. Zabytki i ich wartości niematerialne są dobrem wspólnym, a dbałość o nie zakłada art. 82 Konstytucji. Zadaniem głównym polityki Państwa w dziedzinie ochrony zabytków jest stworzenie w najbliższej przy-

szłości mechanizmów, które dostosowałyby tę sferę do warunków gospodarki rynkowej. Planowane działania dotyczą sfery legislacyjnej, zmian organizacyjnych obejmujących konieczne rozszerzenie zakresu działań instytucji odpowiedzialnych za ochronę dziedzictwa kulturowego w Polsce oraz zmian w strategii i organizacji ochrony dóbr kultury.

Program krajowy określi cele i kierunki działań oraz zadania, które powinny być podjęte w szczególności przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Celem programu krajowego jest wzmocnienie ochrony i opieki nad tą istotną, materialną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków w Polsce. W założeniach program ma również uporządkowanie działań w sferze ochrony poprzez wskazanie siedmiu podstawowych zasad konserwatorskich:

- Zasady *primum non nocere*,
- Zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
- zasady minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),
- Zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
- Zasady czytelności i odróżnialności ingerencji,
- Zasady odwracalności metod i materiałów,
- Zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

Wymienione zasady dotyczą postępowania konserwatorów – pracowników urzędów, restauratorów dzieł sztuki, architektów, urbanistów, budowlanych, archeologów, właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.

W tezach do krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wyznaczone zostały następujące cele działań:

1. W zakresie uwarunkowań ochrony i opieki nad zabytkami:
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków nieruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków ruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu dziedzictwa archeologicznego. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń oraz wyznaczenie stref o szczególnym zagrożeniu dla zabytków archeologicznych.
 - Objęcie skuteczną i zorganizowaną ochroną przynajmniej najcenniejszych zabytków techniki.
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu pomników historii i obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 - Ocena stanu służb i możliwości wypełniania całości zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami.
 - Ocena stanu i stopnia objęcia opieką zabytków w poszczególnych kategoriach. Doskonalenie i rozwijanie oraz podnoszenie efektywności i skuteczności instytucjonalnej i społecznej ochrony i opieki nad zabytkami.
 - Udoskonalenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w zakresie ochrony

i opieki nad dziedzictwem kulturowym i zabytkami.

2. W zakresie działań o charakterze systemowym:
 - Powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, architektoniczną i przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa. Realizacja powszechnych tendencji europejskich i światowych do rozszerzania pola ochrony na całe dziedzictwo kulturowe obejmujące i dobra kultury i natury (World Cultural Heritage).
 - Przygotowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego wytyczającej główne założenia koncepcji ochrony w Polsce. Wprowadzenie jej do polityk sektorowych we wszystkich dziedzinach i na wszystkich poziomach zarządzania i gospodarowania.
3. W zakresie systemu finansowania:
 - Stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej.
4. W zakresie dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania:
 - Tworzenie systemu i stale aktualizowanych, elektronicznych baz informacji o zasobach i stanie zabytków w Polsce i ich dokumentacji. Stworzenie warunków do realizacji ustawowego obowiązku dokumentowania wszystkich prac, przy wszystkich grupach i typach obiektów zabytkowych.
 - Gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwie użytkowania obiektów zabytkowych oraz o innych formach ochrony dziedzictwa.
 - Wypracowanie i wprowadzenie szczegółowych zasad ochrony dziedzictwa w planach zagospodarowania przestrzennego. Wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych.
5. W zakresie kształcenia i edukacji:
 - Utrzymanie i doskonalenie dotychczas wypracowanego systemu kształcenia w dziedzinie konserwacji i ochrony. Zorganizowanie systemu podnoszenia kwalifikacji w każdej grupie zawodowej pracującej na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.
 - Kształcenie społeczeństwa w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego dziedzictwa. Budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony i dawności zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków.
 - Upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej. Tworzenie mechanizmów ekonomicznych sprzyjających prawidłowemu traktowaniu obiektów zabytkowych.
6. W zakresie współpracy międzynarodowej:
 - Wzmocnienie obecności Polski w światowym i europejskim środowisku działającym na rzecz

ochrony dziedzictwa kulturowego i promocja polskich osiągnięć w tej dziedzinie.

- Oparcie działań na pojęciu wspólnego dziedzictwa kultury ludzkości. Troska o ochronę polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą.

Do czasu zakończenia prac nad Programem opieki nad zabytkami miasta Legnicy nie ukończono prac zarówno nad programem krajowym, jak i wojewódzkim.

II.4. Program opieki nad zabytkami a Narodowa Strategia Kultury na lata 2004–2020

Ogólne wytyczne do konstruowania programu gminnego zawiera przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. Narodowa Strategia Kultury na lata 2004–2013 (w 2005 r. Ministerstwo Kultury przygotowało Uzupelnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2020), będąca rządowym dokumentem tworzącym ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowoczesnie pojmowanej polityki kulturalnej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią Europejską. Głównym celem strategii jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego regionów w Polsce.

Przyjęte zostały następujące priorytety:

- Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe.
- Działania realizowane w ramach niniejszego priorytetu mają na celu materialną poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewitalizację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców, turystów i inwestorów. Realizacja działań pozwoli na zwiększenie atrakcyjności regionów, a także wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.
- Edukacja i administracja na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Dokumentem służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Kultury w sferze materialnej spuścizny kulturowej Polski jest Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”. Program ten jest zgodny z Narodowym Planem Rozwoju (Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, Dz. U. Nr 116, poz. 1206) oraz z założeniami do krajowego programu ochrony zabytków. Podstawą do sformułowania Narodowego Programu Kultury „Ochrona Zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest uznanie sfery dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” ma określony plan działania na lata 2004–2006.

Wytyczne zostały strategiczne cele polityki państwa w sferze ochrony zabytków:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno-finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami;
- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa;
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej;
- ograniczenia uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za niezgodne z prawem postępowanie.

- intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

6 września 2005 r. Rada Ministrów przyjęła kolejny dokument strategiczny: Sektorowy program operacyjny: Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Program ten rozwija cele Narodowego Planu Rozwoju, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań infrastrukturalnych z zakresu kultury i szkolnictwa artystycznego o charakterze ponadregionalnym, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych. Zasady wdrażania programu opierają się na zasadach funduszy strukturalnych oraz na krajowych regulacjach dotyczących finansów publicznych, pomocy publicznej i podziału odpowiedzialności w realizacji polityki dotyczącej ochrony i zachowania dziedzictwa kultury pomiędzy samorządami a Ministrem Kultury.

Program koncentruje się na działaniach o charakterze ponadregionalnym ważnych z punktu widzenia polityki kulturalnej państwa. Jako jeden z trzech głównych priorytetów przyjęto rozwój infrastruktury kultury i ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.

Program ma być uzupełnieniem działań z zakresu kultury realizowanych w ramach programów regionalnych oraz komplementarny do działań z zakresu kultury możliwych do realizacji w ramach innych programów sektorowych.

II.5. Program opieki nad zabytkami a Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.

Program opieki nad zabytkami miasta Legnicy zgodny jest z wyznaczonymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa (uchwalonym przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r.) celami polityki przestrzennej, zasadami ich realizacji oraz przyjętymi w planie kierunkami działań polityki przestrzennej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. W sferze kulturowej obejmującej system ochrony dziedzictwa kulturowego przyjęto w planie ogólne zasady kompleksowości działań ochronnych i rewaloryzacyjnych, łączenia ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego oraz promowania regionalnych walorów dziedzictwa kulturowego.

Wśród kierunków działań polityki przestrzennej na poziomie wojewódzkim ustalono podjęcie działań rewaloryzacyjnych zespołu staromiejskiego miasta Legnicy – ośrodka o znaczeniu krajowym.

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. przyjętej uchwałą nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 r. jako jedno z kluczowych działań uznano poprawę ładu przestrzennego i harmonijności struktur przestrzennych poprzez m.in. ochronę dziedzictwa kulturowego. Działanie to obejmuje wsparcie dla poczynań związanych z opisem, ochroną oraz promowaniem dziedzictwa kulturowego regionu, z uwzględnieniem dorobku kulturowego mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych. Kolejnym przyjętym działaniem jest ochrona dziedzictwa cywilizacyjnego oraz rozwój tożsamości regionalnej poprzez inwentary-

zację dziedzictwa cywilizacyjnego regionu, budowę infrastruktury zapewniającej jego bezpieczeństwo, propagowanie go wśród mieszkańców oraz włączenie w programy kształcenia różnych typów szkół elementów wiedzy na ten temat.

II.6. Gminny program opieki nad zabytkami a akty prawa miejscowego

Program opieki nad zabytkami zgodny jest z dokumentami gminnymi o charakterze strategicznym:

- Strategią Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004-2014 (przyjętą uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XIX/216/04 z dnia 29 marca 2004 r.)
- Strategią rozwoju kultury w Legnicy na lata 2007-2013 (2020) (przyjętą uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XLVI/478/06 z dnia 29 maja 2006 r.)
- Programem rewitalizacji śródmieścia i części obrębu Fabryczna w Legnicy (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XXVIII/304/04 z dnia 27 grudnia 2004 r.)
- Programem rewitalizacji Kartuz, rejonu ulic Henryka Pobożnego i Dworcowej – historycznych obszarów Legnicy (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XXVI/281/04 z dnia 25 października 2004 r.)
- Programem rewitalizacji Tarninowa, Glinek i terenu Parku Miejskiego w Legnicy (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XLVII/507/06 z dnia 26 czerwca 2006 r.)
- Programem rewitalizacji terenów powojennych w Legnicy (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej Legnicy nr XLV/472/06 z dnia 24 kwietnia 2006 r.)

oraz dokumentami wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej miasta, jakimi są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Legnicy (przyjęte uchwałą Rady Miejskiej Legnicy z dnia 28 stycznia 2002 r. nr XLIV/425/2002, zmienionego uchwałą nr L/520/02 z dnia 24 czerwca 2002 r., uchwałą nr XI/78/03 z dnia 7 lipca 2003 r. i uchwałą nr XXII/242/04 z dnia 28 czerwca 2004 r.).
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W Strategii Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2004-2014 przy wykorzystaniu analizy SWOT wytypowane główne potencjały i bariery rozwojowe. Z punktu widzenia ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego istotne są wytypowane w opracowaniu następujące czynniki, m.in.

Główne czynniki rozwojowe (potencjały i zasoby):

- Doskonałe położenie geograficzne i logistyczne Legnicy.
- Rezerwy wolnych terenów pozwalających na wzmocnienie funkcji rozwojowych miasta (reprezentacyjnych – przez rewitalizację historycznej zabudowy i rozwój centrum miasta, kulturalno-turystycznych – przez wykorzystanie terenów zielonych w mieście, dziedzictwa kulturowego).
- Wysoki potencjał intelektualny.
- Stałe doskonalenie systemu edukacji.
- Wzrost znaczenia legnickich uczelni wyższych na tle regionu.
- Wejście Polski do Unii Europejskiej oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju.
- Działania samorządu mające na celu opracowanie programów, takich jak programy rewitalizacji historycznych dzielnic.

Główne bariery rozwojowe:

- Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta.
 - Zbyt wolne tempo rewitalizacji przestrzeni miejskiej i niski poziom estetyki.
 - Zdekapitalizowane zasoby mieszkaniowe o niskim standardzie.
 - Niedoskonałość układu komunikacyjnego miasta.
- Dla rozwoju Legnicy sformułowane zostały cztery strategiczne cele główne:
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności miasta na tle regionu i kraju.
 - Kreowanie wizerunku miasta o wysokiej jakości życia.
 - Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.
 - Podnoszenie poziomu i warunków życia mieszkańców.

Tak sformułowane cele strategiczne zobowiązują władze samorządu do prowadzenia działań, które mają na celu przede wszystkim wzmocnienie pozycji Legnicy jako ośrodka miejskiego o znaczeniu regionalnym oraz tworzenie atrakcyjnych warunków życia.

Realizacja celów strategicznych, a zwłaszcza kreowanie wizerunku miasta o wysokiej jakości życia wiąże się z podejmowaniem działań w sferze dziedzictwa materialnego:

- Rewitalizacji obszarów zdegradowanych (za jedno z najpilniejszych zadań na najbliższe dziesięciolecie przyjęto zahamowanie procesu urbanistycznej i socjalnej degradacji Kartuz i rejonu ulicy Henryka Pobożnego, podjęcie działań związanych z rewitalizacją dzielnicy Tarninów oraz założeń przemysłowych w dzielnicy Fabryczna, zlokalizowanych w rejonie ul. Senatorskiej).
- Promocji miasta.
- Umocnienia pozycji miasta jako ośrodka nauki i kultury.

Jako istotny nurt działań związanych z przywróceniem „staromiejskiego nastroju, detalu architektonicznego i nasycanie Starego miasta odświeżonymi usługami. Powinno to uczynić ze starówki, a zwłaszcza z Rynku i ulicy Najświętszej Marii Panny prawdziwy salon miasta, który będzie dumą legniczan i magnesem przyciągającym turystów”.

Realizacja zamierzeń zależeć będzie od procesu decyzyjnego – tworzenia prawa miejscowego, współpracy i zaangażowania środowisk – partnerów projektów.

Strategia rozwoju kultury w Legnicy na lata 2007-2013 (2020) w zakresie ochrony zabytków jako główny cel działania władz samorządowych Legnicy zakłada poprawę stanu zasobów zabytkowych poprzez tworzenie dogodnych warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych dla dokumentacji i ochrony zabytków, kompleksowej rewaloryzacji i rewitalizacji zabytków nieruchomych, zwiększenia roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości oraz promocji miasta.

Główne cele, zasady i zadania polityki przestrzennej, jak również instrumenty jej realizacji, wobec środowiska kulturowego, wyznaczone zostały w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Przyjęte zostały następujące cele polityki przestrzennej władz miasta Legnicy wobec zasobów środowiska kulturowego miasta:

- Skuteczne kontrolowanie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tak, aby było możliwe zachowanie różnorodnych wartości środowiska kulturowego Legnicy decydujących o jej tożsamości i znaczącej pozycji wśród zasobów dziedzictwa kultury regionu.
 - Pobudzanie takich zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które pozwolą na lepsze wykorzystanie wartości kulturowych przestrzeni miejskiej.
- Sukcesywnie uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zgodne są ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i realizują wyznaczone kierunki polityki przestrzennej wobec środowiska kulturowego.

III. Ochrona zabytków miasta Legnica – stan prawny

III.1. Rejestr zabytków

Obiekty, zespoły i założenia urbanistyczne wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefami. Wszelkie prace remontowe, zmiany własności, funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pisemnego pozwolenia legnickiej Delegatury WUOZ.

Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych (Dz. U. z dnia 30 czerwca 2004 r.) precyzuje wymagania względem osób prowadzących prace przy obiektach zabytkowych oraz tryb postępowania.

Rozporządzenie określa tryb i sposób wydawania pozwoleń, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek i pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań (określonych w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, robót budowlanych w otoczeniu zabytku, badań archeologicznych, poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Rozporządzenie ponadto określa wymagane kwalifikacje, jakie powinny posiadać osoby uprawnione do prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, badań konserwatorskich, badań architektonicznych lub badań archeologicznych; dodatkowe wymagania, jakie powinny spełniać osoby kierujące robotami budowlanymi; sposób potwierdzania posiadanych kwalifikacji i dodatkowych wymagań; standardy dotyczące dokumentacji prowadzonych prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytku ruchomym wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych.

Rejestr zabytków – woj. dolnośląskie, miasto Legnica
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu.

- Rejestr zabytków nieruchomych obejmuje 2 układy urbanistyczne oraz 89 zespołów i obiektów (tabela 1);

- Rejestr zabytków ruchomych obejmuje łącznie 319 obiektów (tabela 2);
- Rejestr zabytków archeologicznych obejmuje 7 stanowisk (tabela 3).

Do rejestru zabytków nie wpisuje się zabytków wpisanych do inwentarza muzeum lub wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego. Muzea stanowią najważniejszą formę organizacyjną opieki nad zabytkami ruchomymi. W Legnicy działa samorządowe Muzeum Miedzi oraz organizowana jest placówka muzealna przy legnickiej kurii biskupiej. Kwestie związane z ochroną zbiorów muzealnych reguluje Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. Nr 5 z 1997 r., poz. 24 z późniejszymi zmianami).

III.1.1. Rejestr zabytków nieruchomych

- Z obszaru miasta Legnicy żaden obiekt nie został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO, jak również nie został uznany przez Prezydenta RP za Pomnik Historii.
- Do rejestru zabytków architektury w Legnicy wpisanych zostało łącznie 91 obiektów i zespołów obiektów.
- Przedmiotem ochrony prawnej są w Legnicy dwa ujęte w rejestrze zabytków założenia urbanistyczne: układ staromiejski oraz założenie urbanistyczne dzielnicy Tarninów (z wyłączeniem terenu użytkowanego do 1993 roku przez jednostki armii radzieckiej, tzw. kwadratu).

Wpis do rejestru zabytków zabytkowego układu urbanistycznego dzielnicy Tarninów wymaga weryfikacji w zakresie ustalenia granic.

- Wśród chronionych obiektów do najstarszych i najcenniejszych należy zespół zamku piastowskiego z kaplicą zamkową, palatium, wieżami św. Piotra i św. Jadwigi, renesansową bramą oraz zespół dawnych obwarowań: fragmenty pierścienia murów oraz wieże bramy Chojnowskiej i Głogowskiej. Obiektami zabytkowymi są dawna i obecna siedziby władzy miejskiej: Stary i Nowy Ratusz. W rejestrze zabytków ujęte zostały zabytki architektury sakralnej: katedra św. Piotra i Pawła (wraz z plebanią i budynkiem dawnej szkoły parafialnej), kościół obecnie ewangelicko-augsburski NMP, kościół św. Jana wraz z Mauzoleum Piastów, budynkiem dawnego kolegium jezuickiego, kościoły parafialne św. Jacka, św. Trójcy, świątynia Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego; budowle stanowiące dawniej własności klasztorne: dawny kościół i klasztor Benedyktynek, zagospodarowywany obecnie klasztor franciszkański, dawny pałac opatów lubiąskich. Spośród budowli użyteczności publicznej ochroną konserwatorską objęty jest budynek Akademii Rycerskiej, studnie na Rynku: Syreny i Neptuna o proveniencji jeszcze średniowiecznej, teatr, budynek dawnego teatru żydowskiego. W granicach miasta znajdują się zabytkowe zespoły dworskie: Ludwikowa i Czerniewic. Do rejestru zabytków wpisany został ponadto zespół dworca kolejowego, liczne budynki mieszkalne, użyteczności publicznej, przykłady architektury przemysłowej. Uznane za zabytkowe zostały założenia zielone cmentarza żydowskiego wraz z kaplicą oraz ogrody zamkowe.
- Wśród obiektów wpisanych do rejestru zabytków z obszaru miasta Legnicy przeważają obiekty, pozostające własnością gminną.

- Z punktu widzenia gospodarowania i zarządzania obiektami nie jest korzystne, gdy obiekt stanowi współwłasność kilku podmiotów. W przypadku zamku piastowskiego oraz parku zamkowego występują dwie własności: województwa dolnośląskie (użytkownikiem jest NKJO) oraz gmina Legnica (użytkownicy: Zasób Nieruchomości, Zespół Szkół nr 3 oraz Muzeum Miedzi). Podobna sytuacja dotyczy obiektów dawnej szkoły parafialnej przy ul. Św. Piotra i Pawła 4.
- Wśród obiektów wpisanych do rejestru zabytków z obszaru miasta Legnicy przeważają budynki o funkcji mieszkalnej (kamienice, wille), obiekty sakralne oraz użyteczności publicznej.

WOJEWÓDZKI REJESTR ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zabytków
1.	Zabytki nieruchome (zespoły i obiekty) wpisane do rejestru zabytków	91
	- w tym obiekty	111
	- w tym układy urbanistyczne	2

ZABYTKI NIERUCHOME ZE WSKAZANIEM WŁASNOŚCI

Własność	Liczba zabytków
Skarb Państwa	14
Własność gminna	36
Własność prywatna	20
Własność związków wyznaniowych	11
Współwłasność	3
Inne	4

ZABYTKI NIERUCHOME ZE WSKAZANIEM RODZAJU ZABYTKU

Rodzaj zabytku:	Liczba zabytków:
Zespoły urbanistyczne	2
Sakralne	14
Obronne	2
Użyteczności publicznej	12
Zamki	1
Zespoły dworskie i folwarczne	2
Parki - zieleń	1
Mieszkalne	51
Przemysłowe	1
Cmentarze	1
Inne	3

III. 1.2. Rejestr zabytków ruchomych

- Do rejestru zabytków ruchomych województwa dolnośląskiego zostało wpisane wyposażenie zabytkowych świątyń miejskich: kościoła katedralnego p.w. św. Piotra i Pawła wraz z prospektem organowym i instrumentem, wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzciciela oraz odrębnymi decyzjami Mauzoleum Piastów, sarkofagi znajdujące się w tym mauzoleum, wyposażenie ko-

ścioła ewangelicko-augsburskiego p.w. Najświętszej Marii Panny oraz elementy wyposażenia (malowidła ścienne i sklepienie w kościele parafialnym p.w. św. Jacka. Rejestrem zabytków objęto również wystrój dawnych kamienic mieszczańskich przy ul. Partyzantów 22 i Zamkowej 2. Ochroną prawną objęto ponadto postument z rzeźbą Franciszka Ksawerego z przyczółka mostowego w ciągu ul. Wrocławskiej oraz jeden obraz znajdujący się w zbiorach prywatnych.

- Zabytki ruchome stanowią własność przede wszystkim związków wyznaniowych. Wśród pozostałych jedynie postument z rzeźbą Franciszka Ksawerego stanowi własność miejską. Konserwacja rzeźby ujęta została w planach budżetowych miasta.

WOJEWÓDZKI REJESTR ZABYTKÓW RUCHOMYCH

Liczba decyzji	10
Liczba obiektów, w tym:	320
Wyposażenie świątyń	311
Kolekcje	0
Inne	9

III. 1.3. Rejestr zabytków archeologicznych

- Do rejestru zabytków archeologicznych w granicach administracyjnych miasta Legnicy wpisanych zostało 7 stanowisk związanych z kulturą łużycką, w tym 6 osad (śladów osadnictwa) i 1 cmentarzyisko ciałopalne.

III. 2. Zabytki ruchome w zbiorach muzealnych

- Jedyną instytucją muzealną miasta od 1962 r. pozostaje Muzeum Miedzi. Jest to samorządowa instytucja kultury dofinansowywana z budżetu miasta Legnicy. W Muzeum Miedzi znajduje się ponad 30 000 muzealiów - przedmiotów o trwałej wartości kulturowej (historycznej, naukowej, poznawczej, estetycznej) politycznej lub społecznej, podlegających ochronie prawnej, objętych inwentarzem zabytków w muzeum. Są to zwłaszcza zabytki dokumentujące historię i kulturę artystyczną Legnicy (obiekty m.in. z zakresu archeologii, malarstwa, grafiki, rzeźby, architektury, numizmatyki, medalierstwa, rzemiosła artystycznego, jak również rękopisy, starodruki i dokumenty). Oprócz sal wystawienniczych, na tyłach budynków zajmowanych przez Muzeum urządzone zostało największe na Dolnym Śląsku lapidarium, w którym eksponowanych jest ponad 70 detali rzeźbiarsko-architektonicznych, należących do dawnego wystroju i wyposażenia nieistniejących obecnie bogatych kamienic mieszczańskich.
- Muzeum realizuje dwa podstawowe kierunki: związany z historią i kulturą miasta i regionu oraz związany z problematyką miedziową. Organizowane są wystawy oraz sesje i konferencje naukowe - również o ponadregionalnym zasięgu. Prezentowane są ponadto wystawy niezwiązane z podstawowymi kierunkami zainteresowania Muzeum, ale cieszące się bardzo szerokim zainteresowaniem, np. cykl wystaw monograficznych polskich malarzy XIX i XX w.

- Zasoby zabytków ruchomych w zbiorach Muzeum Miedzi:

**MUZEALIA I DEPOZYTY
(WEDŁUG DYSCYPLIN, ZGODNIE Z WYKAZAMI GUS)**

Dyscyplina	Muzealia	Depozyty
Ogółem	32 243	127
Sztuka	2 821	44
Archeologia	23 683	-
Etnografia	-	-
Historia	2 493	2
Militaria	-	52
Numizmaty	1 856	-
Technika	104	16
Przyroda	286	13
Rzemiosło	1 945	-

- Muzeum Miedzi posiada dwa oddziały: Muzeum Bitwy Legnickiej w Legnickim Polu oraz Pawilon z relikami kaplicy romańskiej na dziedzińcu zamkowym. Pod opieką Muzeum znajduje się również Mauzoleum Piastów w kościele św. Jana.
- Główne Zamierzenia Muzeum Miedzi – na lata 2006–2013:
 - Pozyskanie pomieszczeń w skrzydłach „C” i „D” gmachu Akademii Rycerskiej, które pełnić będą następujące funkcje: pracowniano-magazynowe, ekspozycyjne i recepcyjne.
 - Przeprowadzenie remontu obiektów dotychczas zajmowanych przez Muzeum Miedzi (u zbiegu ul. św. Jana i Partyzantów); wykonanie konstrukcji zabezpieczającej i przykrycie terenu lapidarium z urządzeniem tu powierzchni recepcyjnej (lata 2006–2010)
 - Organizacja w budynku przy ul. św. Jana 1 nowej wystawy stałej pt. „Człowiek i miedź” – wystawy przekrojowej, ukazującej występowanie miedzi w przyrodzie, właściwości tego metalu, jego pozyskiwanie i przerób oraz zastosowanie i wykorzystywanie przez człowieka na przestrzeni dziejów; wystawa zajmowałaby obie kondygnacje budynku, który obecnie wymaga gruntownego remontu i modernizacji (2008–2009 r.).
 - Organizacja stałej wystawy poświęconej dziejom Legnicy na trzech kondygnacjach dawnego pałacu opatów lubiąskich z włączeniem lapidarium zajmującego teren przyległy do obecnego gmachu muzeum. Wystawa zostanie wzbogacona o materiały ikonograficzne, zabytki archeologiczne, materiały biograficzne oraz dokumentację pobytu w mieście wojsk radzieckich; wystawę uzupełni plenerowa ekspozycja zabytkowych detali i dekoracji architektonicznych pochodzących z niezrachowanych budowli legnickich z XIV–XVIII w. (2010–2012 r.).

III. 3. Gminna ewidencja zabytków

Zgodnie z art. 21. Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami „ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy”.

Ewidencją zostają objęte zabytki architektury i budownictwa: zespoły i obiekty o istotnych, lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych

oraz zabytki archeologiczne. Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomości spoczywa na Prezydencie Miasta (art. 22 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Miasto Legnica posiada aktualny wykaz obiektów zabytkowych, objętych ewidencją gminną. Wykaz ten, sporządzony jako integralna część Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Legnicy, został zaktualizowany na potrzeby Programu opieki nad zabytkami miasta Legnicy.

Zaktualizowany wykaz stanowi podstawę sporządzenia kart ewidencji gminnej. Wzór karty ewidencyjnej został opracowany w Krajowym Ośrodku Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie.

Gminna ewidencja nie jest dokumentem zamkniętym; winna być uzupełniana i weryfikowana. Jej zmiany nie powodują nieważności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ewidencja gminna winna podlegać okresowej aktualizacji, polegającej m.in. na wykreśleniu z ewidencji obiektów nieistniejących oraz gruntownie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji etc.), w oparciu o dane dostarczane z WUOZ delegatury w Legnicy uzupełnianiu o wpisy do rejestru zabytków, nowe ustalenia naukowe, oraz w oparciu o dane WUOZ uzupełnianiu i weryfikacji wykazu stanowisk archeologicznych.

- Gminna ewidencja zabytków – zabytki nieruchome Ewidencją gminną miasta Legnicy objęto 1971 obiektów i zespołów obiektów (tabela 4).

Najliczniejszą grupę obiektów ujętych w ewidencji (w tym obiektów objętą ochroną prawną poprzez wpis do rejestru zabytków) stanowią obiekty zlokalizowane w obrębie dzielnicy Tarników. (ok. 30% obiektów). W obrębie Starego Miasta – układu wpisanego do rejestru zabytków zlokalizowanych jest ok. 10% obiektów.

- Gminna ewidencja zabytków – zabytki archeologiczne.

Opracowanie zostało poprzedzone kwerendą w archiwum WUOZ we Wrocławiu, Delegatura w Legnicy. Poszukiwania archiwalne dotyczyły stanowisk odkrytych i zweryfikowanych w trakcie akcji Archeologicznego Zdjęcia Polski prowadzonej w Legnicy i okolicach w latach 80. oraz stanowisk, których badania, głównie interwencyjne, podjęto pod koniec lat 90. i po roku 2000. Dla potrzeb niniejszego opracowania wykorzystano również aktualizowaną na bieżąco komputerową bazę danych, zarządzaną przez program ArPol, a zawierającą informacje o stanowiskach archeologicznych z obszaru Dolnego Śląska (ROBiDZ we Wrocławiu). W wyniku poszukiwań archiwalnych ustalono, że obecnie z terenu przynależnego administracyjnie Legnicy znane są 143 stanowiska archeologiczne. Większość z nich (129) można zlokalizować na mapie, natomiast informacje o pozostałych (14) wydają się na tyle ogólne, że ich kartograficzne zobrazowanie stało się niemożliwe. Podstawowe dane wszystkich stanowisk umieszczono w załączonym wykazie tabelarycznym (tabela 5).

Uwzględnione w opracowaniu stanowiska należą w większości do tzw. typu płaskiego (osady, cmentarzy-

ska, ślady i punkty osadnictwa, skarby). Jedyny istniejący obiekt o własnej formie krajobrazowej (nr 1 na mapie) to grodzisko-zamek zlokalizowane w centrum miasta. Następne stanowisko posiadające własną formę krajobrazową (nr 23 na mapie) prawdopodobnie zostało zniwelowane w trakcie prac ziemnych prowadzonych w przeszłości. Najstarszy odkryty na terenie Legnicy obiekt archeologiczny – nr 67 na mapie (obozowisko?) datuje się na mezolit (8300 – 5000 lat p.n.e.). Liczniej wystąpiły zabytki o proveniencji neolitycznej (5000/4500 – 1800 lat p.n.e.), a także relikty osadnictwa z epoki brązu i okresu halsztackiego, reprezentatywne głównie dla kultury łużyckiej (1300–400 lat p.n.e.). Dużą grupę stanowią obiekty określone jako przeworskie (II wiek p.n.e. – IV wiek n.e.). Pojedynczo wystąpiły relikty osadnictwa ludności kultury unietyckiej (I–II okres epoki brązu), przedłużyckiej (II–III okres epoki brązu) i pomorskiej (okres lateński). Odnotowano liczne pozostałości wczesnośredniowieczne. Pierwsze wzmianki potwierdzające istnienie grodu legnickiego pochodzą z 1149 roku, zaś badania archeologiczne poświadczają jego istnienie już w XI wieku. Na przełomie XII i XIII wieku obiekty grodowe zostały zniwelowane i przygotowane pod większe założenie obronne. Wokół grodu, pierwotnie siedziby kasztelana, później księcia rozwinęło się osadnictwo miejskie, które swoim zasięgiem objęło również wsie: Stare Piekary, Piątnicę i Dzierzków. Przypuszcza się, że lokacja Legnicy na prawie niemieckim nastąpiła w latach 1253–1255, za panowania księcia Bolesława II Rogatki. Rozwój i funkcjonowanie późnośredniowiecznej aglomeracji miejskiej potwierdzają liczne odkrycia archeologiczne.

III. 4. System ochrony krajobrazu kulturowego gminy w dokumentach prawa miejscowego

Dla realizacji polityki przestrzennej wobec środowiska kulturowego w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczone zostały następujące instrumenty:

- Rejestr zabytków.
- Ewidencja dóbr kultury.
- Zapisy regulacyjne dotyczące polityki przestrzennej wobec środowiska kulturowego, wprowadzone do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym – ustalenia dotyczące stref ochrony konserwatorskiej.

Opracowany został system stref ochrony konserwatorskiej. Dla uzyskania mocy prawnej strefy ochrony wymagają uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów objętych ochroną konserwatorską. Dla stref wyznaczono zarówno ogólne zasady ochrony, jak również zasady szczegółowe odrębne dla każdej ze stref.

- Wytyczne urbanistyczne dotyczące ochrony i kształtowania wartości środowiska kulturowego, opracowane na podstawie odpowiednich ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wprowadzane do decyzji administracyjnych dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Wyznaczone zostały obszary, dla których przewidziany został obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze względu na uwa-

runkowania wynikające z ochrony i kształtowania środowiska kulturowego.

- Instrumenty urbanistyki operacyjnej (m.in. plany działań dotyczące rewitalizacji lub rehabilitacji obszarów, w których zadania w zakresie ochrony wartości dziedzictwa kultury powinny być wiodącymi problemami gospodarki przestrzennej, programy i strategie rewitalizacji).

Ustalono zostały podstawowe zasady rozwoju przestrzennego miasta, dotyczące działań w zakresie ochrony, rewitalizacji i kreacji wartości kulturowych; wyznaczono obszary wymagające rewitalizacji (rehabilitacji i przekształceń istniejącego stanu zagospodarowania; uznano priorytetowe znaczenie rekonstrukcji układu urbanistycznego i rewitalizacji obszaru Starego Miasta.

- Zapisy (oraz ich skutki prawne i ekonomiczne) odnoszące się do ochrony wartości środowiska kulturowego, wprowadzane do innych polityk przestrzennych określonych w studium.

Zapisy regulujące politykę Miasta dotyczącą przestrzeni kulturowej konsekwentnie wprowadzane są w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

IV. Charakterystyka zasobów kulturowych miasta

Dzisiejszy obraz miasta w niewielkim stopniu potwierdza dawną świetność i rangę Legnicy. Dzieje historyczne były jednymi z najważniejszych determinant przemian urbanistycznych i artystycznych. Przez wiele wieków o obrazie miasta decydował mecenat artystyczny dynastii piastowskiej.

Legnicki zamek książęcy był pierwszą na ziemiach polskich warownią murowaną, zasługującą na miano castrum. Zaliczane do najznamienitszych na Śląsku trzynastowiecznych dzieł architektury palatium oraz kaplica zamkowa św. Benedykta i Wawrzyńca dowodzą rozległości artystycznych horyzontów mecenatu Piastów Śląskich. Istotny dla Legnicy był mecenat artystyczny księcia Ludwika I w latach 1358–1398: był on fundatorem niezachowanej kolegiaty Bożego Grobu, z jego inicjatywy powstał kodeks lubiński z legendą o św. Jadwidze z 1353 roku. W latach 1418–1428 rządy sprawował w Legnicy książę Ludwik II, który wznosił kościół i klasztor Kartuzów, przyczynił się również do przebudowy zamku. W 1508 roku powstały unikalne malowidła Zielonej Komnaty w wieży św. Jadwigi na zamku. Dla miasta średniowiecznego istotne były również fundacje mieszczańskie. Przed 1333 rokiem rozpoczęto przebudowę świątyni św. Piotra. Z okresu przebudowy pochodzi bogate wyposażenie i detal architektoniczny. O randze miasta świadczy to, że w latach 20. XVI wieku podjęto próby stworzenia w mieście pierwszego na Śląsku uniwersytetu. Dzięki temu Legnica stała się prężnym ośrodkiem niezależnej od kościoła myśli teologicznej i społecznej. Równolegle powstały dzieła związane z mecenatem książęcym – w 1533 roku powstała okazała brama zamku legnickiego wiązana z mistrzem Georgiem z Ambergu stawiana wśród najznamienitszych dzieł wczesnego renesansu na Śląsku. O istnieniu bogatej renesansowej dekoracji kamieniarskiej domów mieszczkańskich m.in. domu Bitschena z lat 1550–1555 świadczą detale zachowane w lapidarium Muzeum Miedzi; dekoracji domów patrycjuszowskich dopełniały

sgraffita – legnickie przykłady są bodaj najciekawszymi w tej części Europy – domu Pod Przepiórczym Koszem, domu Hansa Scholza, dekoracja kramów śleziowych. Legnickie warsztaty kamieniarskie i rzeźbiarskie pracowały nie tylko na rzecz miasta, ale i całego regionu – Legnica stała się w czasach nowożytnych jednym z ważniejszych śląskich ośrodków rzeźbiarskich (wyróżnia się twórczość w latach 80. i 90. XVI w. Kaspra Bergera). O randze mecenatu Piastów świadczy ostatnia ich fundacja – Mauzoleum Piastów przy kościele św. Jana. To wspólne dzieło Carla Rossi i Macieja Rauchmüllera z lat 1677–79 wykonane na zlecenie księżniczki Ludwiki Anhalckiej w oparciu o literacką oprawę Daniela Kaspra von Lohensteina należy do najwybitniejszych realizacji wczesnego baroku.

Istotne zmiany w panoramie architektonicznej miasta zachodzą w latach 1700–1740. Wzniesione zostały wówczas najznamienitsze dzieła architektury powstałe przy udziale uznanych europejskich twórców, związanych z ośrodkami Wiednia i Pragi. Realizacja monumentalnych budowli w tej części miasta przy Targu Kamiennym nadała ulicy prowadzącej do zamku charakter prawdziwie wielkomiejski. Kolegium jezuickie powstało w oparciu o projekty Jana Jerzego Knolla, architektura kościoła św. Jana nawiązująca do jezuickiego kościoła św. Mikołaja na Małej Stranie w Pradze i zdradza również związki z architekturą Dientzenhofców, architektura gmachu Akademii Rycerskiej prezentuje repertuar form charakterystyczny dla Józefa Emanuela Fischera von Erlach i Antoniego Erharda Martinello. Z kolei budynek Ratusza, będący inwestycją miejską, wzniesiony został przez miejscowego budowniczego Franciszka Michała Scheerhofera. Wśród zachowanych barokowych budowli należy wymienić ponadto monumentalny budynek kurii opatów lubiąskich, klasztor i kościół Franciszkanów oraz mocno przebudowany zespół klasztorny z kościołem Benedyktynów czy też niezachowany okazały pałac Hochbergów. Niektóre z tych realizacji wiąże się z osobą Martina Franza oraz jego syna Karola Martina Franza. Budowle monumentalne dopełniały bogate zespoły rzeźbiarskie, dla których analogii szukać można w dziełach rzeźbiarzy praskich.

W czasach pruskich od 1740 roku ograniczone zostały inwestycje budowlane. Kasacja zakonów w 1810 roku przyczyniła się do zaniedbania czy nawet zniszczenia cennych legnickich zespołów klasztornych i budowli kościelnych.

Dotychczasowa ranga miasta sprawiła, że Legnica ustanowiona została w 1809 r. stolicą rejencji. O wielkomiejskich ambicjach świadczyła skala modernizacji najważniejszych budowli w mieście. W duchu neogotyku zostały przebudowane kościół NMP w latach 1824–1828 oraz zamek. W początkach lat 40. XIX wieku według projektów Karola Ferdynanda Langhansa, architekta wrocławskiego, został wzniesiony neoklasycystyczny gmach teatru. W podobnej stylistyce zbudowano w latach 1865–67 gmach miejskiego gimnazjum ewangelickiego. Przełom wieków pozostawił spuściznę w postaci neogotyckiej przebudowy fary św. Piotra i Pawła, budowy w miejscu rozebranego pałacu Hochbergów neomanierystycznego pasażu, czy wreszcie nowej siedziby władz miejskich według planów miejskiego budowniczego Oehlmana. Z tego czasu pochodzi wzniesiony w Kartuzi neogotycki ko-

ściół św. Trójcy oraz kościół św. Jacka wzniesiony jako Kościół Pamięci cesarza Fryderyka. W licznych kamienicach i willach mieszczańskich Tarninowa z tego czasu znajdujemy ślady secesji.

Legnica, zwana miastem ogrodów, posiadała sięgające 4 ćwierci XIX wieku tradycje wystawiennicze sztuki ogrodowej. Założony na tradycyjnych terenach gier strzeleckich park miejski pod koniec XIX i w XX wieku spełniał rolę prawdziwie nowoczesnej, wielkomiejskiej enklawy wypoczynku i rozrywki. Był terenem wystaw ogrodniczych, w które włączany był również obszar tzw. lasu złotoryjskiego. Ogólnoniemiecka, największa z wystaw organizowanych od 1883 roku odbyła się w 1927 roku. Zespół staromiejski otoczony był plantami. Planowo zakładany Tarninów, jak również Kartuzy, charakteryzuje się dbałością o zieleń w postaci nasadzeń wzdłuż ciągów komunikacyjnych czy frontowych ogródków.

Pierwsza trzecja XX wieku w panoramie urbanistycznej miasta zaznaczyła się powstaniem nowych, planowo zakładanych osiedli mieszkaniowych na prawym brzegu Kaczawy, zabudową południowo-zachodniej części miasta. Zwłaszcza architektura Tarninowa świadczy o aspiracjach nowych elit społeczności miejskich.

Do dziś kontrowersyjna pozostaje ocena zniszczeń wojennych. Operacja zdobywania miasta prowadzona była 9 lutego 1945 roku – w zasadzie walki ominęły centrum miasta. Ostrzał artyleryjski najprawdopodobniej uszkodził zespół zamkowy, sąsiednie budynki oraz dach kościoła św. Jana. Większe zniszczenia miały miejsce już po zakończeniu działań wojennych: w wyniku pożarów, jeszcze przed przejściem miasta przez władze polskie, znacznie ucierpiała legnicka starówka. Decydujące zmiany w obrazie miasta nastąpiły w latach 60. XX wieku. Legnica została pozbawiona wówczas spójnego, harmonijnie rozwijającego się zespołu staromiejskiego. Wyburzenia całych pierzei doprowadziło do zniekształcenia historycznego centrum. Istotne zmiany w krajobrazie miasta zachodzą od początków lat 90. XX w. Odzyskane zostały użytkowane przez jednostki armii radzieckiej niedostępne wcześniej obszary oraz liczne obiekty zabytkowe – poddane remontom zadecydowały o nowym odbiorze miejskiego krajobrazu. Włączona została w obszar miasta najbardziej reprezentacyjna część zabytkowej dzielnicy Tarninów. Otwarte zostały – zamknięte od 1945 roku – ulice kwadratu, będące istotnymi osiami kompozycyjnymi zabytkowego układu urbanistycznego, jak również zespoły zabytkowej zabudowy koszarowej. Od połowy lat 90. XX w. trwają prace przy odbudowie staromiejskiego centrum, polegające na odbudowie kwartałów zabudowy śródmiejskiej i przywróceniu historycznych ulic.

Naturalną linią kształtującą układ przestrzenny miasta był układ wodny – w przeszłości regulowany i zmieniany: naturalne widły Kaczawy i Czarnej Wody, Wierzbak oraz Młynówka. Zasadniczy podział miasta na część południową i północną dokonał się wtórnie w wyniku budowy w połowie ubiegłego stulecia linii kolejowej.

Powstanie legnickiego grodu średniowiecznego łączy się z istnieniem przeprawy przez Kaczawę przy dawnych szlakach handlowych prowadzących ze wschodu na zachód, tzw. górnej drogi z Kijowa w kierunku Łużyc, do Niemiec oraz drogi prowadzącej z północy na

południe: z Wielkopolski przez Głogów do Czech. Gród kasztelański usytuowany był na późniejszym wzgórzu zamkowym. Źródła archiwalne z 1149 roku potwierdzają istnienie grodu, który wówczas należał do kaplicy św. Benedykta (w 1201 roku wymieniona pod wezwaniem św. Wawrzyńca) klasztoru Premonstratensów św. Wincentego we Wrocławiu.

Zamek książęcy, pełniący funkcję centrum życia politycznego, był wielokrotnie przebudowywaną, okazałą rezydencją już w okresie wczesnego średniowiecza. Górująca nad miastem budowla zamkowa niejednorodna stylistycznie, złożona z szeregu budowli, z wieżami św. Piotra i św. Jadwigi, będącymi obecnie istotnymi dominantami urbanistycznymi, otoczona jest skarpami terenowymi oraz parkiem (budowa obwodnicy śródmiejskiej przecięła założenie zabytkowe). W krajobrazie miasta park zamkowy stanowi naturalne tło dla masywu zamkowego oraz kurtynę i naturalną izolację ruchu komunikacyjnego.

Równoległe z rozwojem grodu rozwijało się otwarte osiedle powiązane z handlowymi szlakami. Główna droga handlowa przechodziła przez Kaczawę na wysokości obecnej ulicy Wrocławskiej, dalej w stronę grodu, gdzie łączyła się ze szlakiem wiodącym z północy. Szlak z zachodu biegł obecną ulicą Grodzką w kierunku bram Chojnowskiej i Złotoryjskiej. Pierwotne osiedle handlowe położone było pomiędzy obecnymi ulicami Nową i Zamkową. Na krańcach osiedla założone zostały kościoły: Najświętszej Marii Panny od wschodu (1192 r., potwierdzony w dokumentach po raz pierwszy w 1203 roku) – w jego pobliżu położony był wzniesiony około 1258 roku dwór biskupa wrocławskiego – oraz od północy kościół Grobu Świętego (założony w 1163 roku?, wzmiankowany w 1218 roku, w 1348 roku podniesiony do rangi kolegiaty). Na przełomie XII i XIII wieku powstała w Legnicy kolejna parafia p.w. św. Piotra (najstarsze zachowane fragmenty pochodzą z ok. 1327 roku) – świątynia wymieniona została po raz pierwszy w dokumencie z 1208 roku. Był to kościół parafialny dla tzw. górnego miasta (odbiegające od dzisiejszych różnice w ukształtowaniu terenu tłumaczy określanie w XV wieku północnej części osiedla u podnóża grodu jako dolne miasto, natomiast części południowej jako górne miasto). Wspomniane trzy kościoły założone jeszcze w okresie przedlokacyjnym wyznaczały granice ówczesnego osiedla. Wiadomo ponadto o istnieniu w 1207 roku młyna położonego na zachód od kościoła św. Piotra (ta część miasta miała charakter rolniczy – tereny uprawne zwane Skibą położone były w rejonie obecnej ulicy Orzeszkowej). W dokumencie z 1175 roku po raz pierwszy gród wraz z osadą został określony jako „*potestas Legnicensis*”. Przedlokacyjna Legnica była targiem – miastem według prawa polskiego.

Nie jest znana dokładna data lokacji miasta. Pierwotną lokację miasta (również pierwotne wytyczenie siatki ulic) łączy się z księciem Henrykiem Brodatym, fundatorem legnickiego murowanego palatium. Pierwszy dokument potwierdzający lokację miasta pochodzi z 1253 roku. W 1255 roku w dokumentach wymieniona jest *Civitas Lignicz in Fluvio Kaczbach*. Założenie miasta na prawie niemieckim mogło mieć miejsce nawet już wkrótce po 1232 roku – przed najazdem tatarskim mogły już być wyznaczone działki miejskie. Około 1280 roku miasto mogło istnieć już w swoim pełnym

kształcie prawnym i przestrzennym. Osada lokowana była w miejscu bardziej dogodnym dla rozwoju osadnictwa, poza obszarem dawnego targu, który leżał na terenie zalewowym Młynówki. Nie wiadomo, czy w XIII wieku istniały wokół miasta obwarowania; pierwsza wzmianka o murach miejskich pochodzi z 1312 roku.

Średniowieczna Legnica prezentowała typowy układ kształtowania miasta od wewnątrz, od strony Rynku, co uznaje się za wyznacznik lokacji na prawie niemieckim. Pierwotny układ bloków i parceli w zasadzie prostopadłych do dłuższej osi całego miasta oparty był o trzy główne trakty komunikacyjne. Układ Legnicy można uznać za wydłużony układ krzyżowy wzdłuż dłuższej osi wschód-zachód. Dwie główne osie, o które opiera się układ przestrzenny miasta, wyznaczają dwa główne wektory aktywności miejskiej. Oś podłużną założenia – „*via principalis*” miasta – stanowiły pierwotnie ulice Środkowa i Piekarska; oś tę można nazwać „osią handlową”. Oś poprzeczna prowadząca od kościoła św. Piotra i Pawła w kierunku kościoła św. Jana będzie odpowiednio „osią sakralną”. Oś północ-południe staje się z czasem ponadto osią lokowania siedzib administracji miejskiej. Przestrzeń przed kościołem farnym (reliktem założenia przedlokacyjnego) była przestrzenią prestiżową – w południowej pierzei Rynku zamieszkiwali legniczanie wysoko postawieni w miejskiej hierarchii.

Centrum układu zajmuje plac rynkowy – o lekko zbieżnych pierzejach – z dwoma blokami śródrynkowymi. Południowy blok zajmuje Stary Ratusz, gmach Teatru Dramatycznego oraz od strony wschodniej zespół ośmiu renesansowych kamieniczek, tzw. kramów śleddziowych. Południowo-zachodni narożnik bloku północnego zajmuje tzw. „Dom Pod Przepiórczym Koszem”, natomiast narożnik południowo-wschodni dawny odwach policji. W południowej części Rynku, przed katedrą usytuowana jest Fontanna Neptuna, natomiast w jego części północnej Fontanna Syreny. W układzie miasta wyróżnia się trzy historyczne kategorie ulic: „otwarte” – prowadzące do bram, „zamknięte” i „miedzuchy”. Ulicami prowadzącymi bezpośrednio do bram miasta były ulice Złotoryjska i Chojnowska (bramy Głogowska i Wrocławska były kilkakrotnie przenoszone). Regularność układu zaburzał przebieg Młynówki, płynącej pomiędzy Placem Mariackim a zamkiem, poza zabudową ulicy Zamkowej i NMP. Istotnymi elementami krajobrazu miejskiego są fragmenty murów miejskich z zachowanymi wieżami Bramy Głogowskiej i Chojnowskiej, zamykającymi perspektywę ulicy Chojnowskiej od zachodu i Bramy Głogowskiej od północy.

Równoległe do miasta lokowanego rozwijało się osiedle przy kościele NMP z dworem biskupim. W miejscu obecnego placu Klasztornego książę Bolesław Rogatka ufundował klasztor (założony w 1277 roku) i kościół św. Krzyża (1362). Poza granicami miasta w 1288 roku ufundowany został szpital św. Mikołaja z komandorią krzyżowców na przedmieściu złotoryjskim oraz przez księcia Henryka Grubego kościół Franciszkanów p.w. św. Jana przy obecnej ul. św. Jana, w miejscu późniejszej fundacji jezuickiej.

W początkach XIV wieku nastąpiło poszerzenie obszaru miasta. Z tego okresu źródła potwierdzają donację dla domu beginek pomiędzy murami a Młynówką, na-

przeciw łaźni św. Marcina, istnienie osiedla żydowskiego u stóp zamku, na terenie dawnego targu, na północ od murów miejskich.

W 1327 roku źródłowo potwierdzone zostało istnienie bram miejskich: Wrocławskiej, Złotoryjskiej i Chojnowskiej. Obwarowania obejmujące wówczas miasto od zachodu biegły obecną ulicą Gwarna, od południa ulicą Wjazdową i św. Piotra, od wschodu linia murów biegła przy dawnym korycie Młynówki, natomiast od północy ulicą Nową i południową pierzeją obecnej ulicy Ojców Zbigniewa i Michała. Przy zbiegu ulic Nowej i Zamkowej wzniesiona została Brama Głogowska, natomiast przy kościele św. Piotra w kierunku południowym w 1339 roku utworzono Furtę, wiodącą w kierunku cmentarza leżącego poza murami. Jako fragment najstarszych murów miejskich identyfikuje się odcinek przy budynku szkoły św. Piotra.

Zwrotną datą w historii architektury miasta i jego rozwoju urbanistycznym był rok 1338, w którym ogromny pożar strawił miasto. Po tej dacie dokończono czternastowiecznej przebudowy kościoła farnego św. Piotra; rozbudowie poddano kościół mariacki (1362–1386); w miejscu istniejącego od 1048 roku drewnianego wzniesiono murowany franciszkański już kościół św. Jana (kamień węgielny położono w 1294 roku, budowa zakończona w 1341 roku). Na północ od zamku, w miejscu obecnego budynku poczty, na wyspie Tumskiej przy kościele Grobu Świętego powstało osiedle kanonickie z łaźnią i karczmą; tu też na przełomie XIV/XV wieku wzniesiono szpital-leprozorium św. Anny. Kolegiatę zlikwidowano w 1428 roku – kanoników przeniesiono do kościoła św. Jana, natomiast budowla kościelna istniała jeszcze do początków XVI wieku. W 1348 roku poświęcony został klasztor Benedyktynów wzniesiony przy cmentarzu św. Piotra w okolicach obecnego Koziego Stawu. Klasztor i kościół Dominikanów ufundowany został przed 1277 rokiem najprawdopodobniej w miejscu późniejszego klasztoru Benedyktynów przy obecnym Placu Klasztornym. W 1423 roku ufundowany został przez księcia Ludwika II klasztor Kartuzów p.w. Chrystusa Bolesnego z biblioteką klasztorną i skryptorium na wschodnim brzegu Kaczawy, w okolicach dzisiejszej ulicy Kartuskiej (rozebrany został w początkach XVI wieku; w miejscu rozebranego klasztoru funkcjonował dalej folwark). O istnieniu synagogi w Legnicy mówią dokumenty przy okazji likwidacji osiedla żydowskiego przy zamku. W 1475 roku ufundowany został klasztor Bernardynów p.w. Św. Trójcy w okolicach dzisiejszego dworca kolejowego, na Przedmieściu Głogowskim.

Łącznie Legnica w średniowieczu posiadała 17 świątyń, 3 szkoły parafialne, szkoły zakonne, 4 szpitale oraz pałac biskupi i zamek książęcy.

Prawo budowy ratusza Legnica uzyskała 23 marca 1318 roku – w 1379 roku ukończono budowę murowanej siedziby rady miejskiej, która spłonęła w 1428 roku. Gotycki ratusz odbudowany został po pożarze w 1468 roku. Od północy z ratuszem sąsiadowały sukiennice i dom kupiecki. Przed ratuszem umieszczona była waga. Więzienie mieściło się w wieży murów miejskich przy dawnej ulicy Więziennej, przy ulicy Piekarskiej mieściła się złota mennica.

Po pożarze w 1338 roku przesunięto linię obwarowań, powiększając obszar miasta: w granicach murów miejskich znalazł się kościół NMP, przesunięto w obecne

miejsce na północ Bramę Głogowską, włączono kościół św. Jana. Zachowanym fragmentem muru pochodzącego z XIV wieku jest odcinek obwarowań przy Bramie Chojnowskiej oraz fragment muru przy kolegium jezuickim. Z XV wieku pochodzi odcinek muru na dziedzińcu I LO przy placu Klasztornym. Kolejnych umocnień obwarowań dokonano w okresie wojen husyckich. W związku z zagrożeniem tureckim miasto zyskało nowe fortyfikacje. Źródła w 1516 roku po raz pierwszy wspominają o rozbudowie obwarowań miejskich. W związku z pracami fortyfikacyjnymi likwidowano zabudowę przedmieść: wyburzono klasztor św. Trójcy, klasztor benedyktynów oraz Kartuzów, w 1530 roku został rozebrany kościół Grobu Świętego. Kolejne etapy rozbudowy fortyfikacji w XVII wieku związane były z wojną trzydziestoletnią oraz najazdem Szwedów.

W XVI i XVII wieku nie wznoszono w zasadzie nowych budowli, rozbudowywano i ulepszano średniowieczne. W 1602 roku miasto liczyło około 6 tysięcy mieszkańców; zliczonych zostało 531 domów wewnątrz murów oraz 251 na przedmieściach.

Powstanie monumentalnych budowli w centrum Legnicy wiąże się ze sprowadzeniem do miasta Jezuitów, którzy w 1689 roku uzyskali teren przy kościele św. Jana, a w 1690 roku przejęli kościół i uzyskali pozwolenie na budowę nowego kościoła (1727), kolegium (1700–1707) i niezachowanego budynku seminarium (1728). W 1700 roku rozpoczęto budowę Akademii Rycerskiej, której budowa trwała do 1738 roku. Wzniesiona została barokowa siedziba opatów lubiąskich. Wspomniane budowle barokowe, zaliczane do najznamienitszych w tym czasie na Śląsku, zajmujące obie pierzeje obecnej ulicy Ojców Zbigniewa i Michała tworzą unikalny zespół urbanistyczny.

Spośród budowli legnickich decydujących o sylwecie barokowego miasta wymienić należy odbudowane w latach 1712–1715 skrzydła zamkowe, niezachowany kościół św. Jana Nepomucena na dworze biskupim z 1727 roku oraz ukończony w 1721 roku, a zupełnie przebudowany w latach 80. XIX wieku klasztor benedyktynów p.w. św. Krzyża z kościołem św. Maurycego. W 1731 roku rynek legnicki zyskał dwie barokowe fontanny: Neptuna i Syreny. W 1736 roku rozpoczęto budowę ratusza. Obraz miasta barokowego dopełniały domy mieszczańskie, które licznie przetrwały do czasu rozbiórki w latach 60. naszego stulecia. Po pożarze w 1761 roku w duchu fryderycjańskim przeprowadzono sanację zabudowy, likwidując zabudowę szachulcową, wprowadzając zabudowę projektowaną całymi pierzejami, z dwukondygnacyjnymi, ustawionymi kalenicowo budynkami. W drugiej połowie XVIII ruch budowlany w samym mieście był ograniczony. Prowadzone były przebudowy starych budynków i zabudowywane wolne parcele.

W drugiej ćwierci XIX wieku adaptowano część dóbr kościelnych na potrzeby miejskie, w pałacach barokowych znalazły swe siedziby urzędy. Wówczas powstały nowe budowle kościelne: synagoga (w 1846 roku wzniesiona przy ulicy Piekarskiej – zniszczona w 1938 r.), w 1843 kościół św. Marcina. W tym też roku rozpoczęto inwestycje kolejowe. W 1844 roku rozpoczęto budowę dworca oraz otwarto pierwsze połączenia kolejowe. W obrębie Starego Miasta znajduje się również wymagający rewaloryzacji zabytkowy zespół

przemysłowej architektury dawnego miejskiego browaru.

Układ przestrzenny zespołu śródmiejskiego, wykształcony w obrębie murów miejskich w okresie średniowiecza w zasadzie przetrwał do czasów ostatniej wojny. W okresie powojennym ocalałe historyczne centrum Legnicy zostało mocno przekształcone: już w 1945 roku bez wykonania dokumentacji został rozebrany budynek seminarium jezuickiego. W 1960 roku zasypany został kanał Młynówki. W 1965 roku skierowano do realizacji projekt odbudowy i przebudowy zabytkowość starego miasta, przewidujący rozebranie większości zabytkowych kamienic i przekształcenie układu komunikacyjnego śródmieścia. Nowa zabudowa zaburzyła historycznie ukształtowaną przestrzeń miejską: w początkach lat 70. powstała zabudowa pomiędzy ulicami Partyzantów a NMP, w 1972 roku wzniesiony został budynek Starostwa Powiatowego, w 1975 roku dawna siedziba KW PZPR, obecnie Urząd Skarbowy, dom towarowy Megasam, w 1978 roku powstał hotel Cubus. Obecnie przy współudziale środków finansowych UE prowadzone są w obszarze staromiejskim prace rewaloryzacyjne.

Obecny odbiór walorów historycznych miasta opiera się na wtórnie ukształtowanych (niewyburzonych) wnętrzach urbanistycznych, związanych z trzema świątyniami miejskimi: pierwsze z kościołem NMP wraz z dawnym zespołem klasztornym Benedyktynek, dawnym monumentalnym gmachem urzędu celnego przy obecnym Placu Klasztornym oraz kamieniczką NMP 7., drugie – z katedrą św. Piotra i Pawła z budynkiem tzw. „Pasażu”, gmachem Nowego Ratusza i Starym Ratuszem, oraz trzecie – z zespołem barokowej architektury z kościołem św. Jana Chrzciciela, kolegium jezuickim, pałacem Opatów Lubiąskich oraz monumentalnym gmachem Akademii Rycerskiej. Ulica św. Jana jest jedną z najcenniejszych osi urbanistycznych miasta. Centrum miasta jest obszarem wymagającym kompleksowej rewaloryzacji.

W średniowieczu poza obszarem ufortyfikowanym miasto posiadało folwarki i ogrody nadane miastu w czasie lokacji, a także łąki i lasy nabyte w XIV wieku. Na obszarze 100 łanów podarowanych miastu przez księcia Bolesława Rogatkę w 1252 roku, znajdującym się na południe od miasta lokowanego, utworzono 27 folwarków – tzw. Folwarki Legnickie.

W początkach XVIII w. zabudowa sześciu legnickich przedmieść składała się z 45 domów na przedmieściu Chojnowskim, 22 domów na przedmieściu Głogowskim, 20 domów na przedmieściu Złotoryjskim, 34 domu na przedmieściu Jaworskim (droga Jaworska), 19 domów na przedmieściu Przed Furtą i 36 domów na przedmieściu Wrocławskim. W 1700 roku na przedmieściu Chojnowskim osadzeni zostali franciszkanie, którzy w 1707 roku przystąpili do budowy nowego klasztoru, a w 1709 roku kościoła.

Po oblężeniu miasta w 1757 roku zewnętrzne obwarowania przekazane zostały mieszkańcom, poszerzone zostały place przedbramne. Na terenach wałów powstawały ogrody. Zewnętrzne wały miejskie rozbierano do 1780 roku. Zlikwidowano położone wcześniej poza murami cmentarze, pochówki przeniesiono na utworzony w 1822 roku ewangelicko-katolicki cmentarz zlokalizowany na prawym brzegu Kaczawy. Zabudowa legnickich przedmieść, często już o miejskim

charakterze, w 1 ćw. XIX wieku sytuowała się wzdłuż głównych dróg wylotowych z miasta w układzie ulicowym, pomiędzy którymi znajdowały się folwarki podmiejskie.

Po wojnach napoleońskich powstał w Legnicy miejski urząd budownictwa, który początkowo zajmował się likwidacją szkód powojennych oraz kwestiami ochrony przeciwpożarowej, później urząd prowadził planowe działania urbanistyczne dostosowujące do ówczesnych potrzeb średniowieczny układ miejski: konieczne było poszerzenie i korygowanie przebiegu ulic oraz porządkowanie zabudowy. W 1809 roku do miasta włączono jurydyki zamkowe i klasztorne oraz szereg podległych osiedli; w latach 1842–1843 włączono większość przedmieść, a w latach 1855, 1862–1864 i 1869 dokonano rozszerzeń granic miasta przekraczając linię rzeki Kaczawy. W 1840 roku powstał pierwszy urzędowy plan zabudowy dla przedmieścia złotoryjskiego.

W 1841 roku wytyczona została ulica łącząca bramy Złotoryjską i Głogowską, okalająca obszar staromiejski. Ulica, która charakter plantów zachowała do lat 80. XIX w. (zabudowa wzdłuż niej powstała na przełomie lat 80. i 90. ubiegłego wieku), dała początek kompozycji urbanistycznej powstałej w miejscu wcześniejszej promenady, łączącej centrum miasta w granicach murów z rozwijającymi się przedmieściami.

Stare Miasto od terenów dawnych przedmieść oddzielony jest obecnie śródmiejską obwodnicą, przecinającą i częściowo zamykającą część traktów ulicznych. Układ ulic wokół centrum przed budową obwodnicy w ogólnym zarysie mówił o obrysie nowożytnych fortyfikacji.

Po 1860 roku prowadzono prace rozbiórkowe murów miejskich – bramy miejskie zachowano, nadając im nowe funkcje. Powstało wówczas pięć miejskich rogattek. Ulice przymurze (m.in. ulica Gwarna) stały się pełnowartościowymi ulicami.

Powstający układ ulic wokół historycznego centrum, w miejscu promenady prowadzącej wzdłuż obwarowań, w sytuowanym przy nich monumentalnymi budowlami użyteczności publicznej (nowy budynek Ratusza w 1906 roku) w bardzo zredukowanej i uproszczonej formie przypomina koncepcję Ringu. Wokół historycznego centrum, po rozebraniu murów, powstawały monumentalne budowle: wcześniej, bo już w 1855 roku wzniesiony został poza murami pierwszy monumentalny gmach szkoły przy obecnym placu Słowiańskim, budynek banku przy ulicy Bankowej z 1874 roku, budynek sądu z 1873 roku przy ul. Złotoryjskiej, budynek szkoły z 1872 roku przy ulicy Rycerskiej, szkoła Jadwigi z 1880 roku, czy wznoszony od 1886 roku szpital szarytek przy ulicy Młynarskiej, przy ulicy Piastowskiej (której zabudowę prowadzono w latach 90. XIX wieku) powstał gmach poczty z lat 1891–92, budynek łoży; zabudowywano także ulice łączące historyczne centrum z okalającym miasto ciągiem komunikacyjnym (ulice: Młynarska, Bankowa, Skarbka, Złotoryjska, Piekarska, Chojnowska, Rycerska i obecny Plac Klasztorny). Północna część obwodnicy pozostała w części niezabudowana: pozostał park zamkowy, teren tzw. Stawu Armatniego oraz fragment plant pomiędzy bramami Wrocławską i Głogowską. Poza ścisłym centrum kształtowały się urbanistyczne założenia placów: Słowiańskiego, Placu Wolności, placu u wylotu ulicy Chojnowskiej, oraz placu przy zbiegu ulicy Witelona z Wrocławską.

W 1861 roku powstał plan zagospodarowania całego miasta wraz z przedmieściami. W 1862 roku uporządkowany został teren obecnego Placu Słowiańskiego. W wyniku realizacji planu wytyczono nowe ulice: w 1863 roku obecną ulicę Witelona o charakterze promenady, ulicę Młynarską. W miejscu tzw. żydowskiej ścieżki powstała ulica Kartuska, natomiast w roku 1866 wytyczono ulice Bolesława Chrobrego i Henryka Pobożnego z prostokątnymi blokami zabudowy oraz placem centralnym, na którym wzniesiono neogotycki kościół gminy apostołsko-katolickiej.

Przed 1870 rokiem pojawiła się zabudowa dzielnicy fabrycznej w północnej części miasta oraz pierwsze kamienice czynszowe przy ulicy Głogowskiej. Wówczas powstała zabudowa ulic Jordana i Zielonej. Przed 1868 rokiem zabudowany został również blokami zabudowy rejon obecnych ulic Mickiewicza (otwartej w 1868 roku), Powstańców Śląskich i Orzeszkowej.

W 1872 roku powstał pierwszy – obowiązujący do 1911 roku – plan zagospodarowania całego obszaru miasta, w którym wyznaczone zostały strefy zabudowy. W tym też roku zawiązało się towarzystwo budowlane Pursche i Spółka odpowiedzialne za realizację planu. Plan objął włączone 1 VI 1873 roku w granice administracyjne Legnicy Kartuzy, Tarninów i inne dotychczasowe osady podmiejskie (Dornbusch, Grünthal, Schwarzvorkwerk, Töpferberg, wcześniej – w 1869 r. – Dänemark). Obszar Legnicy wzrósł do 1681 ha.

W południowej części miasta wytyczono (1879 r.) oraz zabudowano ulice: Łukasieńskiego, Chłapowskiego, Mickiewicza i Roosevelta, uregulowano również ulicę Szkolną. Od 1876 roku rozpoczęto trwającą 12 lat zabudowę obszaru północnego Legnicy pomiędzy ulicą Chojnowską a torami kolejowymi. Wytyczono ulice: Senatorską, Kardynała Kominka, oraz łączące ten obszar ze starym miastem ulice: Jagiellońską oraz Żwirki i Wigury. W latach 1881–82 poprzez przeprowadzenie ulicy Marii Skłodowskiej-Curie i Bolesława Prusa w 1893 roku stworzono połączenie obszaru miasta leżącego na północ od torów kolejowych z ulicą Piastowską.

W połowie lat 70. rozpoczęto zabudowę dzielnicy Kartuzja poprzez wydzielenie działek budowlanych w 1875 roku. W miejscu przecięcia się ulic Daszyńskiego i Czarnieckiego zaplanowano budowę placu targowego, wokół którego teren zabudowano w latach 1901–9. W obszarze dzielnicy wzniesione zostały dwa kościoły: św. Trójcy (1902–4) oraz kościół dziękczynny Cesarza Wilhelma (1904–8).

W planie miasta z 1891 roku rozwiązano charakter zabudowy Tarninowa – terenu pomiędzy ulicami: Jaworzyńską, przedlokacyjnym jeszcze szlakiem komunikacyjnym (tzw. Mała Droga Jaworska) i Złotoryjską. w 1898 roku wytyczono ulicę M. Rataja, łączącą obie ulice. Na południe od tej ulicy po 1901 roku zaczęły powstawać otoczone zielenią i ogrodami wille.

Południowo-zachodnia dzielnica miasta o nazwie Tarninów powstała na obszarze historycznie związanym z miastem od okresu średniowiecza. Dzielnice obejmują dwa historyczne szlaki komunikacyjne: obecna ulica Złotoryjska (szlak z okresu przedlokacyjnego, prowadzący do Złotoryi i dalej do Niemiec) oraz obecna ulica Jaworzyńska (tzw. Mała Droga Jaworska). Przy tych szlakach wykształciły się dwa historyczne przedmieścia: Złotoryjskie i Jaworskie. Dzielnica, która po-

wstawała głównie w latach 1880–1914, zajęła ponadto obszar przedmieścia Przed Furtą, obszar gminy Dornbusch oraz tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie miasta, będące w części dawnymi posiadłościami jezuitów.

Nie w pełni zrealizowane projekty dzielnicy (z lat 1868, 1891, 1901) powstały w oparciu o dwa, prawie bez zmian adaptowane, omówione szlaki komunikacyjne oraz stanowiącą naturalną wschodnią granicę Młynówkę. W obrębie Tarninowa wyróżniają się dwa zasadnicze zespoły urbanistyczne: pierwszy pomiędzy ulicą Jaworzyńską i Mickiewicza o nieregularnym przebiegu ulic oraz drugi – rozleglejszy o regularnym rozplanowaniu ulic – pomiędzy ulicami Jaworzyńską i Złotoryjską. Centralnym miejscem północnej części dzielnicy jest reprezentacyjny plac Orłąt Lwowskich. Główną ulicą tego zespołu jest obecna ulica Tadeusza Kościuszki, która miała być ulicą dwujezdniową, podobnie, jak obecna ul. Władysława Grabskiego. W południowej części zespołu, na południe od ul. Grunwaldzkiej pojawia się nieregularny układ ulic. Południową granicę zwartej zabudowy wyznacza ul. Macieja Rataja. Zabudowę ulic północnej części dzielnicy stanowią kamienice czynszowe. Najbardziej reprezentacyjna zabudowa wielorodzinna okala skwer Orłąt Lwowskich; wyróżnia się bogactwem elewacji ulica Roosevelta. Na południe od ulicy M. Rataja występuje zabudowa luźna – willowa wśród zadrzewionych działek. Najokazalsze wille powstają wzdłuż ulic: św. Maksymiliana Kolbe, Stefana Okrzei, Tadeusza Kościuszki i Macieja Rataja. Skromniejsza zabudowa jednorodzinna powstaje w najpóźniej zagospodarowywanej części dzielnicy – na południe od ul. Władysława Grabskiego. Zabudowa ulic Złotoryjskiej i Jaworzyńskiej nie posiada jednolitego charakteru: przy ul. Jaworzyńskiej zachowały się przykłady architektury o większym charakterze (m.in. zespół stajni miejskich), ciągi kamienic czynszowych, natomiast wzdłuż ul. Złotoryjskiej obok zwartej zabudowy czynszowej pojawia się bogata zabudowa willowa; na uwagę zasługuje także dawna rogatka miejska; przy skrzyżowaniu z ulicą Piechoty zachował się postument dawnego pomnika Arnima.

Projekt dzielnicy pozostał niezrealizowany w jej części południowej – na południe od ul. Władysława Grabskiego do Alei Zwycięstwa oraz Oświęcimskiej. W okresie powojennym zabudowę uzupełniano blokami o charakterze osiedlowym (m.in. przy ul. Oświęcimskiej). Wydaje się być zasadne uszanowanie jednorodnej koncepcji zabudowy dzielnicy i prowadzenie gospodarki tym terenem na zasadzie kontynuacji realizacji niedokończonych planów.

W zabudowie Tarninowa dominuje budownictwo mieszkalne; na uwagę zasługują budowle użyteczności publicznej: wspomniany już budynek miejskiej średniej szkoły dla dziewcząt przy obecnym pl. Słowiańskim, gmach dawnego gimnazjum żeńskiego Auguste-Victoria Schule, budynek dawnej rezerwy wzniesiony wg planów Grossera, budynek dawnego zakładu leczniczo-kąpielowego Wilhelmsbad, budynek szkoły Dornbusch. Jedyną budowlą sakralną dzielnicy jest dawny ewangelicki kościół św. Marcina.

W obrębie dzielnicy znajduje się teren po tzw. „cmentarzu górnym” parafii św. Piotra i Pawła w obrębie dawnego Przedmieścia Przed Furtą, zamkniętym na mocy zarządzenia władz w Głogowie z 1777 r., znaj-

dującym się w obecnym rozwidleniu ulic Szkolnej i Skarbka, zamknięty ulicą Mickiewicza. Reliktem założenia cmentarnego jest szpaler bukowy (skupina starodrzewia wchodząca w skład parku miejskiego).

W ostatniej ćwierci ubiegłego stulecia powstają nowe związane z rekreacją tereny zielone: od 1878 roku tworzono park miejski z tzw. Kozim Stawem, ok. 1900 roku założono skwerek na Przedmieściu Głogowskim, zwany Parkiem Północnym (obecnie Gdańskim). Z okazji wystawy ogrodowej w 1890 roku nadano laskowi złotoryjskiemu cech parku. W czerwcu 1926 roku otwarto w mieście Ogólnoniemieckie Targi Ogrodnictwa i Rzemiosła. Z okazji tej organizowanej z rozmachem imprezy zagospodarowano teren pomiędzy Kaczawą, a ulicą Mickiewicza. W latach 30. powstało kąpielisko północne oraz prowadzone były prace regulacyjne Czarnej Wody.

Przedłużeniem niejako ogrodów zamkowych jest ciąg miejskiej zieleni – plantów po wschodniej stronie Bramy Głogowskiej wzdłuż ulicy Pocztowej i Libana. Ogrody zamkowe i planty, pierwotnie stykające się z Parkiem Miejskim, tworzyły jeden ciąg zieleni okalającej starówkę.

Od południowego wschodu do układu staromiejskiego przylega część rozległego układu Parku Miejskiego, rozciągającego się na południe od historycznej drogi prowadzącej do Wrocławia (obecna ul. Zielona) pomiędzy Kaczawą a korytem Młynówki. Założeniem parku była założona pod koniec XVIII wieku aleja o osi północ-południe prowadząca od Bramy Wrocławskiej, obok dawnego dolnego cmentarza kościoła MN Panny, karczmy strzeleckiej, Koziego Stawu do zakola Młynówki. Najstarsza część parku, tzw. ogród mieszczański, została założona w miejscu likwidowanych obwarowań pomiędzy ul. Witelona i Al. Orła Białego. W 1880 roku powstaje rozległe założenie parkowe według projektu Petzolda z przeznaczeniem na tereny wystawowe ciągnące się na wschód od obecnej ul. Mickiewicza. W 1927 r. z okazji wielkiej ogólnoniemieckiej wystawy i targów ogrodniczych, rzemiosła i budowli ogrodowych zaprojektowano założenie ogrodowe na wschód od terenów parkowych do Młynówki. Północna część parku podzielona jest na kwatery ulicami Orła Białego i Powstańców Śląskich. W pobliżu Koziego Stawu (w części północnej parku) znajduje się pomnik ofiar wojny francusko-pruskiej; część ograniczoną ul. Powstańców, Orła Białego i Zielonej zajmuje budynek II LO. Północna część parku ma charakter parku angielskiego. Centralnym elementem założenia parkowego jest czterorzędowa aleja lipowa. Przy Al. Orła Białego znajduje się budynek dawnego Domu Strzeleckiego, dalej w stronę ul. Mickiewicza zespół budynków Zieleni Miejskiej wraz z palmiarnią. Po przeciwnej stronie alei znajduje się stadion miejski. Po zachodniej stronie alei rozciąga się rozległa polana, z którą sąsiaduje ogrodowy basen z altaną. Południowo-zachodnią część parku zajmuje ogród ozdobny o regularnym układzie – z prostokątnym basenem i regularnie rozmieszczonymi kwietnikami. W obrębie parku miejskiego znajduje się teren po ewangelickim, założonym w XVII wieku, a zamkniętym w 1772 r. cmentarzu „Dolnym” (Nieder Kirchhof), który usytuowany był w rozwidleniu ulic Witelona i Alei Orła Białego, natomiast od południa sięgał Koziego Stawu.

Z dzielnicą Tarninów sąsiaduje założenie leśno-parkowe zlokalizowane na południowo-zachodnim krańcu miasta przy ul. Złotoryjskiej – tzw. Lasek Złotoryjski. Najstarszą część założenia stanowi tzw. Lasek Mieszczański (po południowej stronie ul. Złotoryjskiej) porastający teren północnego zbocza Wzgórza Zwycięstwa. Od około 1890 r. laszek był zagospodarowywany parkowo. Od strony południowej laszek ogranicza Al. Zwycięstwa. Obszar lasku po przeciwnej stronie ul. Złotoryjskiej został założony na terenach pochodzących z fundacji rodziny legnickich przemysłowców – Rufferów. Tę część założenia zagospodarowywano w latach 1907–10.

Obszar pomiędzy ulicami Chojnowską i Złotoryjską zabudowywany był do ul. Hutników zwartymi blokami kamienic, natomiast aż do ul. Marynarskiej zabudowa jest luźniejsza, obok zespołów domów czynszowych przy ulicach Artyleryjskiej, Saperskiej i Piechoty powstały osiedla budynków wielorodzinnych przy ul. Asnyka i Artyleryjskiej aż do ul. Lotniczej, a także zabudowa willowa. W tej części miasta, na obszarze dawnego folwarku Belle Vue, powstał zespół koszar garnizonowych przy ul. Hutników oraz dalej, w stronę ul. Marynarskiej, przy ul. Chojnowskiej o zbliżonych formach architektonicznych budowle użyteczności publicznej. W latach 1925–26 powstało osiedle w rejonie ulic Marynarskiej i Artyleryjskiej z dwu i trzypiętrowymi budynkami, natomiast w latach 1926–27 zabudowywano kwartały w rejonie obecnych ulic Asnyka, Artyleryjskiej, Panczernej, Saperskiej i Złotoryjskiej. W 1927 roku powstało osiedle przy ulicach Działkowej, Chojnowskiej i Krótkiej. W 1929 roku wzniesiono budynki po południowej stronie ulicy Złotoryjskiej.

Budowa obwodnicy śródmiejskiej i przejścia podziemnego w ciągu ul. Złotoryjskiej zaburzyła (przecięła) historyczny ciąg komunikacyjny. Wyniesienie jezdni ponad pierwotny poziom zakłóciło dawną perspektywę ulicy i oś widokową na kościół św. Piotra i Pawła. Obecny Plac Wolności utracił dawne walory skweru miejskiego (Wilhelms-Platz).

W wyniku rozwoju Przedmieścia Chojnowskiego (zwłaszcza w okresie po rozebraniu murów miejskich) powstał u zbiegu ulicy Chojnowskiej i Franciszkańskiej trójkątny plac, stanowiący centrum przedmieścia. Przy tym placu powstał klasztorny zespół oo. Bernardynów. Granicą zabudowy stają się w tej części miasta tory kolejowe. Za torami powstaje kolejny kompleks koszarowy oraz zespół zabudowy jednorodzinnej przy ul. Drzymały. Na północ od ul. Chojnowskiej, wzdłuż ul. Działkowej, zachowała się zagrodowa zabudowa dawnej osady Dänemark. Zachował się pierwotny bieg ul. Działkowej, która była dawną główną drogą wsi, prowadzącą do Ulesia. Pomiedzy ulicami Chojnowską i Senatorską w pierwszym dziesięcioleciu XX w. powstawały kwartały zwartej zabudowy czynszowej. Niezabudowany pozostał plac po dawnych ogrodach Akademii Rycerskiej. Działania rewaloryzacyjne powinny objąć również obecny plac Komuny Paryskiej istniejący w miejscu dawnego placu Jadwigi, który utracił charakter skweru.

Na północ od ulicy Senatorskiej do terenów kolejowych rozciąga się dzielnica przemysłowa. W jej obszarze znajdował się dawny folwark Sophienthal widoczny na planach jeszcze z końca lat 30. XX w. W tej

części miasta znajdują się zabytkowe kompleksy fabryki fortepianów i pianin oraz kompleks „Elpeny”. Zabudowa przemysłowa graniczy bezpośrednio z mieszkaniową – odczuwa się w związku z tym pewne zaniedbania, jeśli chodzi o infrastrukturę komunikacyjną, zwłaszcza nawierzchnie ulic.

Dawny układ wodny – staw na północ od założenia zamkowego – zdeterminował układ urbanistyczny tej części miasta, zwłaszcza przesunięcie na północ pierzei ulicy Piastowskiej. Po północnej stronie obwodnicy, na wysokości wieży Bramy Głogowskiej kompozycyjne zamknięcie stanowi monumentalny gmach poczty wzniesiony w latach 90. XIX w. w miejscu wcześniejszej.

Po wschodniej stronie ul. M. Skłodowskiej-Curie wzdłuż linii kolejowej rozciąga się zespół zabytkowych budowli związanych z koleją: Dworzec Kolei Dolnośląskiej, Poczta, Dworzec Główny. Od wschodu plac zamknięty jest budynkiem ekspedycji kolejowej. Po między ulicami Dworcową a Pocztową istnieją dwa kwartały, których funkcje nie sprzyjają nadaniu funkcji centrotwórczych temu fragmentowi miasta, a których przywrócenie możliwe by było z racji pełnionych przez nie zadań oraz bezpośredniego sąsiedztwa ośrodka staromiejskiego. Kwartal zabudowy przy ul. M. Skłodowskiej-Curie zajmuje zespół budynków przemysłowych – hal fabrycznych, budynków administracyjnych oraz reprezentacyjnej willi. Kwartal sąsiedni zajmuje plac z budynkiem dworca PKS o niewyszukanej architekturze oraz zespół budynków dawniej hotelowych, obecnie o funkcjach usługowo-mieszkalnych; w trakcie sporządzania niniejszego studium rozebrany został budynek przy ul. Pocztowej pełniący do niedawna funkcje magazynowe, pierwotnie mieszczący „Central-Theater”.

Przedłużenie ul. Pocztowej w kierunku wschodnim stanowi ul. Kartuska, będąca południową granicą terenów kolejowych. Po między ul. Kartuską a Wrocławską powstał w 3 ćw. XIX w. jednorodny zespół zabudowy czynszowej, wymagający kompleksowych działań rewaloryzacyjnych (sanacja zabudowy). Stanowią go ciągi kamienic wzdłuż dwóch ulic: Henryka Pobożnego i Bolesława Chrobrego. Centralnym placem, a zarazem „wspólną” przestrzenią jest ul. Przeskok łącząca obie ulice. W centrum układu urbanistycznego wzniesiony został kościół o pierwotnym wyznaniu apostołskokatolickim. Fundator świątyni wzniosł swą willę na obszernej działce pomiędzy ul. Bolesława Chrobrego a Wałami Poniatowskiego, leżącymi nad samą rzeką.

Ciąg ul. Wrocławskiej od Pl. Wilsona do mostu Nepomuka (zupełnie przebudowanego), obejmujący obszar dawnego Przedmieścia Wrocławskiego, jest ciągiem wymagającym uzupełnienia: pierzeja południowa ulicy została prawie w całości wyburzona, wraz z wnętrzem kwartału pomiędzy ul. Jordana, Zieloną i Al. Orła Białego wymaga zagospodarowania; pierzeję północną zajmuje współczesna zabudowa punktowa.

Dzielnice Legnicy leżące po obu brzegach Kaczawy łączą dwa mosty: wspomniany już most w ciągu ul. Wrocławskiej oraz most wzniesiony w początkach wieku o wartej eksponowania konstrukcji w ciągu ulicy Kartuskiej.

W 1920 r. (po włączeniu w 1908 r. obszaru folwarku Bielany) powierzchnia miasta wynosiła 1956 ha, w 1922 roku w granice miasta włączono obszar lotni-

ska – powierzchnia wzrosła do 2070 ha. W 1926 roku zabudowa dzielnicy południowej sięgała już ulicy Grabskiego, od zachodu granicą obszaru zabudowanego stała się dzisiejsza ulica Marynarska, zabudowany został rejon ulicy Głogowskiej, rejon ulicy Prusa i Kraszewskiego. Miasto pozyskało nowy obszar pod zabudowę – pierwotne bagna pomiędzy wałami Kaczawy – teren pomiędzy ulicami: Wałbrzyską, Gliwicką, Bytomską i Kobylińską (Frauenhaag), gdzie powstało osiedle mieszkaniowe. Wyznaczono obecną aleję Rzeczypolitej z przyległymi do niej osiedlami mieszkaniowymi: w rejonie ulic Kasprowicza (powstałe w latach 1924–25) i Kwiatkowskiego z owalnym centralnym placem na osi założenia. W końcu lat 20. powstała zabudowa obszaru pomiędzy ulicami: Alei Rzeczypolitej, Kwiatkowskiego, Bielańskiej i Staszica. Kolejne osiedle w latach 20. powstało w obszarze ograniczonym ulicami: Poznańską, Modrzewiową, Akacjową i Struga (od 1919 roku w granicach ulic Akacjowej, Lipowej, Cisowej i Struga – tzw. Ogrodowe Przedmieście – z promieniście rozchodzącym się układem ulic), a także graniczące od zachodu z Piekarami Wielkimi – w rejonie ulic Sokolej, Jaskółczej, Szpakowej i Wrocławskiej. W połowie lat 20. prowadzono budowę nowego cmentarza przy ulicy Wrocławskiej z kostnicą i krematorium oraz założono nowszą część cmentarza Żydowskiego.

W 1937 roku poprzez włączenie części obszarów należących do Starych i Wielkich Piekarów oraz Piątnicy, a także części Przybkowa obszar Legnicy wzrósł o ok. 700 ha. W latach 30. XX wieku powstawała nadal zabudowa na południe od ulicy Grabskiego, nowe budynki pomiędzy ulicą Gliwicką a Kaczawą. W tym dziesięcioleciu powstało osiedle Sienkiewicza na Przybkowie, zabudowa pomiędzy ulicami Opolską i Popreczną oraz pomiędzy ulicami Okrężną i Świerkową.

Na wschodnim brzegu Kaczawy rozciąga się dzielnica Kartuzy powstała w wyniku włączenia w granice miasta dawnej gminy wiejskiej Karthaus, która wykształciła się w sąsiedztwie dawnego folwarku klasztornego Kartuzów (ufundowanego w 1423 roku przez księcia Ludwika II – zabudowania klasztorne rozebrano w XVI wieku). Główny ciąg komunikacyjny wsi stanowiła najprawdopodobniej dzisiejsza ulica Kamienna. Punktem zwrotnym w historii wsi była budowa linii kolejowej – sąsiadujący z terenami kolejowymi obszar dzielnicy zmienił swój dotychczasowy wiejski charakter. Już w latach 40. i 50. XIX w. pojawiła się zabudowa o charakterze miejskim, zabudowa czynszowa powstaje od lat 50.–60. XIX w. Gmina wiejska została włączona w granice miasta 29 kwietnia 1872 r. Rozbudowa dzielnicy oparta o istniejący układ ulic polegała na utworzeniu placu targowego (zrealizowano plac przy skrzyżowaniu obecnych ulic Daszyńskiego i Czarnieckiego, oddany uroczyscie do użytku w 1909 r.), poszerzeniu ciągów komunikacyjnych oraz budową mostu na Kaczawie (1903–04 w miejscu tzw. „żydowskiej kładki”). Pierwotny układ przestrzenny dzielnicy zaburzony został poprzez przeprowadzenie głównego ciągu komunikacyjnego wyniesioną ponad poziom terenu dzielnicy ulicą II Armii Wojska Polskiego, daleko idącą przebudową Mostu Nepomuka, oraz odcięciem ulicy Wrocławskiej na prawym brzegu Kaczawy. Dwie budowle sakralne wzniesione w pierwszym

dziesięcioleciu obecnego stulecia świadczą o przeniesieniu w obręb pierwotnie peryferyjnej dzielnicy ogólnomiejskich funkcji. Kościół św. Jacka, wzniesiony przy ul. Nadbrzeżnej przy zakolu Kaczawy stanowi istotny element krajobrazowy; w jego okolicy znajduje się teren po założonym w XVII w. dawnym cmentarzu żydowskim (Jüdische Kirchhof). Cmentarz został zamknięty w 1837 roku, a pochówki przeniesiono na cmentarz przy ul. Wrocławskiej.

Od wschodu z zabudową Kartuz graniczy teren zespołu cmentarzy żydowskiego i komunalnego przy ul. Wrocławskiej. W południowej, starszej części cmentarza żydowskiego znajduje się bożnica z salą przedpogrzebową. Kwatery mogił od 1835 roku rozplanowane są regularnie w układzie rzędownym. Zadrzewienie cmentarza przedstawia się w postaci alei, skupin oraz lasu cmentarnego. Cmentarz komunalny (pierwotna nazwa: Simultan Friedhof) został założony w 1820 r. oraz powiększony w 1844 r.: granicę południową wytycza ulica Wrocławska, północną – linia torów kolejowych. W północno-zachodniej części obecnego cmentarza komunalnego, graniczącej z torami kolejowymi znajduje się tzw. "nowy" cmentarz żydowski, założony w 1924 roku. Na cmentarz komunalny prowadzi od ul. Cmentarnej brama projektu inspektora cmentarnictwa z Wrocławia Marcusa, zrealizowana przez legnickiego mistrza budowlanego Loebingera. W obręb zespołu cmentarza komunalnego wchodzi ponadto: dawny cmentarz wojenny 1914–18 r. (pochówki zrównane z ziemią w l. 60.), cmentarz garnizonowy założony w 1938 r., kwatera grobów masowych z 1945 r., cmentarz wojenny Armii Czerwonej z 1945 r.

Na południe od Wrocławskiej, po wschodniej stronie torów kolejowych znajduje się zrealizowane w 1919 r. po włączeniu w granice miasta części obszaru Piekar Wielkich w kameralne osiedle domków dwurodzinnych, tzw. Städtischen Kleinsiedlung Gross Beckern. Południową część Legnicy zajmowały od średniowiecza z miastem związane tzw. Legnickie Folwarki. Usytuowane są po obu stronach Kaczawy, wzdłuż obecnych ulic Jaworzyńskiej i Nowodworskiej. Na lewym brzegu Kaczawy zachowały się zabudowania dawnych folwarków: Biedermanngut, zabudowania należące do folwarku Schuberthof, Scholzegut, oraz najokazalsze zespoły Ludwikowa z folwarkiem Schulzegut, Lipniki oraz Czerniewice. Na prawym brzegu Kaczawy zachowały się zabudowania dawnych folwarków: Bielany, Schubertshof, Villa Bissy, Königgut Schützenschmiede oraz Nowy Dwór z budynkami dawnej cukrowni.

W widłach ulicy Jaworzyńskiej i Kaczawy zlokalizowane są zespoły folwarków Ludwikowo i Schulzegut. Dawny dwór z zorganizowanym podjazdem od północy usytuowany jest w centrum założenia – budynek od południa zamyka czworoboczny majdan otoczony zabudowaniami gospodarczymi. Do folwarku od ul. Jaworzyńskiej wiodzie aleja lipowa. Na południe od zabudowań rozciąga się niewielki park. Zespół folwarku Schulzegut sąsiaduje od północy z Ludwikowem. Dawna siedziba właściciela folwarku zajmuje południową pierzeję czworoboku zabudowań. Oba folwarki nie są powiązane ze sobą funkcjonalnie, tworzą jednak czytelny, jeden zespół krajobrazowy.

Przy ul. Żytniej, po jej północnej stronie, w niewielkiej odległości na zachód od Ludwikowa, znajdują się za-

budowania dawnego folwarku Lipniki. Zabudowania tworzą rozległy czworoboczny, zbliżony do trapezu dziedziniec – budynek właściciela folwarku zamykał układ od północy. Wjazd na dziedziniec prowadzi od zachodu.

Założenie folwarku Czerniewice usytuowane jest przy drodze wiodącej do Smokowic (obecna ul. Myśliwska), na lewym brzegu Kaczawy. Założenie parkowe otaczające zespół zabudowań dominuje w krajobrazie w postaci dużej kępy drzew. Park założony w 1877 roku i uzupełniany około 1900 roku zajmuje środkową część rozłogu folwarku po wschodniej stronie zabudowy gospodarczej i mieszkaniowej. Granicę zachodnią tworzy droga bita, granicę północną stanowi rów otwarty prowadzący wodę ze źródła znajdującego się na wzniesieniu położonym na południowy zachód od folwarku. Od wschodu i od południa granica przechodzi w grunty orne, dawniej tworzyła ją sztuczna skarpa przeciwpowodziowa. Teren folwarku był ogrodzony. Sieć drożną tworzyły trzy trakty: pierwszy wiodł od strony południowej po skarpie ku koronie wału ziemnego otaczającego Kaczawę i kończył się na niewielkim sztucznie usypanym belwederze, z którego rozciągał się jeden z punktów widokowych na park i okolice; drugi trakt prowadził od północy wzdłuż alei kasztanowej, trzeci natomiast tworzyła ścieżka łącząca zabudowę do stawem (dziś spuszczone i zaniedbane; drewniany mostek prowadził niegdyś na sztuczną wyspę). Pierwotnie majątek składał się z trzech folwarków. Podczas przebudowy po połączeniu dóbr czytelne pozostały dwa czworoboki pierwotnych zagród. Dawny budynek dworu usytuowany jest centralnie, pomiędzy dwoma majdanami.

Na terenach dawnego folwarku Bielany, wykupionego przez miasto w 1906 r. powstały osiedla mieszkaniowe. Osiedle ograniczone ulicami: Ogrodową, Al. Rzeczypospolitej i Bielańską niezrealizowane zostało w części zachodniej. Osiedle przy obecnych ul. Kasprowicza i Kwiatkowskiego przez współczesnych określane jako pomnik ofiar I wojny światowej, przeznaczone było dla rodzin wojskowych. Osiedle zachowało interesujący układ urbanistyczny z owalnym placem na głównej osi założenia. Zabudowa nawiązuje w formach architektonicznych do tradycji śląskiego baroku. Wzdłuż ul. Bielańskiej i Al. Rzeczypospolitej zabudowa okalająca omówione powyżej osiedle pochodząca z końca lat 20. XX w. prezentuje interesujące rozwiązania architektoniczne (po raz pierwszy zastosowane w budownictwie wielorodzinnym płaskie dachy) oraz urbanistyczne (zabudowa ciągła pierzei z zaokrąglonymi narożnikami nawiązująca do rozwiązań funkcjonalizmu berlińskiego).

Drugie osiedle (tzw. Stadtfrand-Siedlung), położone na południe od ul. Bielańskiej, która prowadzi do kładki na Kaczawie (po jej północnej stronie znajduje się budynek dawnej strzelnicy) tworzą niewielkie dwurodzinne domki na ciasnych działkach wytyczonych przy równoległych względem siebie ulicach osiedla.

Północne dzielnice miasta oddzielone są od centrum terenami kolejowymi. Dwa tunele łączące obie części miasta powstały w ciągach ul. M. Skłodowskiej-Curie i Bramy Głogowskiej. Pomiędzy tymi ulicami rozciągał się teren dawnego osadnictwa przedlokacyjnego. W bezpośrednim sąsiedztwie torów kolejowych prowadzi aleja do Kąpieliska Północnego. Na dawnych

terenach stawu, przy zbiegu ulic Głogowskiej i M. Skłodowskiej-Curie założony został Park Gdański. Na północnym brzegu Czarnej Wody rozciągają się tereny dawnych wsi Töpferberg, Grünthal i Schwarzworwerk oraz majątku Grünthal. Zespół domów przy ul. Rybackiej stanowi relikw gminy wiejskiej określanej jako Czarny Folwark. Wzdłuż ul. Głogowskiej do skrzyżowania z ul. Leszczyńską ciągnęło się dawne osiedle Töpferberg, którego nazwa nawiązywała do nazwy leżącego nieopodal wzniesienia zwanego Garncarską Górą. W północnej pierzei ulicy znajduje się budynek obecnej szkoły podstawowej nr 1, natomiast pomiędzy ul. Skośną i Leszczyńską zabudowa zagrodowa. Architektura domów czynszowych wzdłuż ulicy Głogowskiej jest wyraźnie starsza (sprzed okresu włączenia osiedla do miasta) od zabudowy ulic leżących na przeciwnym brzegu Czarnej Wody, tzw. przedmieściu głogowskim. Folwark Grünthal nie istnieje – widoczny na planach z lat 30. XX w. leżał w linii dzisiejszej ul. Leszczyńskiej. Dalej na północ rozciąga się założone w 1921 r. tzw. Ogrodowe Przedmieście (Gartenvorstadt) – osiedle domów jednorodzinnych ograniczone ulicami: Poznańską, Struga, Kasztanową i Lipową. Zachowany jest układ ulic promieniście rozchodzących się w kierunku północnym. Na wysokości osiedla ulica Poznańska jest dwujezdniowa z cenną aleją.

Na wschód od ul. Leszczyńskiej rozciąga się dzielnica zakładów przemysłowych budowana od lat 70. XIX w. Istnieją tu kompleksy zabytkowej Gazowni Miejskiej, elektrowni oraz dawna rzeźnia z interesującą architekturą poszczególnych obiektów. W tej części miasta zachował się ponadto dawny dworzec dawnej kolei Kobylińskiej (Legnicy Północnej).

W granicach miasta zachowały się układy przestrzenne wsi, stanowiące zwarte, samodzielne jednostki krajobrazowe. Najbardziej wysunięte na północ są Pawice, dawne nadleśnictwo do 1945 r. administracyjnie należące do Pątnowa. Dawny przysiółek tworzy kilka budynków związanych z leśniczką.

Krótką wsią ulicową o układzie południkowym jest Piątница. Przy drodze do Pawic, po jej północnej stronie, znajduje się wiejski cmentarz – zamknięty, wymagający uporządkowania zachowanych nagrobków.

Na południu wsi Stare Piekary, wzdłuż obecnej ul. Pątnowskiej znajdowały się posiadłości Kartuzów. Przy ul. Kołodziejkiej zachowały się zabudowania dawnego folwarku Baldensruh oraz najdalej na wschód wysunięte zabudowania młyna (po adaptacji budynki gospodarcze mocno przebudowane).

Interesujący układ przestrzenny zachowały Piekary Wielkie założone wzdłuż potoku Wierzbiak. Zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż dwóch dróg po obu stronach rzeki: Wandy i jej przedłużenia ul. Ziemowita oraz drugi ciąg tworzą ulice V Dywizji i Dąbrówki. Zabudowa zagrodowa pochodzi przeważnie z ostatniej ćwierci XIX w.

Najdalej na południe rozciąga się układ wsi Przybków. Najstarsza część miejscowości – to zabudowa wzdłuż ul. Wielogórskiej. Z centrum wsi do dawnego folwarku Rudolphsbach (w kierunku zachodnim) prowadzi aleja kasztanowa. Obecnie założenie jest zaniedbane. W południowej części wsi znajduje się dawne sołectwo (obecnie zagroda opuszczona) – zespół tworzył rozległy czworobok zabudowań gospodarczych. W południowej części wsi, poza zabudową wiejską znaj-

dują się zabytkowe budynki dawnych zakładów wodociagowych. Po wschodniej stronie ul. Nowodworskiej i południowej ul. Jaworzyńskiej rozciąga się osiedle zabudowy jednorodzinnej z końca lat 30. XX w.

W południowo-wschodnim skraju obszaru Legnicy znajdują się zabudowania dawnej wsi Smokowice. Obecnie dawna wieś składa się z nielicznych zagród i relikwów zespołu dworskiego. Na brak inwestycji w obszarze dawnej wsi miało wpływ niewątpliwie bezpośrednio sąsiedztwo strefy ochronnej Huty Miedzi.

W 1945 roku powierzchnia miasta wynosiła 2714 ha. Poprzez włączenie w granice miasta części powiatu legnickiego: niedużych terenów na Bielanych oraz obecnej południowo-zachodniej części miasta obszar Legnicy wzrósł w 1965 roku do 3025 ha. W 1973 roku przyłączono wieś Przybków. W 1983 roku przyłączono do Legnicy wsie Piątница, Pawice, Piekary Stare i Piekary Wielkie, Smokowice i Czerniewice.

V. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego

V. 1. Ochrona krajobrazu kulturowego miasta

– W obszarze miasta nie ustanowiono obszarów o charakterze rezerwatów kulturowych i parków kulturowych.

– Historyczne struktury przestrzenne:

Najistotniejsze znaczenie w strukturze miasta mają zespoły urbanistyczne Starego Miasta, Tarninowa i Kartuz, które jednocześnie stanowią główne obszary problemowe miasta, wymagające zróżnicowanych i wielopłaszczyznowych działań:

– rekonstrukcji silnie przekształconego układu przestrzennego i zabudowy Starego Miasta,

– rewitalizacji zabudowy zdegradowanej urbanistycznie i socjalnie dzielnicy Kartuzy,

– uzupełnienia istniejącej oraz regulacji nowej zabudowy w południowej części dzielnicy Tarninów.

– Strefy ochrony konserwatorskiej:

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Legnicy wyznaczony został spójny system stref ochrony konserwatorskiej, które zapewniają ochronę konserwatorską najcenniejszych kulturowo, historycznie i krajobrazowo obszarów miasta.

Obszar miasta w granicach administracyjnych nie posiada jeszcze pełnego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Problem ten dotyczy również obszarów objętymi strefami ochrony konserwatorskiej.

Obszary miasta objęte strefami ochrony konserwatorskiej, dla których nie zostały sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

– rejon ulic Hutników–Lotniczej–Pancernej–Nowy Świat,

– rejon Dworca Kolejowego: w granicach ulic Pocztovej–Kartuskiej–Stacyjnej–Ścinawskiej–Kobylińskiej–Leszczyńskiej,

– zespół elektrowni miejskiej przy ul. Wałbrzyskiej

– zespół budynków Legnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji przy ul. Filtrowej i budynków LPGK przy ul. Ścinawskiej,

– zespół hal przemysłowych przy ul. Jagiellońskiej i Kominka.

V. 2. Współczesne funkcje obiektów zabytkowych

Większość obiektów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków, jak również objętych gminną ewidencją zabytków) użytkowana jest zgodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem, lub pełni funkcje zbliżone do pierwotnych. Dotyczy to przede wszystkim obiektów sakralnych, mieszkalnych, usługowych, w przypadku których stosunkowo łatwe jest utrzymanie funkcji pierwotnych, oraz przemysłowych.

Dla miasta Legnicy ogromnym wyzwaniem było przejęcie, remonty oraz zagospodarowanie obiektów zabytkowych będących do 1993 r. w posiadaniu wojsk radzieckich. Zwłaszcza dotyczyło to obiektów o ogromnej kubaturze oraz obiektów, których sposób użytkowania zmienić się musiał – czyli przede wszystkim obiektów koszarowych.

Przykładem pozytywnym adaptacji budynków o wartościach kulturowych do nowych funkcji może być adaptacja dawnych koszar garnizonowych przy ul. Hutników na cele szkolnictwa wyższego, gmachu Akademii Rycerskiej na potrzeby miejskich instytucji kultury (Legnickie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Szkoły Muzyczne, Muzeum Miedzi), gmachu Starego Ratusza na Teatr Dramatyczny im. H. Modrzejewskiej.

Wśród obiektów, których współczesna funkcja jest konfliktowa w stosunku do przeznaczenia pierwotnego wskazać należy dawny kościół benedyktynek św. Maurycego użytkowany obecnie jako sala gimnastyczna i aula I LO w Legnicy (przy czym przekształcenia funkcjonalne obiektu są tak daleko posunięte, że przywrócenie funkcji pierwotnej w zasadzie jest bardzo mało prawdopodobne).

Nadal pozostaje nieużytkowany klasztor pobernardyński przy ul. Chojnowskiej, stanowiący obecnie własność prywatną. Spośród obiektów wpisanych do rejestru zabytków zagospodarowania wymaga ponadto będący również własnością prywatną budynek dawnego Banku Ziemiańskiego Księstwa Legnicko-Wołowskiego przy ul. Powstańców Śl. 13

Nieużytkowana pozostaje będąca własnością gminną sala widowiskowa dawnego teatru żydowskiego przy ul. Nowy Świat 19.

Problemy adaptacji obiektów zabytkowych ujęte są w programach rewitalizacji sporządzanych dla cennych kulturowo obszarów miasta. Dotyczy to zwłaszcza obiektów na terenach powojkowych (program rewitalizacji w przygotowaniu) oraz obiektów przemysłowych.

Wśród przygotowywanych przez gminę ofert inwestycyjnych znajdują się również propozycje sprzedaży czy dzierżawy obiektów zabytkowych. Wśród aktualnej oferty znajdują się:

- oferta sprzedaży Teatru Letniego w Parku Miejskim
- oferta miasta na lokal gastronomiczny w Akademii Rycerskiej w Legnicy.

V. 3. Ocena stanu technicznego obiektów zabytkowych. Ocena stanu dokumentacji konserwatorskiej

Obecnie niewiele obiektów zabytkowych w obszarze miasta znajduje się w stanie daleko posuniętej dewastacji. Spośród obiektów wpisanych do rejestru zabytków o bardzo złym stanie technicznym możemy mówić w zasadzie jedynie w przypadku zabytkowego

zespołu podworskiego Czerniewice. Zagrożone pozostają obiekty obecnie niezagospodarowane i nieużytkowane, m.in. bank przy ul. Powstańców Śląskich i klasztor pobernardyński przy ul. Chojnowskiej, będące własnością osób prywatnych.

W 2003 r. na podstawie oględzin dokonanych przez pracowników WUOZ sporządzony został raport (w ramach akcji ogólnopolskiej) o stanie technicznym obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Dla każdego obiektu sporządzona została Karta przeglądowa pojedynczego zabytku nieruchomego.

Oprócz danych adresowych, własnościowych i materiałowych znalazły się oceny stanu zachowania i stanu technicznego zabytku. Analizowane były następujące elementy konstrukcyjne: ściany, stropy, sklepienia, więźba dachowa, pokrycie dachu, rynny, stolarka, wyposażenie i wystrój, instalacja alarmowa, instalacja ppoż.

Sporządzono 98 kart obiektów zabytkowych (oddzielnie dla obiektów znajdujących się w zespołach).

W skali 1-5 dokonano oceny stanu zachowania obiektów.

Z terenu miasta Legnicy oceniono:

1-1 (pałac przy ul. Myśliwskiej 8/9)

2-2

3-20

4-33

5-42

Ocenę sporządzono wg KART KATALOGOWYCH POJEDYNCZYCH ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH opracowanych w 2003 r. Od tego czasu znacznemu pogorszeniu uległ stan techniczny zespołu folwarcznego w Ludwikowie i budynek klasztoru pobernardyńskiego – Chojnowska.

W kartach prowadzono ponadto dane dotyczące stanu ewidencji zabytków ruchomych w obiekcie oraz wykaz sporządzonej dokumentacji dla obiektu.

Wśród obiektów objętych gminną ewidencją zabytków zasadniczo w złym lub w bardzo złym stanie technicznym znajdują się obiekty:

- związane z dawną gospodarką rolną (zespoły dawnych folwarków, zabudowa zagrodowa w obrębie dawnych wsi),
- zespoły dawnej mieszkalnej zabudowy czynszowej usytuowanej w bezpośrednim sąsiedztwie historycznego centrum – w obrębie ulic Henryka Pobożnego i Bolesława Chrobrego oraz w północnej części Kartuz (ulice: S. Czarnieckiego, Kartuska, I. Dąszyńskiego, Kazimierza Wielkiego i Kamienna).

W planach zagospodarowania przestrzennego zakłada się w przeważającym stopniu sanację zabytkowej zabudowy, ale również jej uzupełnienie.

VI. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Legnicy

W rozdziale tym wykorzystano wyniki dokonanej w Strategii Rozwoju Legnicy analizy SWOT, polegającej na rozpoznaniu mocnych i słabych stron gminy oraz jej szans i zagrożeń.

Biorąc pod uwagę specyfikę miasta i szanse jego rozwoju można wskazać następujące czynniki zewnętrzne, mające wpływ na dziedzictwo kulturowe Legnicy:

ZAGROŻENIA

- Zagrożenia ze strony przemysłu dla środowiska naturalnego, którego jakość warunkuje stan krajoobrazu kulturowego;

- Niekontrolowana akcja inwestycyjna (w tym budownictwo mieszkalne na obszarach niezwiązanych z historycznie ukształtowaną siecią osadniczą), w której interes indywidualny przedkładany jest ponad dobro i wartości ogólne;
- Niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony i rewitalizacji zabytków;
- Niedostatek środków publicznych na rewitalizację i zagospodarowanie zdegradowanych terenów przemysłowych;
- Niskie nakłady na inwestycje;
- Brak lobbingu miasta i regionu
- Niepełna dokumentacja zabytków miasta;
- Słaby stopień przygotowania przedsiębiorców do absorpcji zewnętrznych środków finansowych;
- Konieczność dostosowania przedsięwzięć do nowych norm, standardów, przepisów i procedur europejskich;
- Wysokie koszty kredytów;
- Opóźnione prawodawstwo, częste zmiany i nowelizacje przepisów
- Zbyt wolne tempo rewitalizacji przestrzeni miejskiej i niski poziom estetyki;
- Zdekapitalizowane zasoby mieszkaniowe o niskim standardzie;
- Niedoskonałość układu komunikacyjnego miasta.

SZANSE

- Finansowanie ze środków gminnych prac konserwatorskich przy obiektach sakralnych;
- Udział funduszy prywatnych w pracach związanych z ochroną zabytków;
- Finansowanie prac archeologicznych z programu budowy autostrad;
- Możliwości pozyskiwania środków na ochronę zabytków z funduszy strukturalnych UE;
- Uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w planowaniu przestrzennym;
- Uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w programach prorozwojowych gminy (programy rewitalizacji);
- Potencjał gospodarczy miasta;
- Ulgi dla inwestorów;
- Wysoka jakość oferty kulturalnej
- Siedziba diecezji Kościoła rzymskokatolickiego
- Kompleksowe działania promocyjne
- Zwiększenie atrakcyjności miasta dla mieszkańców i inwestorów zewnętrznych;
- Oferta atrakcyjnych terenów pod inwestycje;
- Możliwość korzystania z ofert Funduszu Poręczeń Kredytowych;
- Kreacja przez instytucje finansowe instrumentów wspierających inwestycje miejskie i rozwój Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- Napływ kapitału zagranicznego do miast Zagłębia Miedziowego;
- Rezerwy wolnych terenów pozwalających na wzmocnienie funkcji rozwojowych miasta: reprezentacyjnych – przez rewitalizację historycznej zabudowy i rozwój centrum miasta, przemysłowo-handlowych (logistycznych) z wiodącą rolą Południowej Strefy Przemysłowej pomiędzy autostradą A4 a lotniskiem oraz Północnej Strefy Przemysłowej w rejonie ulic Poznańskiej – Szczytnickiej – Pątnowskiej, kulturalno-turystycznych – przez wykorzystanie terenów zielonych w mieście, okolicznych zbiorników wodnych, dziedzictwa kulturowego oraz bazy hotelowo-gastronomicznej;
- Przedsiębiorczość i społeczna aktywność mieszkańców;
- Wysoki potencjał intelektualny społeczeństwa – 10,4% posiada wyższe wykształcenie;
- Wzrost znaczenia legnickich uczelni wyższych na tle regionu.

VII. Założenia programowe

VII. 1. Główne cele polityki gminnej związanej z ochroną zabytków

- PLANOWE I KONSEKWENTNE REALIZOWANIE ZADAŃ SAMORZĄDOWYCH W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW
- POWIĄZANIE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH OCHRONIE WARTOŚCI KULTUROWYCH ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GOSPODARCZEGO ORAZ POLITYKĄ PRZESTRZENNĄ GMINY
- UZNANIE ZNACZENIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W ROZWOJU MIASTA. BUDOWANIE KLIMATU SPOŁECZNEGO ZROZUMIENIA I AKCEPTACJI DLA IDEI OCHRONY ZABYTKÓW ODCZYTYWANYCH JAKO ŹRÓDŁO TOŻSAMOŚCI, WIEDZY I DUMY Z PRZESZŁOŚCI I TRADYCJI
- DAŻENIE DO PEŁNEJ OCENY STANU ZASOBÓW ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH, RUCHOMYCH I DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO MIASTA LEGNICY
- INTEGRACJA OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO (KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I DZIEDZICTWA ARCHEOLOGICZNEGO), PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (DZIEDZICTWO KULTUROWE OBEJMUJĄCE DOBRA KULTURY I NATURY – WORLD CULTURAL HERITAGE)
- WYPRACOWANIE I WPROWADZENIE ZASAD OCHRONY MATERIALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO; WYPRACOWANIE STANDARDÓW ZAGOSPODAROWANIA I ESTETYKI ZABYTKOWYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH; PODNIESIENIE STANDARDÓW KOMUNIKACYJNYCH HISTORYCZNYCH DZIELNIC; DAŻENIE DO PRZYWRÓCENIA ŁADU PRZESTRZENNEGO W URBANISTYCZNEJ TKANCE MIASTA
- PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZWIĘKSZAJĄCYCH ATRAKCYJNOŚĆ PRZESTRZENI MIEJSKIEJ I ZABYTKÓW DLA POTRZEB SPOŁECZNYCH, TURYSTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH ORAZ WSPIERANIE INICJATYW SPRZYJAJĄCYCH WZROSTOWI ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA OPIEKĘ NAD ZABYTKAMI
- PROWADZENIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ GOSPODARCE NIERUCHOMOŚCIAMI MAJĄCYCH NA CELU PRZEDĘ WSZYSTKIM: POWSTRZYMANIE DEGRADACJI OBIEKTÓW I OBSZARÓW O WARTOŚCIACH ZABYTKOWYCH I KULTUROWYCH ORAZ PODJĘCIE DZIAŁAŃ

W CELU POPRAWY STANU ICH ZACHOWANIA;
REWITALIZACJĘ ZDEGRADOWANEJ ZABUDOWY;
REWITALIZACJĘ OBSZARÓW POPRZEMYSŁOWYCH;
REWITALIZACJĘ KOMPLEKSÓW POWOJSKOWYCH

- AKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBEM STANOWIĄCYM MATERIALNE DZIEDZICTWO KULTUROWE: DAŻENIE DO MATERIALNEJ POPRAWY STANU ZABYTEKÓW, ICH ADAPTACJI I REWITALIZACJI W CELU WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU ZWIĄZANEGO Z POSIADANYM DZIEDZICTWEM KULTUROWYM
- RACJONALNE WYKORZYSTANIE GMINNYCH FUNDUSZY NA PRACE RATOWNICZE, KONSERWATORSKIE I DOKUMENTACYJNE
- WSPIERANIE PROJEKTÓW ZWIĄZANYCH Z OPIEKĄ NAD ZABYTEKAMI I ZAGOSPODAROWANIEM OBIEKTÓW ZABYTEKOWYCH
- UPOWSZECHNIANIE WŚRÓD WŁAŚCICIELI I UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTÓW ZABYTEKOWYCH ZNAJOMOŚCI ZASAD KONSERWATORSKICH, ZASAD ETYKI I PROFILAKTYKI KONSERWATORSKIEJ; WSPIERANIE ODPOWIEDZIALNOŚCI WŁAŚCICIELI OBIEKTÓW ZABYTEKOWYCH ZA POSIADANE MIENIE

VII. 2. Działania związane z opieką nad zabytkami oraz ochroną krajobrazu kulturowego miasta

- Realizacja zadań z zakresu opieki nad zabytkami wynikających z Strategii rozwoju kultury w Legnicy w latach 2007–2013 i docelowo do 2020 r.
- Realizacja zadań wynikających z przyjętych przez Radę Miasta programów rewitalizacji historycznych dzielnic Legnicy (VIII.1.):
 - obszaru Śródmieścia oraz części obrębu Fabryczna
 - Kartuz oraz rejonu ulic Henryka Pobożnego i Dworcowej
 - dzielnicy Tarninów
 oraz Programu Rewitalizacji Terenów Powojaskowych w Legnicy.
- Podejmowanie kolejnych projektów związanych z rewitalizacją zabytkowych zespołów i przestrzeni publicznych miasta, wyznaczonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
 - rejon ul. Hutników–Pancernej (teren Wyższej Szkoły Zarządzania)
 - rejon ul. Poznańskiej
 - rejon ul. Zielonej–Wrocławskiej
 - obszar dawnej wsi Piątница
 - obszar dawnej wsi Stare Piekary
 - obszar dawnej wsi Piekary Wielkie
 - obszar dawnej wsi Przybków
 - założenie podworskie Lipniki
 - założenie podworskie Ludwikowo
 - założenie podworskie Czerniewice.
- Realizacja zadań wynikających z przyjętych przez Radę Miasta Wieloletnich Programów Inwestycyjnych Miasta Legnicy (VIII.2.).
- Przyjęcie w corocznie uchwalanych budżetach wydatków związanych z ochroną zabytków na poziomie co najmniej 1,5% budżetu gminy.
- Stworzenie możliwości dofinansowania z budżetu gminy (poprzez podjęcie stosownych uchwał) prac

konserwatorskich przy najcenniejszych zabytkach miasta.

- Realizacja kierunków polityki przestrzennej wskazanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Kontynuacja sukcesywnego opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów objętych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego strefami ochrony konserwatorskiej, wymagających sporządzenia planów ze względu na istniejące uwarunkowania środowiska kulturowego:
 - rejon ulic Hutników–Lotniczej–Pancernej–Nowy Świat
 - rejon Dworca Kolejowego: w granicach ulic Pocztowej–Kartuskiej–Stacyjnej–Ścinawskiej–Kobylińskiej–Leszczyńskiej
 - zespół elektrowni miejskiej przy ul. Wałbrzyskiej
 - zespół budynków Legnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji przy ul. Filtrowej i Ścinawskiej
 - zespół hal przemysłowych przy ul. Jagiellońskiej i Kominka.
- Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków w oparciu o zaktualizowany wykaz obiektów zabytkowych stanowiący załącznik do niniejszego programu jako bazy danych (2006 r., wykonawca Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu) oraz następnie prowadzenie jej aktualizacji.
- W oparciu o gminną ewidencję zabytków przystąpienie do sukcesywnego (na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programów rewitalizacji oraz innych programów inwestycyjnych) sporządzania studiów historyczno-urbanistycznych dla zabytkowych obszarów miasta:
 - Tarninów (w granicach historycznych całej dzielnicy),
 - dzielnice Fabryczna i Zosinek,
 - obszar na pn. od dworca kolejowego,
 - zabytkowe osiedla mieszkaniowe: Bielany – ul. Słoneczna, rejon ul. Struga, rejon ulic Jaskółczej i Ptasiej, stara część osiedla Sienkiewicza.
- Okresowe przeglądy zabezpieczeń obiektów zabytkowych zgodnie z Gminnym programem ochrony zabytków Miasta Legnicy na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.
- Podjęcie działań promocyjnych w celu znalezienia użytkowników dla zdegradowanych obiektów zabytkowych na terenie miasta: prowadzenie na oficjalnej stronie internetowej oferty inwestycyjnej, uwzględniającej kompleksowe i wariantowe określenia proponowanych funkcji użytkowych dla obiektów zabytkowych (zwłaszcza będących w gestii samorządu).
- Przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do absorpcji programowych funduszy Wspólnoty Europejskiej. Dysponowanie aktualnymi informacjami o możliwościach starania się o środki pozabudżetowe na dofinansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych.
- Interwencja władz miasta przy rażących naruszeniach prawa budowlanego (zwłaszcza w zakresie

samowoli budowlanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz przy obiektach zabytkowych oraz ujętych w ewidencji gminnej (zwłaszcza jeśli chodzi o rozbudowy i przebudowy zmieniające bryłę budynków).

- Generowanie nowych miejsc pracy przy inwestycjach związanych z realizacją zadań inwestycyjnych związanych z ochroną zabytków.
- Zwrócenie się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z propozycją dokonania korekty wpisu do rejestru zabytków zespołu urbanistycznego dzielnicy Tarninów.

VII. 3. Działania informacyjne, popularyzacyjne i edukacyjne związane z promocją zabytków i walorów miejskiej przestrzeni kulturowej Legnicy

- Udostępnienie na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta gminnej ewidencji zabytków wraz z podaniem ich aktualnego stanu prawnego (dot. wpisanych do rejestru zabytków).
- Wspieranie wydawnictw obejmujących zagadnienia związane z historią miasta oraz ochroną dóbr kultury (np. Szkice Legnickie).
- Organizacja nowoczesnych wystaw stałych w Muzeum Miedzi, tematycznie związanych ze specyfiką regionu, wzmacniających wizerunek miasta i zagłębia miedziowego: „Człowiek i miedź” oraz poświęconej dziejom Legnicy.
- Wspieranie działań sprzyjających szerszemu zaangażowaniu się sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego.
- Wspieranie działalności organizacji społecznych, pozarządowych i środowisk zajmujących się ochroną i opieką nad zabytkami.
- Zapewnienie wsparcia przy tworzeniu systemu informacji o zabytkach Legnicy.
- Aktywna współpraca z lokalnymi mediami w celu promocji zabytków i upowszechniania działań związanych z opieką nad zabytkami.

VIII. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

Główny obowiązek dbania o stan zabytków, a tym samym ponoszenia nakładów na prace konserwatorskie, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych.

- Kwestie dofinansowania prac przy obiektach zabytkowych reguluje Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 940).
- Istnieje możliwość dofinansowania zadań z zakresu ochrony zabytków m.in. z budżetu państwa. Wsparcie finansowe pochodzi ze środków:
 - Ministerstwa Kultury;
 - Wojewody Dolnośląskiego, będących w dyspozycji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
 - Budżetu województwa dolnośląskiego i jednostek samorządu terytorialnego;
 - Funduszu Kościelnego (dla prac przy obiektach sakralnych, nieobejmujących konserwacji ruchomego wyposażenia kościołów);

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dla zabytkowych założeń zielonych).

- Istnieje ponadto możliwość, na drodze podjęcia stosownej uchwały przez Radę Miasta Legnica, udzielenia dotacji na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków (zarówno nieruchomości jak i ruchomych). Dotacje mogą być udzielane osobom posiadającym tytuł prawny do zabytku znajdującego się na terenie gminy i wykażą się poniesieniem wkładu własnego na wykonanie prac. Pierwszeństwo w ubieganiu się o dotacje powinni mieć właściciele obiektów zabytkowych pozostających w złym stanie technicznym o największych wartościach historycznych i artystycznych oraz o szczególnym znaczeniu dla miasta.
- Przy sprzedaży obiektów zabytkowych należących do miasta stosuje się dozwolone prawem zniżki.
- Pozyskiwanie środków finansowych na zadania inwestycyjne jest również możliwe ze źródeł zewnętrznych. Możliwość współfinansowania działań obejmujących zarówno podnoszenie poziomu wiedzy w zakresie kultury i historii, jak również zachowanie oraz ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim, istnieje ze środków finansowych Unii Europejskiej:
 - poprzez fundusze strukturalne utworzone dla wyrównywania poziomu rozwoju regionów w zjednoczonej Europie, z uwagi na uznanie kultury za jeden z czynników rozwojowych regionów.
 - w ramach programów wspólnotowych adresowanych bezpośrednio do sektora kultury (Kultura 2000).
- Dla inicjatyw pozarządowych istnieje możliwość wsparcia ze strony fundacji europejskich i zagranicznych.

VIII. 1. Realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków w programach rewitalizacji historycznych dzielnic Legnicy

Uchwalone dotychczas przez Radę Miasta programy rewitalizacji Starego Miasta oraz Kartuz, dotyczące działań w sferze zarówno techniczno-materialnej, jak również społecznej i gospodarczej, obejmują dwa okresy, zgodnie z okresami programowania wyznaczonymi w ramach budżetu Unii Europejskiej:

- lata 2004–2006,
- lata 2007–2013.

W okresie obowiązywania Programu opieki nad zabytkami miasta Legnicy zawiera się pierwszy etap obu programów rewitalizacji, jak również powinna zostać zrealizowana część zadań przewidziana do realizacji w etapie II.

Program rewitalizacji Tarninowa – uchwalony w 2006 r. skonstruowany został na lata 2007–2013 i następne.

Lokalne Programy Rewitalizacji (LPR) są dokumentami niezbędnymi do ubiegania się o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) projektów w zakresie rewitalizacji. Potwierdzają, że zgłaszane projekty są działaniami zaplanowanymi, wynikającymi z kompleksowych i zintegrowanych planów rozwoju miasta. O środki finansowe na cele rewitalizacji oprócz gminy będą mogły

ubiegać się również inne podmioty zewnętrzne. Każdy projekt ubiegający się o wsparcie musi wynikać z Programu Rewitalizacji – musi zostać wpisany do programu, a jego realizacja musi być określona w czasie i uzasadniona zgodnie z wyznaczonymi w ZPORR kryteriami.

VIII. 1.1. Program rewitalizacji Śródmieścia i części obrębu Fabryczna w Legnicy

ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI

Program rewitalizacji Śródmieścia i części obrębu Fabryczna odnosi się do najstarszej i najbardziej wartościowej historycznie części miasta. Obszarem programu rewitalizacji objęto ściśle centrum miasta, które zamyka tzw. Mała Obwodnica oraz obszary obrębu Fabryczna, które ściśle przylegają do Śródmieścia i pełnią funkcję zaplecza kulturalno-gospodarczego. Do obszaru włączony został rejon ulic Franciszkańskiej i Żwirki i Wigury, o przeważającej funkcji mieszkalnej terenu, ale z perspektywą rozwoju funkcji usługowych. Obecnie należy on do stref o nasilonej ilości rozbojów i kradzieży. Obszar rewitalizowany wyznaczono w granicach ulic: Piastowskiej, P. Ściegiennego, Piastowskiej, Pocztovej, J. Libana, Witelona, F. Skarbka, Muzealnej, Dziennikarskiej, Chojnowskiej, Działkowej i Senatorskiej.

Głównym celem Programu Rewitalizacji Śródmieścia i Części obrębu Fabryczna jest przywrócenie świetności najbardziej reprezentacyjnej i najstarszej dzielnicy miasta. Dlatego też priorytetowo są traktowane działania dotyczące rewitalizacji przestrzeni publicznych ścisłego centrum Legnicy. Wybór projektów i kolejność ich realizacji w ramach niniejszego programu rewitalizacji odbywa się w oparciu o następujące kryteria:

- wartości historycznej
- znaczenia dla stymulowania turystyki i rozwoju gospodarczego
- wartości dla kultury lokalnej
- zapobiegania patologiom społecznym
- poprawie bezpieczeństwa
- poprawie stanu środowiska naturalnego

- możliwości finansowych podmiotów uczestniczących w programie

Realizacja Programu Rewitalizacji powinna przyczyniać się zarówno w krótszej, jak i dłuższej perspektywie do osiągnięcia:

- wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego miasta Legnicy – wzrostu inwestycji zewnętrznych w mieście, spadku przestępczości, wzrostu liczby turystów odwiedzających Legnicę,
- dalszego rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorców, wprowadzających innowacje gospodarcze lub powodujących transfer technologii – wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych latach,
- przeciwdziałanie bezrobociu poprzez tworzenie nowych i utrzymaniu istniejących miejsc pracy,
- poprawienia stanu infrastruktury technicznej i drogowej w celu realizowania nowych inwestycji gospodarczych – wzrostu liczby zmodernizowanych i nowo wybudowanych dróg na obszarze miasta,
- rozwoju kultury regionalnej i lokalnej – wzrostu znaczenia lokalnych imprez kulturalnych,
- poprawy stanu środowiska naturalnego oraz promocji zasobów przyrodniczych – ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego, prowadzenie monitoringu źródeł i wielkości zanieczyszczeń,

PLANOWANE DZIAŁANIA W SFERZE OCHRONY ZABYTKÓW W LATACH 2004–2006 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Działania programowe zostały podzielone na dwa okresy: 2004–2006 i 2007–2013.

Działania umieszczone poniżej mogą ulegać zmianom i modyfikacjom w zależności od potrzeb i zmieniających się okoliczności. Podane poniżej kwoty są szacunkowe, będą aktualizowane w oparciu o kosztorysy inwestorskie oraz waloryzowane.

PLAN DZIAŁAŃ W LATACH 2004–2006 I LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Planowane działania	Okres realizacji	Institucje i podmioty uczestniczące w działaniu	Szacunkowe nakłady
1	2	3	4
Modernizacja ulicy Najświętszej Marii Panny i płyty Rynku		Gmina Legnica i jednostki organizacyjne, spółki gminne, Środki UE	
• Rewitalizacja Starego Miasta w Legnicy. Etap I – Modernizacja ulicy NMP.	2004–2006		6 000 000
• Rewitalizacja Starego Miasta w Legnicy. Etap II – Modernizacja Rynku	2006–2009		10 000 000
Restauracja i Modernizacja Akademii Rycerskiej w Legnicy	2004–2006	LCK, Gmina Legnica	8 500 000
Remont Starego Ratusza	2006	Teatr im. H. Modrzejewskiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Teatru im. H. Modrzejewskiej	1 250 000
• wymiana stolarki (okna i drzwi)			
• konserwacja zabytkowej kamieniarki			
• odnowienie elewacji			
• odnowienie wnętrza			
Oznakowanie miejsc zabytkowych	2006	Gmina Legnica, Wojewódzki Konserwator Zabytków	300 000

cd. tabeli

1	2	3	4
Uruchomienie nowych parkingów	2006	Gmina Legnica	500 000
Remont i ocieplenie elewacji, wymiana okien, z przebudową terenu zewnętrznego Starostwa Powiatowego Pl. Słowiański 1.	Po 2006	Starostwo Powiatowe w Legnicy	10 000 000
Przebudowa elewacji domu towarowego „Savia” przy ul. NMP 2 wraz z dociepleniem i zmianą kolorystyki	2005–2006	Właściciel	
Odrestaurowanie wież i dachu kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela	2004–2006	Parafia św. Jana Chrzciciela	
Remont budynków Państwowej Straży Pożarnej	2004–2005	Państwowa Straż Pożarna	600 000
Modernizacja i wymiana żeliwnej sieci gazowej w rejonie ulic: <ul style="list-style-type: none"> • Partyzantów • Brukowej • Paderewskiego • Murarskiej • Dąbrowskiego • Rycerskiej • Wazów 	2005	Dolnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład Gazowniczy Wrocław Dział Obsługi Sieci Legnica	
Modernizacja sieci ciepłej w rejonie ulic św. Piotra – Młynarskiej	2004–2006	Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Legnicy	500 000 – 1 000 000
Remont i renowacja elewacji wraz z portalem zabytkowym przy ul. Piekarskiej 7 – Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej „Medyk”, „Zdrowie”, „A-Dent” s.c.	2004–2006	Gmina Legnica	

PLAN DZIAŁAŃ W LATACH 2007–2013 NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Planowane działania	Okres realizacji	Instytucje i podmioty uczestniczące w działaniu
1	2	3
Restauracja i modernizacja Akademii Rycerskiej w Legnicy	2007–2013	Gmina Legnica
Teatr im. H. Modrzejewskiej <ul style="list-style-type: none"> • Budynek główny remont i pokrycie dachu blachą miedzianą • wymiana okien i drzwi • odnowienie elewacji • odnowienie ścian • remont schodów kamiennych (główne wejście do Teatru) 	2007–2013	Teatr im. H. Modrzejewskiej
Teatr im. H. Modrzejewskiej – remont kramu śledziowego – łącznika między Starym Ratuszem a Teatrem: remont dachu.	2007–2013	Teatr im. H. Modrzejewskiej
Muzeum Miedzi Zabudowa (przeszklenie) lapidarium i utworzenie na tej bazie: <ul style="list-style-type: none"> • ekspozycji zabytkowej kamieniarki • recepcji • szatni dla zwiedzających • sklepiku muzealnego. 	2007–2013	Muzeum Miedzi, Gmina Legnica

cd. tabeli

1	2	3
Zamek Piastowski <ul style="list-style-type: none"> kompleksowa konserwacja i restauracja zabudowy oraz wyposażenia architektonicznego, wystroju malarskiego oraz rzeźbiarskiego urządzenie nawierzchni dziedzińców rewaloryzacja dawnych ogrodów udostępnienie dla ruchu turystycznego wież Piotra i św. Jadwigi 	2007–2013	Gmina Legnica i Urząd Marszałkowski
Zespół klasztorny benedyktynek (obecnie I LO) <ul style="list-style-type: none"> rewaloryzacja dawnych ogrodów, kompleksowa konserwacja epitafiów 	2007–2013	Gmina Legnica
Kompleksowa konserwacja i restauracja zabytkowej kamienicy nr 2 przy ul. Zamkowej w Legnicy – siedziby legnickiej Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu	2005–2006	Wojewódzki Konserwator Zabytków we Wrocławiu Delegatura w Legnicy
Muzeum Miedzi – remont budynku łącznie z wystrojem kamieniarskim elewacji budynku głównego muzeum oraz budowa przejścia (łącznika) pomiędzy Muzeum Miedzi a Akademią Rycerską.	2007–2013	Muzeum Miedzi, Gmina Legnica
Muzeum Miedzi Zmiana architektury fasady budynku od ul. św. Jana.	2007–2013	Muzeum Miedzi, Gmina Legnica
Remont budynku Legnickiej Biblioteki Publicznej przy ulicy Piastowskiej 22 (budynek dawnej łoży masońskiej) <ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie remontu budynku biblioteki, zainstalowanie zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwwłamaniowych Przeprowadzenie termomodernizacji istniejącego budynku Rozbudowa budynku i jego modernizacja umożliwiająca rozwój funkcji bibliotecznych i rozszerzenie działalności biblioteki 	2007–2013	Legnicka Biblioteka Publiczna, Gmina Legnica
Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Legnicy <ul style="list-style-type: none"> Remont elewacji Remont adaptacyjny pomieszczeń Organizacja otoczenia budynku i nawierzchni 	2007–2013	Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Legnicy
Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej (ul. św. Piotra 10) <ul style="list-style-type: none"> Wymiana okien Remont sal wykładowych i pozostałych pomieszczeń Wymiana dachu Remont elewacji Izolacja budynku Budowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych Położenie nawierzchni (teren zewnętrzny) 	2007–2013	Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej
Odrestaurowanie wnętrza kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela wraz z Mauzoleum Piastów	2007–2013	Parafia św. Jana Chrzciciela
Odrestaurowanie kolegium jezuickiego stanowiącego obecnie seminarium duchowne o.o. Franciszkanów	2007–2013	Parafia św. Jana Chrzciciela

cd. tabeli

1	2	3
Remont elewacji kamienicy pod Przepiórczym Koszem	2007–2013	Gmina Legnica, wspólnota mieszkaniowa
Remont zabytkowego portalu w kamienicy Rynek 36 (antykwarjat)	2007–2013	Wspólnota mieszkaniowa
Remont elewacji kamienicy Rynek 32 – siedziba Cechu Rzemiosł Różnych	2007–2013	Gmina Legnica, Cech Rzemiosł Różnych
Remont Baszty Głogowskiej	2007–2013	Gmina Legnica
Remont Baszty Chojnowskiej z murem obronnym	2007–2013	Gmina Legnica
Remont kamienicy przy ulicy Partyzantów – siedziba WKU	2007–2013	Wojewódzka Komenda Uzuppełnień
Remont elewacji SP nr 4	2007–2013	Szkoła Podstawowa, Gmina Legnica
Remont elewacji i wnętrza Zespołu Szkół Medycznych,	2007–2013	Zespół Szkół Medycznych Gmina Legnica
Remont elewacji i wnętrza Zespołu Szkół Energetycznych	2007–2013	Zespół Szkół Energetycznych, Gmina Legnica
Nadanie staromiejskiego charakteru siedzibie Urzędu Skarbowego przy ulicy NMP 3.	2007–2013	Urząd Skarbowy, Gmina Legnica
Docieplenie ścian osłonowych w budynkach przy ulicach: 1 Paderewskiego 1–11 2 Piekarskiej 9–17 3 Piekarskiej 10–14 4 Chojnowskiej 11–19	2007–2013	Legnicka Spółdzielnia Mieszkaniowa,
Zagospodarowanie wnętrza blokowych przy ulicach: • Wjazdowa – Złotoryjska • Piekarska 9–17 Złotoryjska 11–15 • Chojnowska – Gwarna • Młynarska 1,2,3,4,5,6	2007–2013	Legnicka Spółdzielnia Mieszkaniowa Urząd Miasta
Remonty dróg: • Krajowych • Powiatowych • Gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, według wykazu Zarządu Dróg Miejskich w Legnicy	2007–2013	Zarząd Dróg, Gmina Legnica
Budowa hali targowej przy ulicy Paderewskiego	2007–2013	Lokalni przedsiębiorcy, Gmina Legnica
Remonty sieci wodno-kanalizacyjnej	2007–2013	LPWiK, Gmina Legnica
Remonty elewacji w budynkach znajdujących się w obszarze rewitalizowanym	2007–2013	Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej, wspólnoty mieszkaniowe,
Remont kin „Ognisko” i „Piast”	2007–2013	Przedsiębiorstwo ODRA
Remont Urzędu Miasta Pl. Słowiański 8	2007–2013	Gmina Legnica
Przywrócenie charakteru spacerowego ulicom w obrębie ścisłego centrum	2007–2013	Gmina Legnica
Remont Kościoła NMP	2007–2013	Parafia augsbursko-ewangelicka, Gmina Legnica
Wprowadzenie zwartej systemu ścieżek rowerowych wraz ze strzeżonym parkingiem dla rowerów	2007–2013	Gmina Legnica, Zarząd Dróg Miejskich
Stylizacja elewacji budynków wybudowanych w okresie powojennym w ścisłym centrum miasta	2007–2013	Gmina Legnica, Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej, Legnicka Spółdzielnia Mieszkaniowa, wspólnoty mieszkaniowe

Dystrybucja i promocja Programu rewitalizacji śródmieścia i obrębu Fabryczna w Legnicy była realizowana m.in. za pomocą publikacji zamieszczonych w lokalnych mediach oraz spotkań z mieszkańcami miasta. Ważnym elementem promocji Programu rewitalizacji była zastosowanie miejskich stron internetowych do jego publikacji.

W ramach programu rewitalizacji prowadzony jest podzielony na dwa etapy projekt: Rewitalizacja Starego Miasta w Legnicy.

Etap I – Modernizacja ulicy Najświętszej Marii Panny (okres realizacji 2002–2006),

Etap II – Modernizacja płyty Rynku i ulic przyległych (okres realizacji: 2006–2010).

Projekt jest dofinansowany ze środków unijnych z EFRR w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

VIII. 1.2. Program rewitalizacji Kartuz, rejonu ulic Henryka Pobożnego i Dworcowej – historycznych obszarów Legnicy

ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI

Celem działań ujętych w programie jest zahamowanie procesu urbanistycznej i socjalnej degradacji Kartuz (Zakaczawia) oraz rejonu ulicy Henryka Pobożnego i ul. Dworcowej.

Konieczność rewitalizacji wynika z wysokiego stopnia dekapitalizacji zabudowy obszaru. Wiąże się z tym degradacja społeczna i upadek ekonomiczny dzielnicy. Program zakłada przeprowadzenie kompleksowych działań, skoordynowanych pomiędzy różnymi instytucjami Legnicy przy współudziale lokalnej społeczności. Wyznaczony obszar ograniczają ulice: ul. Brama Głogowska, Pocztowa, Libana, Wrocławska, Żeglarska, Fabryczna, S. Moniuszki, Pątnowska oraz linia kolejowa od północy.

PLANOWANE DZIAŁANIA W SFERZE OCHRONY ZABYTEKÓW NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- remont, przebudowę fasad, elewacji i dachów budynków oraz pomieszczeń przeznaczonych pod cele gospodarcze, łącznie z przebudową instalacji w budynkach i zagospodarowaniem przyległych terenów,
- renowację budynków o dużej wartości architektonicznej i historycznej (wraz z pracami konserwatorskimi) i ich ewentualną adaptację na cele usługowe, edukacyjne, kulturalne i turystyczne,
- wyburzenia budynków w złym stanie technicznym i przygotowanie terenów pod inwestycje,
- remont, przebudowę i rozbudowę infrastruktury o charakterze publicznym, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej i gazowej, infrastruktury technicznej (m.in. w zakresie ochrony środowiska),
- adaptację, przebudowę i rozbudowę budynków i kubatury użyteczności publicznej wraz z przyległym otoczeniem,
- remonty, przebudowę i modernizację dróg przebiegających przez wyznaczony obszar wraz z obiektami inżynierskimi,
- budowę, remonty i przebudowę chodników i przejść dla pieszych.

Priorytetowo traktowane będą działania mające znaczenie dla rozwoju gospodarczego.

Główną funkcją wyznaczonego obszaru jest mieszkalnictwo, występujące głównie w formie zabudowy wielorodzinnej, z niewielkimi enklawami zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. 93% budynków mieszkalnych pochodzi sprzed 1945 r., w tym 88% sprzed 1918 r. Na złą ocenę stanu technicznego budynków wpływa przede wszystkim czas budowy oraz fakt nieprzeprowadzania remontów.

W obrębie obszaru objętego programem rewitalizacji przeważa zdecydowanie własność gminna: w zasobach Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej znajduje się

3001 lokali komunalnych, a jedynie 380 stanowi własność prywatną.

PROPONOWANE DZIAŁANIA

W planach Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej zostały zapisane następujące działania związane z rewitalizacją zabytkowej zabudowy. Warunkiem realizacji jest współudział (również finansowy) wspólnot mieszkaniowych. Działania obejmują m.in.:

- remonty dachów
- remont elewacji
- remont ścian szczytowych
- wymiana wewnętrznych linii zasilających
- wymiana instalacji gazowych
- wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnych
- wymiana i remont stropów
- remont balkonów
- wymiana bram
- wymiana okien zwykłych
- postawienie pieców kaflowych
- remont instalacji c.o. i c.w.
- remont mieszkań
- remont klatek schodowych
- rozbiórki
- remont izolacji poziomej

PLANOWANE REMONTY ZABYTEKOWYCH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

1. Dworzec PKP

Zarząd Gospodarki Nieruchomościami PKP Oddział w Legnicy w latach 2004–2007 planuje kompleksowy remont Dworca. Na podstawie wykonanej uprzednio dokumentacji technicznej ma on obejmować: wymianę instalacji centralnego ogrzewania, wymianę stolarki okiennej, remont dachu, remont odwodnienia, remont elewacji. Program remontu został przedłożony do zatwierdzenia Zarządowi PKP.

Kino „Kolejarz”

Przy ul. Łąkowej znajduje się były dom mieszkalny z salą widowiskową i salą zabaw. Dawniej obiekt był częścią ogrodu zimowego jako restauracja z winiarnią „Großer Wintergarten”. Sala zabaw została wzniesiona w połowie XIX w., od tego czasu była kilkakrotnie przebudowywana i rozbudowywana. Po wojnie mieściła się tam Szkoła Podstawowa nr 1. Obiekt stanowił równocześnie centrum kulturalne dzielnicy i miasta. Następnie budynek stał się własnością PKP jako centrum kulturalne pod nazwą „Kina Kolejarz”. Ostatni film wyświetlono w nim jednak ponad 20 lat temu. Od tego czasu budynek stał pusty, aż do 2000 r., kiedy dyrekcja legnickiego Teatru im. H. Modrzejewskiej zdecydowała się umieścić w nim akcję sztuki „Ballada o Zakaczawiu”. Premiera odbyła się 7 października 2000 r. Ostatnie przedstawienie odbyło się w dwa lata po premierze, w październiku 2002 r.

17 kwietnia 2004 r. część budynku spłonęła. Zgodnie z decyzją Inspektora Nadzoru Budowlanego obiekt został zabezpieczony. Rozebrano części mogące zagrażać bezpieczeństwu. W chwili obecnej, ze względu na brak środków pieniężnych, nie są planowane przez PKP prace modernizacyjne obiektu. Podczas konsultacji legnickich radnych z mieszkańcami „Zakaczawia” pojawiła się koncepcja odbudowania obiektu i przeznaczenia go na dzielnicowy Dom Kultury.

ZADANIA REALIZACYJNE I SPOSÓB ICH FINANSOWANIA

Nazwa zadania	Czas realizacji	Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu możliwe źródła finansowania
obiekty użyteczności publicznej		
dworzec PKP – remont kapitalny	2006–2008	PKP fundusze strukturalne
kino „Kolejarz” – odbudowa i adaptacja na dom kultury	po 2006	właściciel fundusze strukturalne
otoczenie społeczne i kulturalne		
remont i adaptacja pomieszczeń w budynku przy ul. Henryka Poboznego, na hotel dla dzieci i punkt konsultacyjny	po 2006	gmina Legnica / ZGM świątlica „Anastasis” fundusze strukturalne
remonty kościołów	po 2006	parafia św. Jacka parafia Św. Trójcy fundusze strukturalne
remont przedszkola nr 3 przy ul. Rzemieślniczej	po 2006	gmina Legnica fundusze strukturalne
oświetlenie terenu wokół kościoła św. Jacka	po 2006	parafia św. Jacka gmina Legnica fundusze strukturalne
Mieszkalnictwo		
inwentaryzacja budynków oraz ekspertyzy techniczne	2005-2006	gmina Legnica wspólnoty fundusze strukturalne
remonty kapitalne budynków mieszkalnych	po 2006	gmina Legnica/ ZGM wspólnoty mieszkaniowe
remonty kapitalne i adaptacje kamienic na cele niemieszkalne	po 2006	gmina Legnica fundusze strukturalne
adaptacja obiektów po szpitalu zakaźnym przy ul. Daszyńskiego	2004–2006	TBS Kamienna Góra gmina Legnica – aport
układ komunikacyjny		
remonty nawierzchni ulic wewnętrznych	po 2006	właściciele terenu, gmina Legnica
remont i modernizacja drogi krajowej nr 94 na odcinku ul. Wrocławskiej, Czarnieckiego, Kartuska	po 2006	gmina Legnica fundusze strukturalne
ochrona środowiska		
leczenie starych drzew, wycinki, nasadzenia	2004–2006	gmina Legnica WFOŚiGW, PFOŚiGW
gospodarka przestrzenna		
wyburzenia obiektów stwarzających zagrożenie	2005–2006	gmina Legnica/ZGM fundusze strukturalne
przygotowanie terenów po wyburzeniach pod nowe inwestycje	2005–2006	gmina Legnica/ZGM/LPGK fundusze strukturalne
szeroka promocja ofert inwestycyjnych rewitalizowanego terenu	po 2006	gmina Legnica

VIII. 1.3. Program rewitalizacji dzielnicy Tarninów w Legnicy

ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI

Wyznaczony do rewitalizacji obszar ograniczają ulice: od północy ul. Chojnowska, fragment ul. Dziennikarskiej, ul. Muzealna, ul. Skarbka, ul. Witelona i fragment ul. Wrocławskiej, od zachodu rzeka Kaczawa, od południa obwodnica zachodnia miasta, od wschodu tory kolejowe.

PLANOWANE DZIAŁANIA W SFERZE OCHRONY ZABYTKÓW NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zagospodarowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem,
- remont, przebudowę fasad, elewacji i dachów budynków oraz pomieszczeń przeznaczonych pod cele gospodarcze, łącznie z przebudową instalacji w budynkach i zagospodarowaniem przyległych terenów,

- renowację budynków o dużej wartości architektonicznej i historycznej (wraz z pracami konserwatorskimi) i ich ewentualną adaptacją na cele usługowe, edukacyjne, kulturalne i turystyczne,
- wyburzenia budynków o złym stanie technicznym i przygotowanie terenów pod inwestycje,
- remont, przebudowę i rozbudowę infrastruktury o charakterze publicznym, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej i gazowej, infrastruktury technicznej (m.in. w zakresie ochrony środowiska), adaptację, przebudowę i rozbudowę budynków i kubatury użyteczności publicznej wraz z przyległym otoczeniem.

DZIAŁANIA W OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Nazwa zadania	Instytucje i podmioty uczestniczące w zadaniu. Możliwe źródła finansowania	Szacunkowy koszt zadania (PLN)
W sferze techniczno-materialnej		
Remont i adaptacja budynków Palmiarni w Parku Miejskim	Gmina Legnica Fundusze Strukturalne	5.000.000,-
Zagospodarowanie terenu wokół Muszli Koncertowej w Parku Miejskim	Gmina Legnica Fundusze Strukturalne	2.000.000,-
W sferze mieszkalnictwa		
Remonty budynków mieszkalnych: ul. Roosevelta 38 ul. Kościuszki 19 ul. Kościuszki 22 ul. Kościuszki 24 ul. Sejmowej 1 Traugutta 9 ul. Wyspiańskiego 5 ul. Rataja 10 ul. Oświęcimskiej 6 ul. Chłapowskiego 18	Wspólnota mieszkaniowa Fundusze Strukturalne	5 400 000,-
W sferze komunikacji		
Remont i modernizacja nawierzchni ulic w obrębie Tarninowa, Glinek i parku Miejskiego	Gmina Legnica ZDM Fundusze Strukturalne	3.300.000,-
Budowa ul. Reja z kanalizacją i oświetleniem ulicznym	Gmina Legnica Fundusze Strukturalne	2.500.000,-
Rozbudowa i modernizacja Alei Zwycięstwa na odcinku od ul. Złotoryjskiej do drogi wewnętrznej TBS	Gmina Legnica Fundusze Strukturalne	500.000,-
Remont ulic w powiązaniu z krajowym układem komunikacyjnym (Dziennikarska, Muzealna, Skarbka, Jaworzyńska, Marynarska, Asnyka, Witelona)	Gmina Legnica ZDM Fundusze Strukturalne	15.000.000,-
W sferze gospodarki przestrzennej		
Wyburzenia obiektów	Gmina Legnica ZGM Fundusze Strukturalne	2.000.000,-
Przygotowanie terenów po wyburzeniach pod nowe inwestycje	Gmina Legnica Fundusze Strukturalne	3.000.000,-
Szeroka promocja ofert inwestycyjnych rewitalizowanego terenu	Gmina Legnica	500.000,-
Odtworzenie pierwotnych układów kompozycyjnych Tarninowa	Gmina Legnica Fundusze Strukturalne środki prywatne	20.000.000,-
W sferze kultury i sztuki		
Adaptacja budynku pokoszarowego przy ul. Panczernej 1 na potrzeby Muzeum Sakralnej Sztuki Śląskiej	Diecezja Legnicka Fundusze Strukturalne	5.800.000,-

VIII. 1.4. Program rewitalizacji terenów powojсковych w Legnicy

ZAŁOŻENIA PLANU REWITALIZACJI

Głównym celem Programu Rewitalizacji Terenów Powojсковych w Legnicy jest odbudowa potencjału społeczno-gospodarczego na rewitalizowanych terenach.

Wytypowane obszary to doskonałe tereny dla dalszego rozwoju przede wszystkim małych i średnich podmiotów gospodarczych, a także do rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Osiami priorytetowymi programu są:

- poprawa warunków życia mieszkańców z tych terenów.
- promowanie wdrożenia właścicieli nieruchomości i mieszkańców do życia społecznego,
- pobudzenie aktywności gospodarczej,
- polepszenie warunków funkcjonowania przedsiębiorców,
- integracja tych terenów z miastem.

Celem ogólnym podejmowanej rewitalizacji jest podniesienie atrakcyjności gospodarczej, społecznej, przestrzennej i funkcjonalnej rewitalizowanych terenów, która w konsekwencji przyczyni się do pełniejszego rozwoju miasta i wzrostu jego atrakcyjności zarówno dla mieszkańców jak i inwestorów.

Wytypowano następujące tereny do rewitalizacji:

Teren nr 1. Powierzchnia – 10,9520 ha

Usytuowanie: północna część miasta; obszar wytyczony ulicami: Poznańską, Lubińską, Bydgoską, torami kolejowymi PKP.

Teren nr 2. Powierzchnia – 5, 5382 ha

Usytuowanie: północna część miasta; od skrzyżowania torów kolejowych i ul. Bydgoskiej, wzdłuż torów kolejowych do rzeki Czarna Woda.

Teren nr 3. Powierzchnia – 12,2644 ha

Usytuowanie: północno-zachodnia część miasta; teren wyznaczony przez ulice: Słubicką, Platanową, Chociąnowską.

Teren nr 4. Powierzchnia – 6, 9175 ha

Usytuowanie: północno-wschodnia część miasta; obszar wytyczony ulicami: Gliwicką, Kobylińską, Wałami Rzecznymi, budynkiem Dworca Północnego PKP.

Teren nr 5. Powierzchnia – 22,6152 ha

Usytuowanie: zachodnia część miasta; obszar wytyczony ulicami: Chojnowską, Rolniczą, Drzymały, Gładysza, Domejki, Zachodnią.

Teren nr 6. Powierzchnia – 6,6763 ha

Usytuowanie: zachodnia część miasta; obszar wyznaczony ulicami; Żołnierską, Chojnowską, Lotniczą.

Teren nr 7. Powierzchnia – 16,4570 ha

Usytuowanie: zachodnia część miasta; obszar wytyczony ulicami; Hutników, Lotniczą, Saperską, Lindego, Chojnowską i Krótką, z wytyczeniem obiektu położonego przy ulicy Chojnowskiej 100 (Gimnazjum nr 5) i przy ulicy Pancernej 10 (Liceum nr IV).

Teren nr 8. Powierzchnia – 50,3646 ha

Usytuowanie: południowo-zachodnia część miasta; obszar wytyczony ulicami: Poelską, Kolbego, Rataja, Orzeszkowej, Wojska Polskiego, al. Zwycięstwa, ulicą Reja i Wybickiego (tzw. kwadrat).

Teren nr 9. Powierzchnia – 266,87 ha

Usytuowanie: południowo-wschodnia część miasta; al. Rzeczpospolitej – Lotnisko

Teren nr 10. Powierzchnia – 1,8669 ha

Usytuowanie: zachodnia część miasta; teren wytyczony przez ulice: Franciszkańską, Chojnowską, Działkową.

Teren nr 11. Powierzchnia – 29,50 ha

Usytuowanie: południowo-zachodnia część miasta; obszar wytyczony ulicą Złotoryjską, obwodnicą zachodnią, al. Zwycięstwa.

Teren nr 12. Powierzchnia – 14,37 ha

Usytuowanie: obszar położony na północny-wschód od miasta.

PLANOWANE DZIAŁANIA W SFERZE OCHRONY ZABYTKÓW NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

Do szczegółowych działań rewitalizacyjnych należy zaliczyć m.in.:

- budowę i uzupełnienie braków infrastruktury technicznej na terenach rewitalizowanych,
- poprawę warunków mieszkaniowych i infrastruktury publicznej,
- pozyskanie obiektów dla rozwoju nowych rodzajów usług społecznych.

Planowane projekty w sferze techniczno-materialnej:

- przygotowanie terenów i adaptacja budynków pokoszarowych pod nowe funkcje usługowe, gospodarcze, społeczne,
- porządkowanie starej tkanki urbanistycznej poprzez wyburzenia i odpowiednie zagospodarowanie pustych przestrzeni,
- poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
- remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury umożliwiającej rozwój małej i średniej przedsiębiorczości,
- prace konserwatorskie, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu, przyczyniające się do tworzenia stałych miejsc pracy bądź rozwoju kultury (np. budynki PWSZ, byłej polikliniki czy tzw. „Geringówki”).

Finansowanie projektów z zakresu rewitalizacji oparto na montażu finansowym obejmującym:

- środki własne gminy
- planowane wsparcie Unii Europejskiej
- kapitał prywatny
- środki własne pozostałych beneficjentów.

VIII. 2. Inwestycje prowadzone przez Gminę związane z ochroną zabytków, których właścicielem jest Gmina oraz zabytków leżących na terenie miasta Legnicy

Poniżej w tabeli podano zestawienie wydatków z budżetu gminy na ochronę zabytków w latach 2000–2005 oraz prognozowanych wydatków na lata 2006–2009.

Realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków wpisana została w Wieloletni Program Inwestycyjny miasta Legnicy na lata 2006–2008 (zestawienie załączone poniżej). Program przyjęto uchwałą nr XLI/436/05 z dnia 28 grudnia 2005 r.

Kolejne zestawienie obejmuje prowadzone przez miasto prace konserwatorskie zarówno przy obiektach zabytkowych, będących własnością miejską, jak również przy ciągach komunikacyjnych w obszarach chro-

nionych wpisem do rejestru zabytków i znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej. Uwzględniono ponadto plany inwestycyjne na najbliższe lata.

Największą inwestycją są rozłożone na zadania prace rewaloryzacyjne gmachu Akademii Rycerskiej. Wśród inwestycji planowanych znajduje się m.in. kontynuacja

remontu gmachu użytkowanego przez ILO przy Placu Klasztornym, modernizacja budynku przy ul. św. Piotra, kompleksowa modernizacja i rozbudowa siedziby Legnickiej Biblioteki Publicznej w budynku dawnej Łoży Masońskiej, prace przy siedzibie Muzeum Miedzi – dawnym Domu Opata.

ZESTAWIENIE WYDATKÓW Z BUDŻETU GMINY NA OCHRONĘ ZABYTKÓW

Rok	Wydział Kultury i Nauki	Wydział Infrastruktury Komunalnej i ZGM	Wydział Inwestycji Miejskich	Wydział Oświaty i Sportu	Średnie roczne wydatki gminy	% udział w budżecie gminy	Dotacje z budżetu Miasta na remont i konserwację zabytków
2000		18 000	4 400 000		4 400 000	2,0 %	
2001	28 000	351 000	3 200 000	54 000	3 600 000	1,5 %	
2002	112 000	198 000	3 200 000	54 000	3 500 000	1,4 %	
2003	28 000	260 300	3 200 000	211 000	3 700 000	1,6 %	
2004		396 000	4 180 000	54 000	4 600 000	1,8 %	
2005		528 000	11 200 000		11 700 000	4,3 %	72 000
2006	275 000	618 000	13 300 000	500 000	14 500 000		80 000
2007	275 000	146 000	10 400 000	500 000	11 300 000		80 000
2008			10 400 000	500 000	10 900 000		80 000
2009			10 400 000	500 000	10 900 000		80 000

WIELOLETNI PROGRAM INWESTYCYJNY MIASTA LEGNICZY NA LATA 2006-2008.

Priorytetowe programy cząstkowe	Łączne nakłady finansowe (szacunkowe)	Poniesione nakłady do końca 2005 r. (planowane)	Planowane wydatki		Pozostałe nakłady do poniesienia	/w złotych/
			2006	2007		
PROGRAM 2.						
Przedsięwzięcia z zakresu oświaty						
<i>I Liceum Ogólnokształcące, pl. Klasztorny 7 - modernizacja elewacji, instalacji i dachu Okres realizacji: 2001-2006, dofinansowanie z budżetu państwa i Ministerstwa Kultury</i>	1 772 357	1 006 357	766 000			
PROGRAM 3.						
Przedsięwzięcia z zakresu kultury i sportu						
<i>Akademia Rycerska, Ul. Chojnowska 2 - modernizacja i rewaloryzacja Okres realizacji: 1979-2010, Dofinansowanie z budżetu państwa, Ministerstwa Kultury, MSWiA (po JAR)</i>	58 584 620	25 807 686	4 384 200	2 200 000	5 000 000	11 192 734 10 000 000
<i>Rewaloryzacja i rozbudowa Legnickiej Biblioteki Publicznej. Okres realizacji: 2004-2009, Dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Kultury, WFOŚiGW</i>	6 000 000	151 960	100 000	330 000 70 000	448 040 1 600 000	470 000 2 830 000
PROGRAM 8.						
Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji zdegradowanych obszarów miasta	16 224 270	4 831 891	751 050 577 770	2 000 000	3 000 000	5 063 559

<p><i>Rewitalizacja Starego Miasta w Legnicy</i> <i>Etap I</i> <i>Modernizacja ulicy Najświętszej Marii Panny</i> <i>Okres realizacji: 2002-2006,</i></p> <p><i>Etap II</i> <i>Modernizacja Płyty Rynku i ulic przyległych</i> <i>Okres realizacji: 2006-2010.</i></p> <p><i>Dofinansowanie ze środków unijnych z EFRR w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego</i></p>	<p>16 224 270</p> <p>6 060 711</p> <p>10 163 559</p>	<p>4 831 891</p> <p>4 831 891</p>	<p><u>651 050</u> <u>577 770</u></p> <p><u>100 000</u></p>	<p><u>2 000 000</u></p>	<p><u>3 000 000</u></p>	<p><u>5 063 559</u></p>
---	--	-----------------------------------	--	-------------------------	-------------------------	-------------------------

(źródło: UM Legnica, dane wg stanu na 03.2006 r.)

SZCZEGÓŁOWY WYKAZ ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ZABYTKÓW PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ.

Obiekt	Lata 2000-2004	2005 r.	Plany inwestycyjne na najbliższe lata
Remont i rewaloryzacja Akademii Rycerskiej w Legnicy, ul. Chojnowska 2	<p>Remont i modernizacja Akademii Rycerskiej (obiekt o kubaturze 76 751 m³ i powierzchni netto 9 391 m²) został podzielony na zadania i realizowany jest etapami:</p> <p>☐ w 1993 r. oddano do użytku północne skrzydło zespołu („B”) dla następujących instytucji: Zespołowi Szkół Muzycznych (Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia, Liceum Muzycznemu i Podstawowej Szkole Muzycznej).</p> <p>☐ W 2001 r. i 2002 r. oddano pomieszczenia I piętra skrzydła „C” dla Legnickiego Centrum Kultury.</p> <p>☐ W 2004 r. zakończono prace w pomieszczeniach parteru skrzydła „C” i „D” dla Urzędu Stanu Cywilnego.</p> <p>Poniesione nakłady finansowe (stan na dzień 31.12.2004 r.) 24 089 900 zł.</p> <p>W tym ze środków:</p> <p>Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – 29 000 zł</p> <p>Urzędu Wojewódzkiego – 584 000 zł</p> <p>Ministerstwa Kultury i Sztuki – 250 000 zł.</p> <p>Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej – 3 000 000 zł.</p> <p>Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obiekt po JAR) – 1 540 000 zł.</p> <p>Dodatkowo ze środków własnych LCK wykonano cyklinowanie i malowanie parkietu dużej sali oraz malowanie ścian dużej sali, holu i pomieszczeń biurowych na kwotę 56 000 zł.</p>	<p>W 2005 r. kontynuowane były prace w pomieszczeniach skrzydła „C” i „D” – I i II piętro oraz na dziedzińcu.</p> <p>Szacunkowa wartość całego zadania – ok. 58 588 800 zł.</p> <p>Planowane nakłady do poniesienia w latach 2005-2010 – 34 493 900 zł.</p> <p>W 2005 r. wydano 1 875 766 zł.</p>	<p>☐ Zakończenie prac w skrzydłach „C” i „D” planowane jest w 2007 r.</p> <p>☐ Do 2010 r. planowane jest zakończenie prac remontowych skrzydeł „A” i „E”.</p>

<p>I Liceum Ogólnokształcące, Pl. Klasztorny 7</p>	<p>Poniesione nakłady finansowe ze środków Gminy Legnica: - 348 000 zł. (stan na dzień 31.12.2004 r.) - 653 380 zł w 2005 r. Łącznie: 1 001 380 zł.</p>	<p>- Szacunkowa wartość całego zadania – ok. 1 500 000 zł. - Planowane nakłady do poniesienia w latach 2005-2006 – 1 700 000 zł.</p> <p>Realizacja inwestycji podzielona została na dwa etapy: I etap obejmuje: remont konstrukcji więźby dachowej i stropu; przełożenie pokrycia dachowego; roboty impregnacyjne i odgrzybienowe więźby; roboty budowlane poddasza. II etap obejmuje: wymianę stolarki okiennej; rewaloryzację elewacji; renowację elementów kamieniarki; naprawę schodów kamiennych. Zakończenie prac II etapu planowane jest do 31.08.2006 r.</p>	
<p>Urząd Miasta Legnica, Pl. Słowiański 8</p>	<p>W 2000 r. zakończono remont i modernizację sali obrad Rady Miejskiej z budżetu Gminy Legnica – 1 239 000 zł.</p>	<p>W 2005 r. wykonano tablicę pamiątkową w budynku ze środków budżetu Gminy Legnica – 20 000 zł.</p>	
<p>Budynek przy ul. Św. Piotra 4</p>		<p>Kolegium Prezydenckie w roku 2006 podjęło decyzję o sprzedaży obiektu, a środki przeznaczone na remont uchwała Rady Miasta zostały zdjęte z budżetu Rady Miasta Poniesione nakłady finansowe – 109 400 zł. – opracowano projekt budowlany (ze środków Gminy Legnica-ZGM)</p>	
<p>Obiekty Teatru im. H. Modrzejewskiej:</p>	<p>W 2003 r. przeprowadzono prace konserwatorskie kamiennych schodów, elewacji, posadzki, renowację zabytkowej posadzki drzwiowej i okiennej oraz roboty dekarckie. Prace wykonano w budynkach teatru i Starego Ratusza na ogólną wartość 50 000 zł. (z dotacji urzędu marszałkowskiego).</p>	<p>Sala widowiskowa przy ul. Nowy Świat jest zamknięta i przeznaczona do sprzedaży.</p>	<p>W ramach projektu zgłoszonego do dofinansowania ze ZPORP (śr. UE przyznana kwota 1 408 315,17 zł.) zostana w latach 2006 -208 przeprowadzone prace remontowe teatru. Całkowity koszt inwestycji wynosić będzie 1 877 753,56 zł;</p>

Siedziba Legnickiej Biblioteki Publicznej, ul. Piastowska 22	W latach 2001-2003 przeprowadzono prace remontowo-modernizacyjne dostosowujące obiekt na potrzeby biblioteki, na kwotę 142 000 zł. (środki własne instytucji). W 2002 r. likwidacja kotłowni i budowa węzła cieplnego. Łączny koszt inwestycji 83 943zł w tym <ul style="list-style-type: none"> • dotacja z NFOŚiGW – 40 000 zł • 43 943 zł – dotacje z budżetu Gm.. 	Obecnie trwa kompletowanie niezbędnej dokumentacji do złożenia wniosku w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego. Planowany termin 2007 r. – na kwotę ok. 1200 000 Euro z przeznaczeniem na kompleksową modernizację i rozbudowę obiektu.
Rynek 24-31 „Śledziówki”	2004 r. – remont elewacji i sgraffita na kwotę 310 000 zł – całkowity koszt . W tym ze środków: - Wojewody Dolnośląskiego 20 000 zł - pozostałe środki własne gminy – 290 000 zł	
Rynek 33 (MPIK)	Remont elewacji wraz z renowacją kamieniarki – 140 910 zł - środki własne gminy	2006 r. – remont elewacji od strony wnętrza blokowego – 112 850 zł.- środki własne gminy
Rynek 38	Parter budynku zajęty przez Galerię Sztuki na punkt sprzedaży wyrobów ze srebra. Prace adaptacyjne pomieszczeń przeprowadzono w 2003 r. na kwotę 40 000 zł ze środków własnych instytucji.	Remont elewacji w parterze na kwotę 23 200 zł.- środki własne gminy
Piekarska 7	Remont elewacji w części budowlanej na kwotę 86 010 zł; Dokumentacja konserwatorska 8 300 zł.	2006 r. – renowacja i konserwacja zabytkowej fasady na kwotę 246 090 zł. - część budowlana 84 852 zł Łączny koszt całego zadania i dokumentacji – 424 252zł - środki własne gminy
Łukasieńskiego 3	Modernizacja kotłowni; - wykonanie dokumentacji technicznej – 4 212 zł.	2006 r. – I etap: 85 000 zł. 2007 r. – II etap: 55 000 zł. Planowane nakłady łącznie 144 212zł środki własne gminy

<p>Ul. Ojców Zbigniewa i Michała 1 – Dom Opata, nr 104/L Ul. Ojców Zbigniewa i Michała 1 – Mauzoleum Piastów – siedziba Muzeum Miedzi</p>	<p>W budynku głównym ze względu na brak środków wykonywane były jedynie prace porządkowe</p>	<p>Najpilniejsze zadania remontowe, uzależnione od możliwości finansowych budżetu miasta na lata 2006-2007: Renowacja śieni przejazdowej – 70 000 zł. Założenie żaluzji antywłamaniowych w salach ekspozycyjnych – 40 000 zł. Przebudowa schodów drewnianych i poszerzenie otworu drzwiowego – 55 000 zł. Wykonanie oświetlenia ekspozycyjnego I p. Pałac i Sala Miedziana – 76 000 zł. Opracowanie projektu i dokumentacji zadaszenia nad lapidarium – 15 000 zł. Remont elewacji pałacu – 300 000 zł.</p>
<p>W siedzibie Galerii Sztuki (pl. Katedralny 1)</p>		<p>planuje się w latach przyszłych. wykonanie modernizacji pomieszczeń wystawienniczych – wymianę instalacji elektrycznej, stolarki, wykonanie szatni – orientacyjny koszt – 120 000 zł. Remont uzależniony od środków własnych gminy.</p>
<p>Rzeźba św. Franciszka Ksawerego przy ul. Wrocławskiej</p>		<p>Decyzje o przeprowadzeniu prac w 2006 r. Podjął Prezydent Miasta Legnicy. Wykonanie kopii rzeźby oraz renowacji oryginału polecił Zarządowi Dróg Miejskich. Koszt zadania ok. 70 000 tys. Zł, finansowany jest ze środków gminy. Po renowacji oryginał przekazany zostanie do Muzeum Miedzi i pozostanie w zbiorach.</p>
<p>Gimnazjum nr 4, ul. M. Skłodowskiej-Curie 1a</p>	<p>Remont części dachu, instalacji elektrycznej i odgromowej, remont wnętrza na łączną kwotę 273 166 zł w latach 2000-2004. środki własne gminy</p>	<p>Planuje się ponadto dokonać wymiany pokrycia dachowego oraz stolarki okiennej – szacunkowa wartość prac – 1 000 000 zł. Remont uzależniony od środków gminy.</p>

<p>Modernizacja płyty Rynku i ulic przyległych –</p>			<p>wykonanie przebudowy nawierzchni w zakresie dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym. Szacunkowa wartość zadania – ok. 10 163 600 zł. Planowane rozpoczęcie realizacji zadania w 2007 r.</p>
<p>Budynek OSiR-u ul. Najświętszej Marii Panny 7</p>	<p>Przeprowadzono remont dachu i sgraffita remont wnętrza budynku i wewnętrznych instalacji, wymiennę okien, drzwi oraz jako izolację wykonano przepone.</p>		<p>Całość prac zakończono w 2006 r. Łączny koszt remontów wyniósł 257 869,20 zł w tym</p> <ul style="list-style-type: none"> • 139 869,20 zł – środki własne gminy • 118 000zł. – środki UE
<p>Modernizacja ul. Najświętszej Marii Panny</p>	<p>- Szacunkowa wartość zadania – ok. 6 000 000 zł. - Poniesione nakłady finansowe (stan na dzień 31.12.2005 r.) 4 811 672 zł. ze środków Gminy Legnica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planowana refundacja wydatków w kwocie 4 328 403,01zł ze środków UE • 577 120,40 z budżetu państwa w 2006 r. • Dotacja z WFOŚiGW – 219 000 zł • Pożyczka z WFOŚiGW – 219 000zł. 		<p>Zadanie obejmuje wykonanie przebudowy nawierzchni ul. Najświętszej Marii Panny i ulic przyległych w kierunku ul. Św. Piotra w zakresie dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem ulicznym. Planowane zakończenie zadania w kwietniu 2006 r.</p>
<p>Modernizacja ul. W. Grabskiego na odcinku od ul. T. Kościuszki do ul. Jaworzyńskiej.</p>		<p>W pierwszym etapie modernizacja na odcinku od ul. T. Kościuszki do ul. Wojska Polskiego w zakresie wykonania dwóch pasów ruchu wraz z miejscami postojowymi, pasem zieleni i ścieżką rowerową (na dalszy odcinek brak dokumentacji i uporządkowania spraw terenowo-prawnych). Etap współfinansowany – kwota 1 700 000 z UE Szacunkowa wartość zadania – ok. 6 000 000 zł. Poniesione nakłady finansowe w 2005 r. – 202 246 zł.</p>	<p>Planowane nakłady do poniesienia w 2006 r. – 2 142 000zł</p>

<p>Cmentarz komunalny, ul. Wrocławska 124</p>	<p>1998 r. – Kaplica cmentarna (wykonanie posadzki z płytek ceramicznych) – 32 500 zł. 2000 r. – remont muru cmentarnego – 15 000 zł. 2001 r. – remont odcinka muru i dwóch grobowców od strony PN. za kaplicą grobową – 35 231 zł. 2002 r. – remont odcinka muru i dwóch grobowców od strony wsch. Za kaplicą cmentarną – 63 656 zł. 2003 r. – remont muru i i dwóch grobowców od strony wsch. C. d. – 62 760 zł. Łączny remont muru i grobowców w latach 2001 – 2004 = 161 647zł – środki własne gminy</p>	<p>- remont WC – 32 129 zł. - renowacja drzwi do kaplicy – 14 396 zł. Łącznie 46 525 zł - środki własne gminy</p>	<p>- 2006 r. – remont oświetlenia na cmentarzu – 10 000 zł. - 2007 r. - wykonanie remontu muru za kaplicą cmentarną od strony północnej – 45 000 zł. - 2008 r. – remont elewacji kaplicy – 250 000 zł. Remonty prowadzone będą ze środków własnych gminy</p>
<p>Cmentarz Żydowski przy ul. Wrocławskiej 106</p>	<p>2000 r. – naprawa ogrodzenia po dewastacji – 3 100 zł. 2003 r. – naprawa ogrodzenia po zdarzeniu komunikacyjnym – 2 300 zł. środki własne gminy</p>	<p>- uzupełnienie wykradzionego prześła ogrodzenia kutego – ok. 2 000 zł. - konserwacja dachu – 2 929 zł. środki własne gminy</p>	<p>W 2006 r. planuje się wymianę przyłącza kanalizacji sanitarnej wraz z przebudową studni – 5 000 zł. środki własne gminy</p>
<p>Park Miejski z Palmarnią</p>	<p>Na terenie Parku Miejskiego prowadzone są corocznie prace konserwacyjne związane z utrzymaniem obiektów: Muszla Koncertowa, Fontanna Główna, Żabi Dołek, Szachownica, Pergola. Średni koszt konserwacji wynosi ok. 25 000 zł rocznie. środki własne gminy</p>	<p>- 2005 r. - remont schodów w części francuskiej parku za kwotę 11 102 zł</p>	<p>Opracowanie Studium wykonalności i analizy oddziaływania na środowisko Parku Miejskiego wraz z Palmarnią – ok. 20 000 zł. Do przygotowania wniosku o środki z UE Wykonanie drzwi do Palmiarni od strony ul. Orła Białego – 7 000 zł. Uporządkowanie części środkowej Palmiarni, w tym zakup roślin – 23 000 zł. Na podstawie opracowanej dokumentacji zostanie opracowany harmonogram działań wraz z montażem finansowym. Szacunkowy koszt zadania - ok. 10 000 000 zł.</p>

<p>Skwer Orłat Lwowskich</p>	<p>W latach 2003-2004 na prace związane z remontem nawierzchni na Skwerze gmina wydatkowała ok. 150 000 zł. W ramach tych środków wykonano projekt techniczny oraz nawierzchnię centralnego placu. Zadanie będzie kontynuowane w kolejnych latach.</p>	<p>wykonanie części nawierzchni ciągów pieszych za ok. 164 000 zł.</p>	<p>W 2006 r. planowana kontynuacja remontu ciągów pieszych oraz wykonanie remontu kapitalnego trawników, nasadzenie magnolii, rododendronów i wrzosów , oczyszczenie istniejącej obudowy murków, uzupełnienie okładziny murków, wykonanie czapek murków oraz zamontowanie poręczy blączuchowych żeliwnych ozdobnych i założenie krat żeliwnych ochronnych na drzewach za ok. 400 000zł Planowany całkowity koszt wykonania zadania 740 000 zł. - finansowanie ze środków własnych gminy . (gmina ubiega się o dotację z WFOŚiGW)</p>
------------------------------	--	--	--

VIII. 3. Zadania realizowane przez Gminę związane z konserwacją zieleni zabytkowej

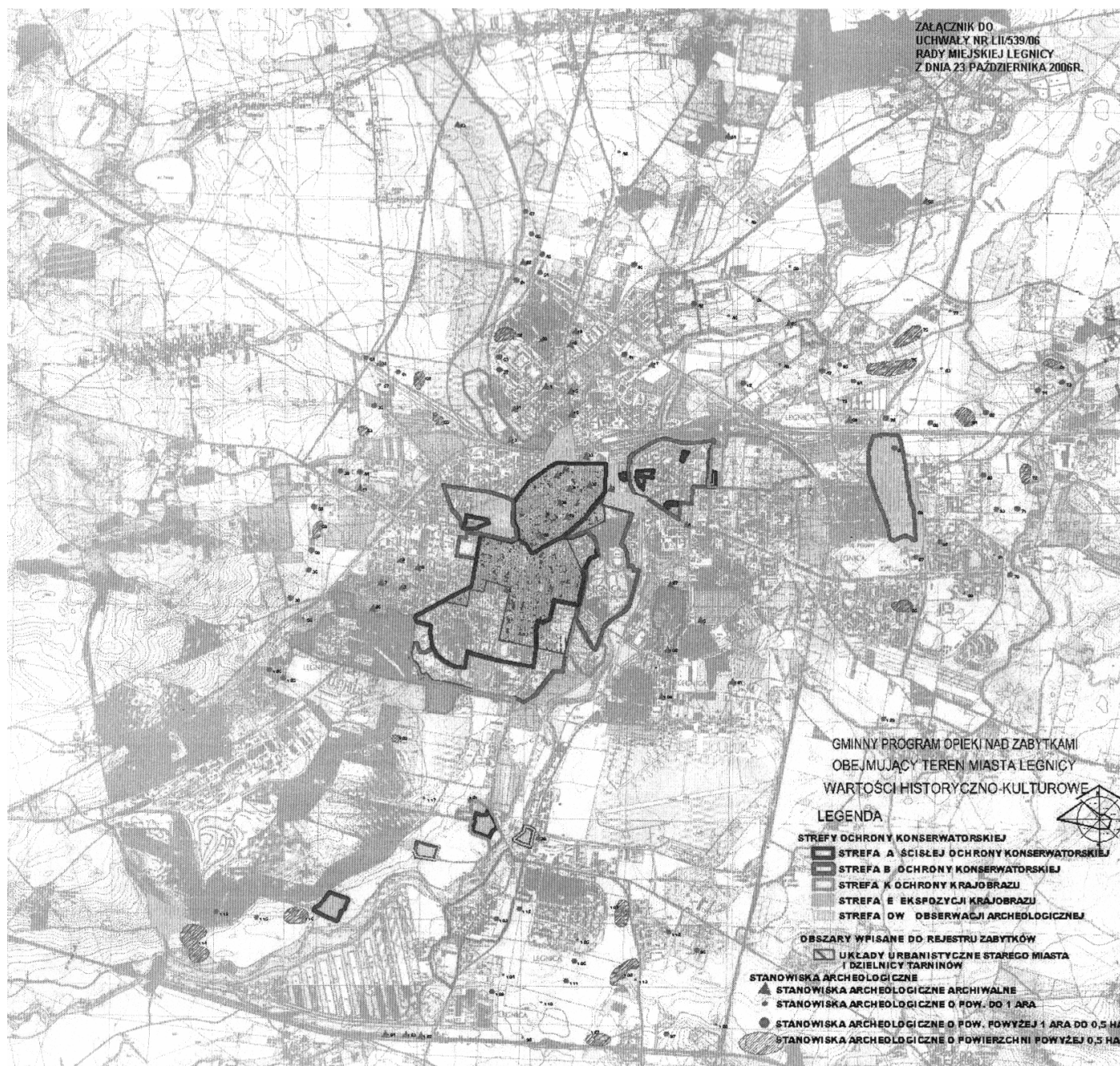
- Na mocy ustawy o ochronie przyrody ochroną prawną w obszarze miasta Legnicy objęto:
 - pomniki przyrody – 86 obiektów, w tym pomniki przyrody ożywionej (84 pomniki, na które składają się pojedyncze drzewa, grupy drzew i aleje) oraz pomniki przyrody nieożywionej (dwa głazy narzutowe);
 - użytki ekologiczne – 6 użytków o łącznej powierzchni 23,4 ha.
- Na 84 pomniki przyrody ożywionej składa się łącznie 478 drzew (w tym 40 gatunków), które zlokalizowane są w obszarach chronionych na mocy wpisu do rejestru zabytków oraz na mocy prawa miejscowego (strefy ochrony konserwatorskiej ustanowione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego):
 - Park Miejski – 261 drzew, w tym dwie aleje – przy al. Orła Białego
 - ul. Grabskiego – szpaler 116 drzew
 - W obrębie cmentarza komunalnego – 9 drzew

- W obrębie plant i dawnych ogrodów zamkowych (plac Zamkowy, plac Piastowski, ul. Piastowska, ul. Libana – 32 drzewa)
 - Lasek Złotoryjski (1 drzewo)
- Pojedyncze drzewa stanowią również obsadzenie ulic: Artyleryjskiej, Chojnowskiej – Franciszkańskiej (4 drzewa w parku przy szpitalu psychiatrycznym), M. Drzymały, Lwowskiej i Tarnopolskiej – 20 drzew, Kawaleryjskiej, Kościelnej, T. Kościuszki, J. Libana, Oświęcimskiej – Ogród Jordanowski – 10 drzew, Pancernej, Placu Słowiańskiego, Placu Klasztornego, Poznańskiej, F. Skarbka, Skwer Orłąt Lwowskich.
- Przy drzewach stosowane są zabiegi pielęgnacyjno-chirurgiczne, obejmujące:
 - cięcia przyrodnicze,
 - cięcia sanitarne,
 - leczenie i pielęgnowanie ubytków powierzchniowych i wgłębnych; zwalczanie grzybów pasożytniczych i chorobotwórczych, zwalczanie owadów drążących drewno.
 - wzmocnienia mechaniczne
 - prace pielęgnacyjno-zabezpieczające przy systemie korzeniowym
 - nawożenie drzew.

ZESTAWIENIE WYDATKÓW NA KONSERWACJĘ ZIELENI ZABYTKOWEJ:

Lata	Środki
1998–2001	Łącznie 563 956 zł w tym ze środków gminy 291 456 zł, dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyniosła 272 500 zł
2002	126 239,82 zł z funduszy gminnych, w tym sporządzenie aktualizacji inwentaryzacji zieleni
2003	103 027,57 zł
2004	89 301,17 zł
2005	89 000 zł
2006	Przeprowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych i leczniczych na kwotę ok. 90 000 zł

Zakłada się, że w okresie obowiązywania Programu opieki nad zabytkami zabezpieczone zostaną w budżecie gminy środki finansowe na konserwację zabytkowej zieleni co najmniej na obecnym poziomie, czyli ok. 90 000 zł rocznie.

**TABELA 1. MIASTO LEGNICA. WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH.
REJESTR ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.**

(w tabeli uwzględniono wystrój i wyposażenie obiektów wpisane do rejestru zabytków ruchomych odrębnymi decyzjami)

L.p.	Obiekt zabytkowy	wiek	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków NOWY NUMER nadany 2005 r.	Numer działki - obręb-aktualny (wg decyzji o wpisie do rejestru zabytków)	Właściciel – zarządca	Uwagi o zakresie ochrony konserwatorskiej
1	Układ urbanistyczny – Stare Miasto		296 (33/L) z dnia 19.05.1953 r. 571/296 z dnia 02.09.2005 r. 40/L z dnia 25.11.1956 r.		Gmina Legnica	Wpisem do rejestru zabytków objęty został ośrodek historyczny miasta w granicach wyznaczonych ulicami: Pocztową, Piastowską, Komuny Paryskiej, Dziennikarską, Muzealną, południową stroną ul. Fryderyka Skarbka, Powstańców Śl, Aleją Orła obejmując tzw. Kozi Staw, do ul. Wrocławskiej i wschodnią stroną ulicy Parkowej do ul. Pocztowej.
2	Układ urbanistyczny - Dzielnica Tarninów	1872-1912 r.	636/L z dnia 27.08.1982 r. 573/636/L z dnia 08.09.2005 r.		Gmina Legnica	Przedmiotem wpisu jest zabudowa miejska w granicach ulic: Fryderyka Skarbka, Adama Mickiewicza, Władysława Grabskiego, Tadeusza Kościuszki, Macieja Rataja, Stanisława Wyspiańskiego, Poselskiej, Grunwaldzkiej, Złotoryjskiej, Hutników, Nowy Świat, Muzealnej.
3	Zespół zamku piastowskiego: -kaplica zamkowa -palatium -skrzydło północne -wieża św. Piotra	Ok. 1220 r. Po 1177 r., 1230 r., 2 poł. XV w., ok. 1840 r., 1970-74 r. XIII w., XV w., 1560-1660 r., ok. 1840 r., 1970-74 r. 1230 r., 1416 r.,	74/6/L z dnia 29.03.1949 r. 585/74/6/L z dnia 16.09.2005r.	188 191 192/1 192/2 193 (144/2, 144/3, 144/4, 144/5, 144/6) Obręb: Stare Miasto	Właściciel : 188 – Województwo Dolnośląskie Użytkownicy: Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych Wł:191, 192/1 – Gmina Legnica Zd: Zespół Nieruchomości Wł: 192/2 Gmina Legnica Zd: Zespół Szkół nr 3, Wł: 193 Gmina Legnica	

	-wieża św. Jadwigi 1230 r., 1416 r., 1840 r. -budynek bramny -Brama Lubiąska XIII-XV w., 1840r. 1533 r.				Zd: Muzeum Miedzi,
4	Portal zamku	604 (1045/L) z dnia 28.08.1959 r. 1287/604 z dnia 2.11.2005 r. 477/L	188	Właściciel: Województwo Dolnośląskie Użytkownicy: Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych	
5	Park zamkowy	XVIII-XIX w.; z dnia 22.09.1976 r. 586/477/L z dnia 16.09.2005 r.	187 186 196 197 Droga:194,195 Obręb: Stare Miasto	Właściciel : 187 – Województwo Dolnośląskie Użytkownicy: Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych Właściciel : 186 – Skarb Państwa Wł: Prezydent Miasta Właściciel : 196 – Gmina Legnica Zd: ZDM Właściciel : 197 – Gmina Legnica Zd: Zdob Nieruchomości Właściciel : 194, 195 – Gmina Legnica Zd: ZDM	Granice parku wyznaczone są ulicami: Piastowska, Nową, Marii Skłodowskiej-Curie. Zachowany układ parku został przecięty w okresie powojennym obwodnicą śródmiejską.
6	Fragmety pierścienia murów dawnych obwarowań miejskich z bramami: -wieża Bramy Głogowskiej - wieża Bramy Chojnowskiej	1226/194/L z dnia 19.12.1964 r. nowy numer: 587/1225 z dnia 16.09.2005 r.	Obręb: Stare Miasto 157 459	Właściciel: Skarb Państwa Zd: ZDM Właściciel: Gmina Legnica Zd: Zdob Nieruchomości	
7	Stary Ratusz, Rynek 39	1737-41 r., 1930 r., 1960-61 r., 1966-67 r.	518 obręb: Stare Miasto	Właściciel: Gmina Legnica Użytk. wiecz.: Teatr im Heleny Modrzejewskiej w Legnicy	

8	Nowy Ratusz, pl. Słowiański 8	1902-05 r.	543/L z dnia 14.04.1981 r. 589/543/L z dnia 16.09.2005 r.	379 obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica Zd: Zasób Nieruchomości	
9	Katedra św. Piotra i Pawła pl. Katedralny. Wystrój i wyposażenie kościół	1208 r., 1329-48 r., 3 ćw. XIV w., 1378-90 r., 1892- 94 r., 1961-62 r., 1978 r.	54/2/L z dnia 25.11.1949 r. 574/542/L z dnia 08.09.2005 r. 1057/381/1 – 122 z dnia 01.12.1977 r. 1131/B/05 z dnia 14.01.2005 r.	519 obręb: Stare Miasto	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy	
10	Plebania Katedry św. Piotra i Pawła pl. Katedralny 6	XVII w., l. 70. XX w.	607/L z dnia 14.04.1981 r. 575/607/L z dnia 08.09.2005 r.	318 obręb: Stare Miasto	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Piotra i Pawła w Legnicy	
11	Dawna szkoła parafialna ul. Św. Piotra i Pawła 40	1617 r., 1748 r., 1866-69 r., 1969-70 r.	743 (122/L) z dnia 20.09.1960 r. 597/743 z dnia 20.09.2005 r.	375/2 372 375/1 378 obręb: Stare Miasto	Wł: 375/2, Gmina Legnica Zd: Zasób Nieruch. Wł: 372 - Gmina Legnica Zarządca: Straży Miejska w Legnicy Wł: 375/1 Skarb Państwa Zarządca: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej Wł: 378 Skarb Państwa Zarządca: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej	
12	Kościół Ewangelicko – Augsburski Najświętszej Marii Panny, pl. Mariacki Wystrój i wyposażenie kościół	1192 r., przed 1386 r., 1417-38 r., ok. 1450-68 r., 1484 r., ok. 1487 r., 1813 r., 1824-28 r., 1905-08 r., 1972-74 r.	744/123/L z dnia 21.09.1960 r. 579/744/123/L z dnia 12.09.2005 r. 666/425/L/81/1 – 120 z dnia 31.12.1981 r.	289 obręb: Stare Miasto	Wł: Parafia Ewangelicko – Augsburska w Legnicy	

13	Dawny kościół klasztorny Jezuitów, obecnie kościół parafialny św. Jana Chrzyciela, ul. Ojców Zbigniewa i Michała Wystrój i wyposażenie kościoła	1294-1341 r., 1714-745/124/L 27 r., 1801-04 r., z dnia 23.09.1960 r. 1896 r., 1912 r., 576/745/124/L 1949-50 r., 1954-55 z dnia 08.09.2005 r. r., 1977 r.	439 Obręb: Stare Miasto	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Jana Chrzyciela w Legnicy
14	Mauzoleum Piastów w kościele św. Jana Chrzyciela. Wystrój i wyposażenie Mauzoleum	1677-79 r., XIX w., 1901 r., 1955 r., 1960-63 r.	439 Obręb: Stare Miasto	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Jana Chrzyciela w Legnicy
15	Dawne kolegium jezuickie, obecnie seminarium duchowne Franciszkanów, ul. Ojców Zbigniewa i Michała	1700-07 r., 1967-75 r.	439 Obręb: Stare Miasto	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Jana Chrzyciela w Legnicy
16	Kościół parafialny św. Jacka, d. <i>Kaiser Friedrich-Gedachtnis-Kirche</i> ul. Nadbrzeżna 2. Wystrój kościoła	1905-08 r., 1966 r. 798/L dnia 28.12.1987 r. 581/798/L z dnia 12.09.2005 r.	z 161/1 Obręb: Kartuzy	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. św. Jacka w Legnicy
17	Kościół parafialny	1902-04 r	437	Wł: Parafia Rzymsko – Katolicka

18	św. Trójcy, ul. Rzemieślnicza.	1863r., 1870 r.	z dnia 28.12.1987 r. 580/797/L z dnia 12.09.2005 r.	z 799/L dnia 28.12.1987 r. 582/799/L z dnia 13.09.2005 r.	z 121 Obręb: Stare Miasto	Wł: Kościół Zielonoświątkowy Zbór „Anastasis” w Legnicy	p.w. św. Trójcy w Legnicy
19	Dawny kościół klasztorny św. Maurycego ss. Benedyktynek, obecnie I Liceum Ogólnokształcące, Pl. Klasztorny 7	Ok. 1702 r., 1780r., 1886 r., 1909 r.	746/125/L z dnia 24.09.1960 r. 584/746/125/L z dnia 16.09.2005 r.	63/2 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica Zd: I Liceum Ogólnokształcące w Legnicy		
20	Klasztor pobernardyński, Pl. Franciszkański 1	1707-16 r., remont od 1990 r.	951 (95/L) z dnia 22.10.1990r. 599/951 z dnia 22.09.2005r.	1005 Obręb: Fabryczna	Własność prywatna		
21	Dawny pałac opatów lubiąskich, obecnie siedziba Muzeum Miedzi, ul. Ojców Zbigniewa i Michała	1717-30 r., 1963-68 r., 1984 r.	652 (104/L) z dnia 03.03.1960 r. 596/652 z dnia 19.09.2005 r.	452 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica; Zd: Legnickie Centrum Kultury.		
22	Cmentarz Żydowski, Ul. Wrocławska 108	1837 r.	754/L z dnia 28.12.1987r. 600/754/L z dnia 22.09.2005r.	484/3 Obręb: Kartuzy	Wł: Gmina Legnica Zd: Zasób Nieruchomości		
23	Kostnica z salą modlitewną na cmentarzu żydowskim, ul. Wrocławska 106	1877 r.	997/L z dnia 14.11.1991 r. 601/997/L z dnia 22.09.2005 r.	484/3 Obręb: Kartuzy	Wł: Gmina Legnica Zd: Zasób Nieruchomości		
24	Akademia Rycerska, Ul. Chojnowska 1-3.	1708 r., 1721-38 r., 1902-03 r.	1015 (175/L) z dnia 10.01.1964 r. 595/1015 z dnia 19.09.2005 r.	452 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica; Zd: Legnickie Centrum Kultury, Muzeum Miedzi.		
25	Założenie dworskie	1877 r., I. 80. XX	950/L	31/4	Własność prywatna		

Czerniewice: -dwór -oficyna mieszkalno- gospodarcza -oficyna mieszkalna -budynek gospodarczy -park, ul. Mysłiwska 8/9.	w.	z dnia 24.05.1991 r. 602/950 z dnia 22.09.2005 r.	Obręb: Smokowice		
26 Zespół folwarczny Ludwikowo: -dwór -oficyna mieszkalno- gospodarcza -obora -spichlerz z bramą przejazdową -stodoła -stajnia -park z aleją, ul. Jaworzyńska 199	1889 r., 1986 r. 1792 r., 11881 r., 1913 r. 1 poł. XIX w., XX w. ok. 1880 r. 1 poł. XIX w., 1 poł. XIX w., 4 ćw. XIX w.	995/L z dnia 14.11.1991 r. 634/995/L z dnia 21.10.2005 r.	34/26 Obręb Ludwikowo	Wł: "R-KPack" Sp. z o.o. z siedzibą w Legnicy	
27 Budynek Teatru Dramatycznego, Rynek 40	1842 r., l. 70. XIX w., 1924 r.	963/L z dnia 17.06.1991 r. 590/963 z dnia 16.09.2005 r.	508 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica użytkowanie wieczyste: Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy	
28 Dawny teatr żydowski – kamienica z salą widowiskową, ul. Nowy Świat 19	4 ćw. XIX w., l. 30. XX w.	982/L z dnia 26.04.1993 r. 591/982/L z dnia 16.09.2005 r.	401 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica użytkowanie wieczyste: Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy	
29 Budynek dawnej łóży masonskiej, Ul. Piastowska 22	1894 r., 1970/71 r., 1986 r., 1994 r.	1029/L z dnia 23.12.1994 r. 593/1029/L z dnia 19.09.2005 r.	752/2 Obręb: Fabryczna	Wł: Gmina Legnica użytkowanie wieczyste: Biblioteka Publiczna w Legnicy	
30 Budynek dawnego	1877 r., 1905-06 r.	948/L	392	własność prywatna	

Banku Ziemianskiego Księżstwa Legnicko - Wołowskiego, ul. Powstańców Śląskich 13	1885 r., 1990-91 r.								
31 Budynek użyteczności publicznej, ul. Wjazdowa 2	1061/L z dnia 12.05.1997 r. 594/1061/L z dnia 19.09.2005 r.	602 Obręb: Stare Miasto	Wł: Skarb Państwa współzyskownicy wieczysti: Bank Spółdzielczy, Bank Gospodarki Żywnościowej S.A z siedzibą w Warszawie						
32 Budynek dowództwa wojskowego, obecnie budynek główny ZUS, ul. W. Grabskiego 26	60/A/01 z dnia 25.09.2001 r.	(w obrysie murów),							
33 Aula ZSZ nr 3, ul. Lotnicza 26	1051/L z dnia 27.12.1995 r. 657/1051/L z dnia 08.11.2005 r.	224/1 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica zarządcą: Centrum Kształcenia Ustawicznego w Legnicy						
34 Zespół budynków szpitala psychiatrycznego - budynki: - szpital - poliklinika - przychodnia - budynek - warsztat - kotłownia Ul. Chojnowska 81	49/A/1-6 z dnia 17.05.2001 r.								
35 Zespół Dworca Głównego w Legnicy: -budynek dworcowy z halą peronową -budynek	801/L z dnia 28.12.1987 r. 635/801/L z dnia 21.10.2005 r.	201 Obręb: Piątnica	Wł: Skarb Państwa użytkownik wieczysty: PKP Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie						

<p>Ekspedycji Kolejowej -budynek Poczty, ul. Dworcowa, -wieża ciśnieni, ul. Kobylińska</p>	<p>1844 r.</p>	<p>803/L z dnia 28.12.1987 r. 637/803/L z dnia 21.10.2005 r.</p>	<p>201 Obręb: Piątnica</p>	<p>Wł: Skarb Państwa Użyt. Wieczysty: PKP Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie</p>	
<p>37 Dworzec Legnicy Północnej, tzw. Kobyliński ul. Ścinawska</p>	<p>1898 r.</p>	<p>802/L dnia 28.12.1987 r. 636/802/L z dnia 21.10.2005 r.</p>	<p>201 Obręb: Piątnica</p>	<p>Wł: Skarb Państwa Użyt. Wieczysty: PKP Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie</p>	
<p>38 Zespół budynków Legnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji: -budynek uzdatniania wody -budynek maszynowni i kotłowni wraz z urządzeniami, ul. Filtrowa 1</p>	<p>1895 r., 1925 r.</p>	<p>289/L z dnia 30.05.1975 r. 638/289/L z dnia 21.10.2005 r.</p>	<p>80 Obręb: Przybków</p>	<p>własność prywatna</p>	
<p>39 Budynek mieszkalny, ul. W. Andersa 8</p>	<p>1898 r.</p>	<p>1038/L z dnia 20.09.1995 r. 639/1038/L z dnia 21.10.2005 r.</p>	<p>729 Obręb: Tarninów</p>	<p>Własność prywatna</p>	
<p>40 Budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi, ul. Chojnowska 46^a</p>	<p>1870 r., 1929 r.</p>	<p>976/L z dnia 25.09.1992 r. 640/976/L z dnia 21.10.2005 r.</p>	<p>1232 Obręb: Fabryczna</p>	<p>Wł: Gmina Legnica współużytkownik wieczysty: prywatny Zarząd: ZGM</p>	
<p>41 Willa z ogrodem, ul. W. Grabskiego</p>	<p>Lata 20. XX w.</p>	<p>1015/L z dnia 29.12.1993 r.</p>	<p>634/114 Obręb:</p>	<p>Własność prywatna.</p>	

23.				641/1015/L z dnia 25.10.2005 r.	Tarninów	
42	Willi z ogrodem, ul. W. Grabskiego 32/34.	k. lat 20. XX w.		1010/L z dnia 29.12.1993 r. 642/1010/L z dnia 25.10.2005 r.	26/75, 26/74 – Obręb: Glinki	Własność prywatna.
43	Willi z ogrodem, ul. Grunwaldzka 38	k. lat 20. XX w.		1007/L z dnia 29.12.1993 r. 643/1007/L z dnia 25.10.2005 r.	634/87 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica współużytkownik wieczysty: prywatny
44	Willi z ogrodem, ul. Grunwaldzka 40	lata 10. XX w.		1004/L z dnia 29.12.1993 r. 644/1004/L z dnia 25.10.2005 r.	634/86 Obręb: Tarninów	Własność prywatna
45	Willi z ogrodem, ul. Grunwaldzka 50	lata 10. XX w.		1005/L z dnia 29.12.1993 r. 645/1005/L z dnia 25.10.2005 r.	634/33 Obręb: Tarninów.	Wł: Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Legnickiej z siedzibą w Legnicy
46	Willi z ogrodem, ul. św. Maksymiliana Kolbe 3 i 3a	lata 10. XX w.		1009/L z dnia 29.12.1993 r. 646/1009/L z dnia 25.10.2005 r.	634/83, 634/82 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica współużytkowanie wieczyste prywatne
47	Willi z ogrodem, ul. św. Maksymiliana Kolbe 7	lata 20. XX w.		1014/L z dnia 29.12.1993 r. 647/1014/L z dnia 08.11.2005 r.	634/70 – Obręb: Tarninów.	Własność prywatna
48	Willi z ogrodem, ul. św. Maksymiliana Kolbe 10/12	lata 20. XX w.		991/L z dnia 29.12.1993 r.	634/74, 634/73 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica użytkownik wieczysty: prywatny
49	Willi z ogrodem, ul. św. Maksymiliana Kolbe 14	lata 10. XX w.		1006/L z dnia 29.12.1993 r.	634/14 Obręb: Tarninów	Wł: Skarb Państwa użytkownik wieczysty: Wyższa Szkoła Techniczna w Legnicy
50	Willi z ogrodem, ul. św. Maksymiliana Kolbe 16.	Lata 10. XX w.		1012/L z dnia 29.12.1993 r.	634/48 Obręb: Tarninów	Własność prywatna
51	Willi z ogrodem, ul. św.	lata 10. XX w.		989/L z dnia 29.12.1993 r.	634/50 Obręb:	Własność prywatna

	Maksymiliana Kolbe 18				Tarninów	
52	Willa z ogrodem, ul. M. Konopnickiej 2	1914-16 r.	993/L z dnia 29.12.1993 r.		634/13 Obręb: Tarninów	Wł: Skarb Państwa użytkownik wieczysty: Wyższa Szkoła Techniczna w Legnicy
53	Willa z ogrodem, ul. T. Kościuszki 31/33	1901-05 r.	1022/L z dnia 04.05.1994 r. 653/1022/L z dnia 08.11.2005 r.		899, 898 Obręb: Tarninów	Współwłasność prywatna.
54	Willa z ogrodem, ul. T. Kościuszki 37	ok. 1906 r.	1016/L z dnia 29.12.1993 r. 654/1016/L z dnia 08.11.2005 r.		634/118 – Obręb: Tarninów	Własność prywatna.
55	Willa z ogrodem, ul. T. Kościuszki 41	lata 20. XX w.	1008/L z dnia 29.12.1993 r. 655/1008/L z dnia 08.11.2005 r.		634/88 Obręb: Tarninów	Wł: "Net Serwis Nieruchomości" spółka z o. o. z siedzibą w Chorzowie
56	Willa z ogrodem, ul. T. Kościuszki 43	lata 10. XX w.	992/L z dnia 29.12.1993 r. 656/992/L z dnia 08.11.2005 r.		634/90 Obręb: Tarninów	Własność prywatna.
57	Willa, ul. W, Łukasieńskiego 3	1898 r.	1019/L z dnia 13.04.1994 r. 658/1019/L z dnia 08.11.2005 r.		194 Obręb: Ochota	Wł: Gmina Legnica administrator: Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej
58	Kamienica mieszczańska, ul. Najświętszej Marii Panny 7	Pocz. XIV w., 1599 r., 1610 r., XIX/XX w.	1962 (265/L) z dnia 15.04.1971 r. 659/1962 z dnia 08.11.2005 r.		244 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica zarządca: OSIR
59	Willa z ogrodem, ul. S. Okrzei 12	lata 10. XX w.	978/L z dnia 29.12.1993 r.		634/9 Obręb: Tarninów	Wł: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
60	Willa z ogrodem, ul. S. Okrzei 14	1925-26 r.	990/L z dnia 21.10.1993 r.		634/51 Obręb: Tarninów	Własność prywatna
61	Willa z ogrodem, ul. S. Okrzei 17 i 19	lata 10. XX w.	1011/L z dnia 29.12.1993 r.		634/79, 634/80	Wł: "Net Serwis Nieruchomości" spółka z o. o. z siedzibą w Chorzowie Wł: Gmina Legnica

62	Willa z ogrodem, ul. S. Okrzei 29	lata 10. XX w.,	1013/L z dnia 29.12.1993 r.	Obręb: Tarninów 634/89	Współużytkownik prywatny	Własność prywatna
63	Kamienica mieszcząca, ul. Partyzantów 22 wystrój	XV w., 2 poł. XVI w., XIX/XX w., I. 70. XX w.	195/L z dnia 19.12.1964 r. 665/424/L/81/1-4 z dnia 04.12.1981 r.	Obręb: Stare Miasto 441	Wł: Skarb Państwa: zarząd: Rejonowy Zarząd Infrastruktury Wrocław	
64	Kamienica mieszcząca, ul. Piekarska 7	XVII w., I. 80. XX w.	586/L z dnia 14.04.1981 r.	Obręb: Stare Miasto 532	Wł: Gmina Legnica administrator: ZDM użytk.: Przychodnia	
65	Willa z ogrodem, ul. Poselska 24	1925-26 r.	994/L z dnia 29.12.1993 r.	Obręb: Tarninów 634/38	Wł: Caritas Diecezji Legnickiej	
66	Willa, ul. M. Rataja 16	1903 r.	1017/L z dnia 20.08.1994 r.	Obręb: Tarninów 825	własność prywatna	
67	Willa, ul. M. Rataja 24	Ok. 1905 r.	984/L z dnia 08.05.1993 r.	Obręb: Tarninów 903	Wł: Gmina Legnica Wł: Młodzieżowe Centrum Kultury	
68	Kamienica mieszcząca, ul. Rycerska 2	Ok. 1725 r.	996/L z dnia 28.10.1991 r.	Obręb: Stare Miasto 264	Wł: Skarb Państwa: użytkownik wieczysty EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A. z siedzibą we Wrocławiu	
69	Kamienica mieszcząca, Rynek 9	Ok. 1905 r.	1055/L z dnia 19.04.1996 r.	Obręb: Stare Miasto 497	Wł: Skarb Państwa: Cech Rzemiosł Różnych z siedzibą w Legnicy	
70	Kamienica mieszcząca, Rynek 23	XVI w., k. XIX w.	1041 z dnia 25.03.1950 r.	Obręb: Stare Miasto 517	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM	
71	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 24	XVI/XVII w., XVIII w., XIX/XX w., 1961-62 r.	17/L z dnia 25.03.1950 r.	Obręb: Stare Miasto 516	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM	
72	Kamienica mieszcząca,	XVI/XVII w., XVIII w., XIX/XX	16/L z dnia 25.03.1950 r.	Obręb: 515	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM	

	dawny kram śledziowy, Rynek 25	w., 1961-62 r.		Stare Miasto	
73	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 26	XVI/XVII w., XVIII w., XIX w. 1930r., 1961-62 r.	15/L dnia 25.03.1950 r.	z 514 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM
74	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 27	XVI/XVII w., XVIII w., XIX w., 1930 r., 1961-62 r.	14/L dnia 25.03.1950 r.	z 513 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM
75	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 28	XVI/XVII w., pocz. XIX w., 1961-62 r.	13/L z dnia 25.03.1950 r.	512 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM
76	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 29	XVI/XVII w., pocz. XIX w., 1961-62 r.	12/L z dnia 25.03.1950 r.	511 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM
77	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 30	XVI/XVII w., pocz. XIX w., 1961-62 r.	11/L z dnia 25.03.1950 r.	510 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM
78	Kamienica mieszcząca, dawny kram śledziowy, Rynek 31	XVI/XVII w., pocz. XIX w., 1961-62 r.	10/L z dnia 25.03.1950 r.	509 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica adm. ZDM
79	Kamienica mieszcząca, Rynek 36	1552 r., XIX/XX w., l. 60. XX w.	197/L z dnia 19.12.1964 r.	500 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica współużytkownik wieczysty prywatny adm. ZDM
80	Kamienica mieszcząca "Pod przepiórczym	Ok. poł. XVI w., 1909 r., 1970-71 r.	51/L z dnia 25.03.1950 r.	501 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica współużytkownik wieczysty prywatny

koszem", Rynek 38	1911-13 r.	1054/L z dnia 06.03.1996 r.	155/2 Obręb: Stare Miasto	adm. ZDM Wł: Gmina Legnica współużytkownik wieczysty prywatny
81 Budynek mieszkalny, ul. Tatarska 9				
82 Willa, ul. Witelona 2	Ok. 1870 r., remont 1989-90 r.	949/L z dnia 24.05.1991 r.	375/1 Obręb: Stare Miasto	Wł: Skarb Państwa zarządca trwały: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu
83 Willa, ul. Witelona 3	1870 r., remont po 1990 r.	941/L z dnia 13.03.1990 r.	368 Obręb: Stare Miasto	Wł: Skarb Państwa użytkowanie wieczyste: Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy
84 Budynek mieszkalny, ul. Wojska Polskiego 2	Ok. 1905 r.	1053/L z dnia 19.02.1996 r.	532/1 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica Współużytkowanie wieczyste prywatne
85 Budynek mieszkalny, ul. Wojska Polskiego nr 5	Ok. 1907 r.	964/L z dnia 05.07.1991 r.	535/1 Obręb: Tarninów	Wł: ZUS
86 Kamienica mieszcząca, ul. Zamkowa 2 wystrój	XVII w., ok. poł. XVIII w., k. XIX w., 1973-82 r.	587/L z dnia 14.04.1981 r.	32 Obręb: Stare Miasto	Wł: Skarb Państwa: zarządca Wojewódzki Oddz. Służby Ochrony Zabytków we Wrocławiu
87 Willa, ul. Złotoryjska 87	1887-1902 r.	108/B/02/1-3 Z dnia 02.08.2002 r. 983/L z dnia 08.05.1993 r.	992 Obręb: Tarninów	Wł: Dom Technika NOT Sp. z o.o. w Legnicy
88 Willa, ul. Złotoryjska 89	1872-1888 r.	985/L z dnia 07.06.1993 r.	991 Obręb: Tarninów	Wł: Gmina Legnica Zd: Zespół Nieruchomości
89 Willa, ul. Złotoryjska 91	lata 70. XIX w.	986/L z dnia 07.06.1993 r.	987 Obręb: Stare Miasto	Wł: Skarb Państwa współużytkownik wieczysty prywatny
90 Studnia Neptuna, Rynek	lata 30. XVIII w.	172 (1042/L) z dnia 25.03.1950 r.	396 Obręb:	Wł: Gmina Legnica Zd: ZDM w Legnicy
		1277/172 z dnia 28.10.2005 r.	Stare Miasto	
91 Studnia Syreny, Rynek	lata 30. XVIII w.	173 (1043/L) z dnia 25.03.1950 r. 1278/173 z dnia 28.10.2005 r.	396 Obręb: Stare Miasto	Wł: Gmina Legnica zd: ZDM w Legnicy

TABELA 2. MIASTO LEGNICA. WYKAZ ZABYTKÓW RUCHOMYCH.**REJESTR ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.**

Lp.	Obiekt zabytkowy	Adres	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1	Zabytki ruchome znajdujące się w kościele katedralnym p.w. św. Piotra i Pawła	pl. Katedralny	1057/381/1-122 z dnia 01.12.1977 r.
2	Prospekt organowy oraz instrument znajdujące się w kościele katedralnym p.w. św. Piotra i Pawła	pl. Katedralny	1131/B/05 z dnia 14.01.2005 r.
3	Zabytki ruchome stanowiące wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzciciela	ul. Partyzantów	663/384/50 Z dnia 05.12.1977 r.
4	Mauzoleum Piastów znajdujące się w kościele parafialnym p.w. św. Jana Chrzciciela	ul. Partyzantów	664/385/1-11 Z dnia 05.12.1977 r.
5	5 sarkofagów znajdujących się w Mauzoleum Piastów przy kościele parafialnym p.w. Św. Jana Chrzciciela	ul. Partyzantów	662/89/B/1-5 Z dnia 11.08.1986 r.
6	Wyposażenie kościoła ewangelicko-augsburskiego p.w. NMP w Legnicy	ul. NMP	666/425/L/81/1-120 Z dnia 31.12.1981 r.
7	Malowidła ściennie i sklepienie w kościele parafialnym p.w. św. Jacka	ul. Nadbrzeżna 2	223/B/02 z dnia 18.12.2002 r.
8	Wystrój kamienicy mieszczańskiej	ul. Partyzantów 23	665/424/L/81/1-4 z dnia 04.12.1981 r.
9	Malowany fryz podstropowy, polichromia ścianki działowej, malowidło wnęki i kolumna w kamienicy mieszczańskiej	ul. Zamkowa 2	108/B/02/1-3 z dnia 02.08.2002 r.
11	Postument z rzeźbą św. Franciszka Ksawerego	ul. Wrocławska, przyczółek mostowy	1157/B/05 Z dnia 21.04.2005 r.
10	T. Ajdukiewicz, Studium męskiej głowy Obraz, olej, płótno	ul. Złotoryjska 3	782/1/69 Z dnia 02.12.1969 r.

TABELA 3. MIASTO LEGNICA. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH.**REJESTR ZABYTKÓW WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO**

Nr na mapie	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Kultura	Chronologia	Rejestr zabytków	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
68	Piątnica	77-21	101	1	Osada		Wczesne średniowiecze	107/85 718/Arch/74 w dniu 21 lutego 1974	
70	Piekary Wielkie	77-21	103	4	Osada Osada Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	Pradzieje Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze XIII-XIV	112/85 724/Arch/74 w dniu 1 marca 1974	
71	Piekary Wielkie	77-21	104	5	Osada? Osada Osada	Łużycka?	Pradzieje Średniowiecze	139/85 802/Arch/75 w dniu 7 maja 1975	

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
72	Piekary Wielkie	77-21	105	6	Osada Punkt osadniczy	Łużyc-ka	V okres epoki brązu-halsztat Pradzieje	138/85 801/Arch/75 w dniu 30 kwiet- nia 1975	
75	Piekary Stare	77-21	108	1 9	Osada Osada Ślad osadnic- stwa Ślad osadnic- stwa Osada	Łużyc-ka	V okres epoki brązu-halsztat Pradzieje Wczesne średniowiecze VIII- X wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek	140/85 803/Arch/75 w dniu 7 maja 1975	
76	Piekary Stare	77-21	109	2 0	Osada Ślad osadnic- stwa	Łużyc-ka	V okres epoki brązu-halsztat Późne średniowiecze XIII-XIV wiek	137/85 800/Arch/75 w dniu 30 kwiet- nia 1975	
98	Przyb- ków	78-20	76	1 7	Cmenta- rzysko ciałopal- ne Ślad osadnic- stwa Osada	Łużyc-ka	III-IV okres epoki brązu Pradzieje Wczesne średniowiecze	77/85 422/Arch/69 w dniu 12 grudnia 1969	

TABELA 4. MIASTO LEGNICA.

GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH

Lp.	Obiekt	Ulica	Nr	Wiek
1	2	3	4	5
1.	Zespół zamku piastowskiego (Nr rej. 6/L z dnia 29.03.1949 r.): - palatium, - kaplica zamkowa, - skrzydło północne, - wieża św. Piotra, - wieża św. Jadwigi, - budynek bramny, - Brama Lubińska, - dawny arsenał - budynek kurtynowy z wieżą zegarową - basteja - portal zamku (Nr rej. 1045/L z dnia 28.08.1959 r.), - park zamkowy (Nr rej. 477/L z dnia 22.09.1976 r.).			Po 1177 r., 1230 r., 2 poł. XV w., ok. 1840r., 1970-74 r. Ok. 1220 r. XIII w., XV w., 1560-1660 r., ok. 1840 r., 1970-74 r. 1230 r., 1416 r., 1965-73 r. 1230 r., 1416 r., 1840 r. 1533 r., 1878-79 r., XIII-XV w., 1840 r. XVI w., XIX w. XVII w. 1533 r. 1533 r. XVIII-XIX w.
2.	Zespół obwarowań miejskich (Nr rej. 194/L z dnia 19.12.1964 r.): - wieża Bramy Chojnowskiej, - wieża Bramy Głogowskiej, - fragmenty pierścienia murów	Chojnowska Brama Głogowska		1 poł. XV w., po 1917 r., 1965 r. 1 poł. XV w., 1861 r., 1965 r., 1976 r. XIII-XV w.
3.	Stary Ratusz (Nr rej. 1/L z dnia 29.03.1949 r.), obecnie siedziba Teatru Dramatycznego	Rynek	39	1737-41 r., 1930 r., 1960-61 r., 1966-67 r.
4.	Nowy Ratusz (Nr rej. 543/L z dnia 14.04.1981 r.), obecnie siedziba Urzędu Miasta Legnicy	Pl. Słowiański	8	1902-05

cd. tabeli

1	2	3	4	5
5.	Zespół katedry św. Piotra i Pawła: – katedra św. Piotra i Pawła (Nr rej. 2/L z dnia 25.11.1949 r.) – budynek plebanii (Nr rej. 607/L z dnia 14.04.1981 r.) – budynek dawnej szkoły parafialnej, obecnie budynek biurowy (Nr rej. 122/L z dnia 20.09.1960 r.) – dawny dom altarystów, obecnie siedziba Straży Miejskiej (Nr rej. 122/L z dnia 20.09.1960 r.)	Pl. Katedralny Pl. Katedralny św. Piotra i Pawła św. Piotra i Pawła	 6 4 2	1208 r., 1329–48 r., 3 ćw. XIV w., 1378–90 r., 1422 r., 1592 r., 1658–74 r., 1892–94 r., 1961–62 r., 1978 r. XVII w., lata 70. XX w. 1617 r., 1748 r., lata 1866–69, 1969–70 r. XVI w., 1970–1971
6.	Kościół ewangelicko–augsburski p.w. Najświętszej Marii Panny (Nr rej. 123/L z dnia 21.09.1960 r.)	Pl. Mariacki		1192 r., przed 1386 r., 1417–38 r., ok. 1450–68 r., 1484 r., ok. 1487 r., 1813 r., 1824–28 r., 1905–08 r., 1972–74 r.
7.	Zespół jezuickiego kościoła św. Jana Chrzciciela: – kościół parafialny św. Jana Chrzciciela (Nr rej. 124/L z dnia 23.09.1949 r.), – Mauzoleum Piastów (Nr rej. 4/L z dnia 29.03.1949 r.), – Gmach dawnego kolegium jezuickiego, obecnie seminarium duchowne oo. Franciszkanów (Nr rej. 5/L z dnia 25.11.1949 r.)	Partyzantów		1294–1341 r., 1714–27 r., 1801–04 r., 1896 r., 1912 r., 1949–50 r., 1954–55 r. 1977 r. 1677–79 r., XIX w., 1901 r., 1955 r., 1960–63 r. 1700–07 r., 1967–75 r.
8.	Kościół na cześć cesarza Fryderyka III („Kaiser Friedrich–Gedachnis–Kirche”), obecnie rzymsko–katolicki kościół parafialny św. Jacka (Nr rej. 798/L z dnia 28.12.1987 r.)	Nadbrzeżna		1905–08 r., 1966 r.
9.	Rzymsko–katolicki kościół parafialny św. Trójcy (Nr rej. 797/L z dnia 28.12.1987 r.)	Rzemieśnicza		1902–04 r.
10.	Kościół ewangelicki św. Marcina, obecnie prawosławny p.w. Zmartwychwstania	Zofii Kossak		1847 r., 1980 r., 1912 – wieża
11.	Kościół apostołsko–katolicki, obecnie Zbór Zielonoświątkowców „Anastasis” (Nr rej. 799/L z dnia 28.12.1987 r.)	Henryka Pobożnego	7	1863 r., 1870 r.
12.	Zespół klasztorny ss. Benedyktynek, obecnie I Liceum Ogólnokształcące: – kościół św. Maurycego, obecnie sala gimnastyczna i aula (Nr rej. 125/L z dnia 24.09.1960 r.) – budynek dawnego klasztoru – pomnik z wystawy ogrodniczej z 1880 r. na dziedzińcu przy ul. Wrocławskiej	Pl. Klasztorny	7	1 poł. XIV w., po 1599 r., ok. 1702, 1780, 1886 r., 1909 r.
13.	Klasztor pobernardyński (Nr rej. 95/L z dnia 22.10.1990 r.), obecnie w trakcie adaptacji na cele handlowo–usługowe	Pl. Franciszkański	1	1707–16 r., remont od 1990 r.
14.	Pałac opatów lubiąskich, obecnie siedziba Muzeum Miedzi (Nr rej. 104/L z dnia 03.03.1960 r.)	Partyzantów	3	1717–30 r., 1963–68 r., 1984 r.
15.	Kaplica p.w. św. Stanisława Kostki, obecnie Rejonowy Ośrodek Duszpasterstwa Głuchoniemych parafii św. Trójcy	Rzemieśnicza	3	1905–10 r.
16.	Dawny dom modlitwy, obecnie budynek mieszkalny z salą gimnastyczną	Elizy Orzeszkowej	23	Ok. 1905 r.
17.	Dawny Dom Ewangelicki (Lutherhaus), obecnie siedziba Sądu Okręgowego i Rejonowego	Złotoryjska	29	Ok. 1900 r.
18.	Akademia Rycerska (Nr rej. 175/L z dnia 10.01.1964 r.), obecnie Legnickie Centrum Kultury	Chojnowska	1–3	1708 r., 1721–38, 1902–03 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
19.	Budynek dawnego Miejskiego Gimnazjum Ewangelickiego („Städtisches Evangelisches Gymnasium”), obecnie Zespół Szkół Mechanicznych	Fryderyka Skarbka	4	1865–67 r.
20.	Budynek dawnego gimnazjum („Auguste–Victoria–Schule”), obecnie Legnicka Kuria Biskupia oraz Seminarium Duchowne	Jana Pawła II		1909 r.
21.	Dawna miejska wyższa szkoła dla dziewcząt („Hoehere Toechterschule”), obecnie Zespół Szkół Ekonomicznych: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Pl. Słowiański	5	Ok. 1855 r.
22.	Dawna szkoła rolnicza („Hoehere Landwirtschaft–Schule”), obecnie Liceum Ogólnokształcące nr 5: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Senatorska	32	1873 r.
23.	Budynek dawnej szkoły średniej, obecnie Centrum Kształcenia Ustawicznego , – Aula (Nr rej.1051/L z dnia 27.12.1995 r.)	Lotnicza	28	1912 r., po 1992 r.
24.	Dawna szkoła ewangelicka („Luther–Schule”), obecnie Szkoła Podstawowa nr 1: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Kamienna	20a	1880 r.
25.	Dawna szkoła ludowa („Töpferbergschule”), obecnie Szkoła Podstawowa nr 2	Głogowska	50	Ok. 1915 r.
26.	Dawna szkoła ludowa im. Księżnej Jadwigi („Hedwigschule”), obecnie Szkoła Podstawowa nr 4: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Brokowa	1	1880–82 r.
27.	Dawna szkoła ludowa, obecnie Szkoła Podstawowa nr 6: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego	3	Ok. 1915–20 r.
28.	Budynek dawnej ewangelickiej szkoły ludowej („Dornbuschschule”), obecnie Szkoła Podstawowa nr 10	Jaworzyńska	47	1852 r., 1899 r., pocz. XX w.
29.	Dawna szkoła ludowa, obecnie Archiwum – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego	1	Ok. 1920 r.
30.	Dawna szkoła ludowa („Dänemarkschule”), obecnie filia Politechniki Wrocławskiej	Stefana Stefana Batorego	8	1914 r.
31.	Dawna szkoła podstawowa, obecnie Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Wrocławska	211	1915–20 r.
32.	Dawna szkoła ludowa, obecnie II Liceum Ogólnokształcące,	Zielona	17	1900 r.
33.	Dawna szkoła ludowa („Wilhelmschule”), obecnie Ośrodek Szkolno–Wychowawczy: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Rycerska	13	1870/71 r., 1930 r. 1901 r.
34.	Dawny Dom Kupiecki, od 1842 r. główny odwach policji, obecnie MPIK, WBU	Rynek	33/34	1492 r., 1842 r., lata 60. XX w.
35.	Budynek dawnej Resursy, obecnie MDK	Adama Mickiewicza	3	1903 r., XX w.
36.	Budynek dawnego Banku Rzeszy („Reichsbank”), obecnie siedziba Urzędu Wojewódzkiego, Archiwum i Kredyt Banku S.A.	Fryderyka Skarbka	3	1874 r.
37.	Budynek dawnej powiatowej kasy oszczędności („Orts–Kreis Kasse”), obecnie Duszpasterski Ośrodek Młodzieży Liceum Katolickie	Senatorska	1	Koniec lat 20. XX w.
38.	Budynek Królewskiego Urzędu Celnego (Haupt–Zollamt), obecnie siedziba PKO BP	Pl. Klasztorny	1	Pocz. XIX w., 1913 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
39.	Budynek dawnego Banku Ziemiańskiego Księstwa Legnicko-Wołowskiego (Nr rej. 948/L z dnia 24.05.1991 r.), obecnie budynek niezagospodarowany	Powstańców Śl.	13	1877 r., 1905–06 r.
40.	Główny Urząd Pocztowy	Piastowska	72	1890–93 r.
41.	Budynek dawnej poczty i telegrafu, obecnie obiekt handlowo-usługowy, Centrum Noclegowe	Gliwicka	6	1928 r.
42.	Budynek dawnego seminarium („Königliche Seminar und Übungschule”), później Urzędu Pracy („Arbeits-Amt”), obecna siedziba Banku Śląskiego	Fryderyka Skarbka	2	Ok. 1905 r.
43.	Budynek dawnego Urzędu Miar („Eichamt”), obecnie Obwodowy Urząd Miar	Stefana Batorego	7	Ok. 1920 r.
44.	Budynek dawnego posterunku policji, aresztu i schroniska dla bezdomnych, obecnie noclegownia PKP i Hotel Pracowniczy PKP	Ignacego Daszyńskiego	18	1927–28 r.
45.	Budynki dawnego Sądu Krajowego („Land-und Amts Gericht”), obecnie Sąd Okręgowy	Złotoryjska Gwarna	40–44	1870–73 r. Lata 30. XX w.
46.	Budynek użyteczności publicznej, obecnie Przedszkole Niepubliczne nr 1	Złotoryjska	54–56	3 ćw. XIX w.
47.	Budynek użyteczności publicznej (część tzw. „Pasażu”), obecnie BGŻ i Bank Spółdzielczy (nr rej. 1061/L z dnia 12.05.1997 r.)	Wjazdowa	2	1885 r., 1990–91 r.
48.	Budynek dawnego Szpitala Powiatowego („Kreiskrankenhaus”), obecnie obiekt niezagospodarowany	Jaworzyńska	151	1901 r.
49.	Zespół dawnego Szpitala Miejskiego („Städtische Krankenhaus”), obecnie Przychodnia Psychiatryczna i apteka: – budynek szpitala – budynek polikliniki – budynek przychodni – budynek IV – warsztat – kotłownia	Chojnowska	81	1869 r. Ok. 1900 r. Ok. 1900 r. Ok. 1900 r. Ok. 1900 r. Ok. 1900 r.
50.	Budynek dawnego szpitala („Krankenhaus Bethanien”), obecnie Prokuratura Rejonowa i Wojewódzka	Grunwaldzka	8	1911 r.
51.	Dawny szpital sióstr szarytek fundacji św. Jerzego, obecnie	Murarska	5	1906 r., 1919 r.
52.	Budynek dawnej kliniki kobiecej, obecnie obiekt CARITAS	Poselska	14/16	1906 r.
53.	Dawny szpital garnizonowy, obecnie obiekt niezagospodarowany	Chojnowska	125	Ok. 1900–10 r.
54.	Budynek dawnego zakładu dla głuchoniemych („Taubstümmen Anstalt”), obecnie Szkoła Gimnazjum nr 5	Chojnowska	100	1914 r.
55.	Budynek dawnego zakładu psychiatrycznego („Idioten Anstalt”), później Urzędu Finansowego (Finanzamt), obecnie ZOZ	Chojnowska	112	Ok. 1900–10 r.
56.	Budynek dawnego szpitala („Bürger-Hospital”), obecnie budynek administracyjny Papierniczej Spółdzielni Pracy „Poligraf”	Chojnowska	76/78	Koniec XIX w.
57.	Dawny budynek dawnego schroniska (tzw. „Martha Heim”), obecnie Siedziba Zarządu Głównego Stowarzyszenia Łemków oraz zespołu „Kyczera”: – budynek szkolny – sala gimnastyczna	Zofii Kossak	6	Pocz. XX w.
58.	Dawny zakład kuracyjno-kąpielowy „Wilhelmsbad”, obecnie budynek niezagospodarowany	Adama Mickiewicza	10	1905 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
59.	Dawny Dom Młodzieży („Jugendheimstädte”), obecnie MOPS – Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych	Władysława Grabskiego	11	1912 r.
60.	Budynek dawnego domu dziecka, obecnie między-parafialna stołówka charytatywna	Ignacego Daszyńskiego	37	1905
61.	Dawny azyl dla dzieci pozbawionych opieki katolickiej fundacji św. Benona, obecnie Przedszkole Miejskie nr 3,	Rzemieśnicza	10	1911 r.
62.	Teatr Dramatyczny (r rej. 963/L z dnia 17.06.1991 r.)	Rynek	40	1842 r., lata 70. XIX w., 1924 r.
63.	Kamienica z dobudówką sali widowiskowej, obecnie CS–TD, pierwotnie kamienica czynszowa, od l. 30. XX w. restauracja „Reichs–Adler”, po 1945 r. Teatr Żydowski (Nr rej. 982/L z dnia 26.04.1993 r.)	Nowy Świat	19	4 ćw. XIX w., lata 30. XX w.
64.	Budynek dawnej rewii, obecnie kino „Ognisko”	Skarbowa	1 / 2	Ok. 1910–1915 r., ok. 1930 r.
65.	Budynek dawnej loży masońskiej, obecnie Archiwum Państwowe i Wojewódzka Biblioteka Publiczna (Nr rej. 1029/L z dnia 23.12.1994 r.)	Piastowska	22	1892–94 r., 1970/71 r., 1986 r., 1994 r.
66.	Siedziba dawnego Towarzystwa Strzeleckiego, obecnie Klub Garnizonowy	Bielarńska		Ok. 1920 r.
67.	Budynek dawnego hotelu „Kohler”, obecnie przychodnia	Dworcowa	7	Ok. 1875 r.
68.	Budynek dawnego hotelu „Monopol”, obecnie budynek biurowy	Dworcowa	7a	Ok. 1925 r.
69.	Budynek dawnego hotelu „Reichshof”, obecnie budynek biurowy	Dworcowa	9	Ok. 1907 r., ok. 1970 r., 1989 r.
70.	Część dawnego hotelu „Reichshof”, obecnie budynek mieszkalny	Pocztowa	1	1907 r.
71.	Budynek dawnego hotelu, obecnie Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Gospodarki Turystycznej	Jerzego Libana	12	Ok. 1880 r.
72.	Dom Towarowy	Najświętszej Marii Panny	2	Pocz. XX w.
73.	Koszary garnizonowe, obecnie na potrzeby Wyższej Szkoły Zawodowej w Legnicy	Hutników		1874–1882 r
74.	Budynek dowództwa wojskowego, obecnie siedziba ZUS	Władysława Grabskiego		Koniec lat 20. XX w.
75.	Siedziba nadleśnictwa, obecnie dom mieszkalny	Pawicka	4	Lata 20./30. XX w.
76.	Zespół dworski Ludwikowo (nr rej. 995/L z dnia 14.11.1991 r.) – dwór – oficyna mieszkalna – obora – spichlerz z bramą przejazdową – stodoła I – stodoła II – stajnia z wozownią – park z aleją	Jaworzyńska	199	1889 r., 1986 r. 1792r., 1881 r., 1913 r. 1 poł. XIX w. XX w. Ok. 1880 r. 1 poł. XIX w. Ok. 1880 r. 1 poł. XIX w.
77.	Zespół dworski Czerniewice (nr rej. 950/L z dnia 24.05.1991 r.) – dwór – oficyna mieszkalno-gospodarcza – budynek mieszkalny – budynek gospodarczy – park	Myśliwska	8/9	1877 r., lata 80. XX w.
78.	Zespół dworski Lipniki: – dwór – budynek gospodarczo-mieszkalny – stodoła – budynek gospodarczy – budynek wagi (?)	Żytnia		Lata 90. XIX w., lata 70. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
79.	Zespół folwarku Bielany („Weissenrode“): – dwór, obecnie przedsiębiorstwo „Metropak” – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Bieleńska	18	XVIII w., lata 30. XX w., po 1945 r.
80.	Zespół folwarku (przy szpitalu): – dom mieszkalny – dom mieszkalno-gospodarczy	Jaworzyńska	161 163	2 poł XIX w., lata 20. XX w. ok. 1910–15 r.
81.	Zespół folwarku (dawny „Biedermanngut“): – dom mieszkalny – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II – stodoła	Jaworzyńska	170 i 170a	Ok. 1830 r.
82.	Zespół folwarku (dawny „Schulzegut Vorwerk“): – dom zarządcy folwarku – budynek mieszkalno-gospodarczy – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Jaworzyńska	187	Koniec XIX w.
83.	Zespół folwarku (dawny „Schubertshof“): – budynek mieszkalny – ruina – budynek gospodarczy – ruina	Mostowa		Koniec XIX w.
84.	Zespół dworski Nowy Dwór (dawny „Neuhof“): – dwór – budynek mieszkalno-magazynowy – park	Nowodworska	30	Ok. poł. XIX w., ok. 1910 r.
85.	Zespół folwarku (dawna „Königgut Schützenschmiede“): – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II – budynek gospodarczy III	Nowodworska	32	4 ćw. XIX w.
86.	Zespół folwarku (dawna „Villa Bissy“): – stodoła – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Nowodworska	62	Pocz. XX w.
87.	Zespół folwarku (dawny „Schubertshof“): – dom zarządcy – oficyna mieszkalna – budynek gospodarczy, obecnie hurtownia – park	Zamiejska	6 4 2	Koniec XIX w. 2 ćw. XIX w. 3 / 4 ćw. XIX w. ok. 3 ćw. XIX w.
88.	Zespół folwarku w Piątnicy (dawne sołectwo?): – dom mieszkalny – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Piątńska	Przy 44	4 ćw. XIX w.
89.	Zespół dworski w Starych Piekarach: – dwór – oficyna mieszkalna	Rzeczna	8 12	Koniec XVIII w. Ok. poł. XIX w.
90.	Zespół dawnego folwarku „Baldensruh” w Starych Piekarach: – dom mieszkalno-gospodarczy – stodoła	Kołodziejska	16/1 8/20	Koniec XIX w.
91.	Zespół folwarku w Przybkowie (dawny „Rudolfsbach“): – budynek gospodarczy	Bartnicza		Koniec XIX w.
92.	Zespół Dworca Głównego (Nr rej. 801/L z dnia 28.12.1987 r.): – budynek dworcowy z halą peronową – budynek Ekspedycji Kolejowej – budynek poczty – wieża ciśnień	Dworcowa Kobylińska		Lata 20. XX w. 1929 r.
93.	Dworzec Kolei Dolnośląskiej (Nr rej. 803/L z dnia 28.12.1987 r.)	Dworcowa	3	1844 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
94.	Dworzec Legnicy Północnej, tzw. Kobyliński (Nr rej. 802/L z dnia 28.12.1987 r.)	Ścinawska		1898 r.
95.	Wodociągowa wieża ciśnień – kolejowa	Ścinawska/Wały Rieczne		1915 r.
96.	Budynek hali maszyn PKP	Łąkowa	5	XIX/XX w.
97.	Zabudowania lotniska: – budynek dawnej wieży kontroli lotów – budynek dawnego hangaru lotniczego,			Lata 30. XX w.
98.	Willa zarządu zajezdni tramwajowej	Cmentarna	7/9	Lata 20. XX w.
99.	Hala dawnej zajezdni tramwajowej oraz sąsiadujący z nią budynek administracyjny, obecnie obiekt handlowy	Wrocławska	104	1890 r.?, pocz. XX w.
100.	Zespół dawnej Gazowni Miejskiej („Städtische Gaswerk Liegnitz“): – budynek piecowni – kotłowni – wieża amoniakalna gazowni, obecnie PKP – budynek administracyjno-socjalny – zbiorniki na gaz	Ścinawska	1	Ok. 1910 r. Ok. 1910 r. Ok. 1915 r. Lata 30. XX w.
101.	Zespół dawnej elektrowni miejskiej: – hala maszynowni – kotłownia – budynek administracyjny – komin przemysłowy	Wałbrzyska		1913–14 r.
102.	Budynek i remiza Straży Pożarnej	Witelona	1	Ok. 1905 r.
103.	Przepompownia	Masarska		Koniec XIX w.
104.	Dawna Rzeźnia Miejska – Przedsiębiorstwo Przemysłu Mięsnego: – hala uboju trzody – budynek produkcyjny wydziału przetworów mięsnych (dawniej kiszarnia ogórków) – smalcownia – budynek produkcyjny, Wojewódzka Inspekcja Sanitarna – kotłownia – siłownia, obecnie chłodnia – budynek administracyjny – budynek socjalny – budynek administracyjny, Wojewódzka Inspekcja Sanitarna, dawniej Wieża Ciśnień – budynek administracyjny, Wojewódzka Inspekcja Sanitarna	Ścinawska	3	1890–95 r. 1890 r. 1895 r. 1895 r., 1991 r. 1895 r. 1895 r., lata 60. XX w. 1895 r. 1908 r. 1895 r. 1895 r. 1905 r.
105.	Zespół budynków Legnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji: – budynek uzdatniania wody (filtrów pospiesznych) – budynek maszynowni i kotłowni wraz z urządzeniami (Nr rej. 289/L z dnia 30.05.1975 r.) – budynek administracyjno-produkcyjny – budynek mieszkalny	Filtrowa Ścinawska Filtrowa	1 1 9	1895 r., 1925 r. Pocz. XX w. Koniec XIX w.
106.	Zakłady Przemysłu Zielarskiego „Herbapol“: – budynek administracyjny, pierwotnie willa właściciela fabryki – budynek produkcyjny	Hetmańska	7	Ok. 1870 r. Ok. 1870 r.
107.	Budynek biurowy, zakład mleczarski	Kartuska	22	Lata 20./30. XX w.
108.	Hale fabryczne (dwa obiekty)	Jagiellońska, róg Bolesława Kominka		XIX/XX w.
109.	Budynek przemysłowy, obecnie Legnickie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane „Legrem“	Jordana	1a	Ok.1910 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
110.	Zespół dawnego zakładu ceramicznego J. Rothera: – budynek administracyjny, obecnie budynek mieszkalny z hurtownią – budynek mieszkalny przy cegielni – budynek mieszkalny przy cegielni	Jana Kilińskiego Złotoryjska Złotoryjska	2 109 111	Ok. 1880 r. Lata 80. XIX w. Lata 80. XIX w.
111.	Zespół budynków dawnego browaru miejskiego („Brau-Comunne Bier“): – budynek administracyjny – budynek mieszkalny w rozbiórce	Witelona	6	Ok. 1865 r. 1866 r., 1900–10 r., 1961 r. Ok. 1900 r. 1865 r. 1865 r.
112.	Zakłady Dziewiarskie „Hanka“: – willa fabrykanta Josepha Beera – budynek administracyjno-mieszkalny I – budynek administracyjno-mieszkalny II – budynek siłowni i kotłowni, obecnie magazyny i trafostacja – budynek produkcyjny I – budynek produkcyjny II – budynek produkcyjny III	Pocztowa	7	Ok. 1865 r., ok. 1890 r. Ok. 1910 r. Ok. 1910 r. Ok. 1910 r. Ok. 1875 r. Ok. 1910 r. Ok. 1875 r., ok. 1900 r.
113.	Fabryka Fortepianów i Pianin: – budynek administracyjny – budynek produkcyjny I – budynek produkcyjny II – budynek produkcyjny III – budynek produkcyjny IV – portiernia – remiza strażacka – suszarnia	Senatorska	21	1849 r., 1875 r., 1925 r. 1910 r. 1871 r. 1914 r. 1920 r. 1935 r. 1939 r. 1925 r. Ok. 1900 r.
114.	Fabryka Przewodów Nawojowych „ELPENA“: – budynek produkcyjny I – budynek produkcyjny II – budynek produkcyjny III – kotłownia	Senatorska	51	Ok. 1900 r.
115.	Budynek przemysłowy biurowo-produkcyjny, obecnie Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego	Kręta	10	Lata 20. XIX w.
116.	Zespół budynków przemysłowych, obecnie obiekty o funkcjach handlowych	Jerzego Libana	6/6a	Ok. 1910 r.
117.	Zespół dawnej cukrowni: – budynek mieszkalno-administracyjny – budynek mieszkalny	Nowodworska	11	Pocz. XX w.
118.	Zespół zabudowań dawnego miejskiego taboru konnego (stajni miejskich): – budynek mieszkalny z bramą wjazdową – stajnia I – stajnia II – stodoła	Jaworzyńska	54/5 6	XVIII w., pocz. XX w.
119.	Zespół dawnego dolnego młyna („Niedermühle“) w Piekarach Starych: – budynek gospodarczy – obora	Kołodziejska	52	4 ćw. XIX w.
120.	Dawny młyn „Na Piasku“ („Sandmühle“), obecnie Młyn Legnica	Jaworzyńska	146	Pocz. XX w., lata 70. XX w.
121.	Budynek magazynowy	Komuny Paryskiej	1	Koniec XIX w.
122.	Elewator zbożowy	Wielogórska		Pocz. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
123.	Cmentarz komunalny: – kaplica pogrzebowa – krematorium oraz biura cmentarza – prosektorium	Wrocławska		1820 r., 1844 r. 1865 r., 1926 r. 1926 r. 1925–26 r.
124.	Cmentarz Żydowski (nr rej. 754/L z dnia 28.12.1987 r.): – Kostnica z salą modlitewną na cmentarzu żydowskim (nr rej. 997/L z dnia 14.11.1991 r.)	Wrocławska	106	1837 r. 1877 r.
125.	Cmentarz w Piątnicy			XIX/XX w.
126.	Cmentarz w Piekarach Wielkich z kaplicą pogrzebową			XIX/XX w.
127.	Cmentarz komunalny w Przybkowie			Ok. 1900 r.
128.	Park Miejski: – siedziba dawnego Towarzystwa Strzeleckiego, tzw. „Teatr Letni”, obecnie PPHU „Sunlight” – Palmiarnia oraz zespół budynków Zieleni Miejskiej	Al. Orła Białego Al. Orła Białego	3 8	1848 r., 1929 r. 1898 r.
129.	Park Gdański			1884–92 r.
130.	Lasek Złotoryjski			Koniec XIX w., 1907–10 r.
131.	Kąpielisko Północne: – budynek administracyjno-usługowy – śluza – aleja			Ok. 1930 r.
132.	Kompleks basenów z budynkiem administracyjno-usługowym	Stroma		1924/25 r.
133.	Most na Kaczawie („Kaiser Friedrich Brücke”)	Kartuzka		1903–04 r.
134.	Most na Kaczawie (z figurą św. Jana Nepomucena), tzw. „Nepomukbrücke”	Wrocławska		Ok. 1880 r., l. 80. XX w. (ok. 1750 r.)
135.	Most na Kaczawie	Pątnowska		1913 r.
136.	Most drogowy nad Czarną Wodą („Schwarzwasser Brücke”)	Głogowska		1904 r.
137.	Studnia Neptuna (Nr rej. 1042/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek		Lata 30. XVIII w.
138.	Studnia Syreny (Nr rej. 1043/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek		Lata 30. XVIII w.
139.	Fontanna chłopca z łabędziem	Pl. Słowiański		Pocz. XX w.
140.	Kapliczka w centrum wsi Piątnica	Piątnicka		2 poł. XIX w.
141.	Kapliczka we wsi Stare Piekary	Smolarska	przy 2	2 poł. XIX w.
142.	Pomnik poległym w wojnie 1870–71 (tzw. „Löwendenkmal”)	Park Miejski		1872 r.
143.	Postument pomnika Arnima	Złotoryjska przy skrzyżowaniu z ul. Piechoty		1912 r.
144.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	1	Ok. 1900 r.
145.	Willa, obecnie Powiatowy Urząd Pracy	Gen. Władysława Andersa	2/3	Ok. 1900 r.
146.	Willa, obecnie Ośrodek Diagnostyki Onkologicznej Społecznej Fundacji Solidarności	Gen. Władysława Andersa	4	Ok. 1900 r.
147.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	6	Koniec XIX w.
148.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	7	1898 r.
149.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny (nr rej. 1038/L z dnia 20.09. 1995 r.)	Gen. Władysława Andersa	8	Ok. 1898 r., 1993 r.
150.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	9	Ok. 1900 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
151.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	10	Ok. 1900 r.
152.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	11	Ok. 1900 r.
153.	Kamienica czynszowa, obecnie Sąd Rejonowy	Gen. Władysława Andersa	12	Ok. 1900 r.
154.	Kamienica czynszowa, obecnie Sąd Rejonowy	Gen. Władysława Andersa	13	Ok. 1900 r.
155.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	14	Ok. 1900 r.
156.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	15	1902 r.
157.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	16	Ok. 1900 r.
158.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	17	1899 r.
159.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	18	Ok. 1900 r.
160.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	19	Ok. 1900 r.
161.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	20	Koniec XIX w.
162.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	23	Ok. 1910 r.
163.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	24	Ok. 1910 r.
164.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	25	Ok. 1910 r.
165.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	26	Ok. 1905–10 r.
166.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	27	1907 r.
167.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	28	Ok. 1907 r.
168.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	29	1908 r.
169.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	30	1908–09 r.
170.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	32	Ok. 1920 r.
171.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	33	1910 r.
172.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	34	1912 r.
173.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Gen. Władysława Andersa	35	Ok. 1910 r.
174.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	3	Ok. 1890 r.
175.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	3a	Ok. 1910/20 r.
176.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	3b	Ok. 1910/20 r.
177.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	5	Ok. 1890 r.
178.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	7	Ok. 1910 r.
179.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	8	Ok. 1890 r.
180.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Mordechaja Anielewicz	9	Ok. 1890 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
181.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	1	3/4 ćw. XIX w.
182.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	2	4 ćw. XIX w.
183.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	8	4 ćw. XIX w.
184.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	9	3/4 ćw. XIX w.
185.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	10	3/4 ćw. XIX w.
186.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	11	3/4 ćw. XIX w.
187.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	12	3 ćw. XIX w.
188.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	13	3 ćw. XIX w.
189.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	19	Pocz. XX w.
190.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	21	3 ćw. XIX w.
191.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	31	4 ćw. XIX w.
192.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	32	Pocz. XX w.
193.	Willa, obecnie plebania parafii kościoła św. Trójcy	II Armii Wojska Polskiego	33	4 ćw. XIX w.
194.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	34	4 ćw. XIX w.
195.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	II Armii Wojska Polskiego	34a	4 ćw. XIX w.
196.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Artyleryjska	4	1926–27 r.
197.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Artyleryjska	6	1926–27 r.
198.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Artyleryjska	8	1926–27 r.
199.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Artyleryjska	10	1926–27 r.
200.	Kamienica czynszowa, obecnie Komenda Miejska Policji	Adama Asnyka	1	Ok. 1930 r.
201.	Kamienica czynszowa, obecnie Komenda Miejska Policji	Adama Asnyka	3	Ok. 1930 r.
202.	Kamienica czynszowa, obecnie Komenda Miejska Policji	Adama Asnyka	5	Ok. 1930 r.
203.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bankowa	1	Ok. 1870–75 r.
204.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bankowa	3	4 ćw. XIX w.
205.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bankowa	5	4 ćw. XIX w.
206.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bankowa	7	Ok. 1870 r.
207.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	Bartnicza	1	1 poł. XIX w., pocz. XX w.
208.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Bartnicza	2	Koniec XIX w.
209.	Dom mieszkalny	Bartnicza	35 c	Pocz. XX w.
210.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Batorego	4	Ok. 1920 r.
211.	Budynek mieszkalny	Bielarska	1	Koniec lat 20. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
212.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	3	Koniec lat 20. XX w.
214.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	5	Koniec lat 20. XX w.
215.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	7	Koniec lat 20. XX w.
216.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	9	Koniec lat 20. XX w.
217.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	11	Koniec lat 20. XX w.
218.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	13	Koniec lat 20. XX w.
219.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	15	Koniec lat 20. XX w.
220.	Budynek mieszkalny	Bieleńska	17	Koniec lat 20. XX w.
221.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Biskupia	6	Ok. 1910 r.
222.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Biskupia	7	Ok. 1910 r.
223.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Boczna	1	Ok. 1910 r.
224.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	1	Ok. 1890 r.
225.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	2	Ok. 1870 r.
226.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	3	Ok. 1870 r.
227.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	4	Ok. 1870 r.
228.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	5	Ok. 1870 r.
229.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	5a	Ok. 1870 r.
230.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	6	Ok. 1870 r.
231.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	7	Ok. 1870 r.
232.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	8	Ok. 1870 r.
233.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	9	Ok. 1870 r.
234.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	10	Ok. 1870 r.
235.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	11	Ok. 1870 r.
236.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	12	Ok. 1870 r.
237.	Willa Bolka von Richthofena, obecnie Policyjna Izba Dziecka	Bolesława Chrobrego	13	1870 r., lata 80. XX w.
238.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	14	Ok. 1870 r.
239.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	15	Ok. 1870 r.
240.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	16	Ok. 1870 r.
241.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Chrobrego	17	Ok. 1870 r.
242.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bracka	1	Ok. 1910 r.
243.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bracka	4	Ok. 1915 r.
244.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bracka	6	Ok. 1915 r.
245.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bracka	10	Ok. 1915 r.
246.	Dom mieszkalny	Bydgoska	2	1904 r., 1981 r.
247.	Dom mieszkalny	Bydgoska	33	Koniec XIX w.
248.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	1	XIX/XX w.
249.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	2	Ok. 1890 r.
250.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	3	Ok. 1890 r.
251.	Kamienica czynszowa „Pod Słońcem”, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	4	Ok. 1900–10 r.
252.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	5	Ok. 1900–10 r.
253.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	6	Ok. 1900–10 r.
254.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	7	1905 r.
255.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	8	1905 r.
256.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	9	1905 r.
257.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	10	Ok. 1900–10 r.
258.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	11	Ok. 1900–10 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
259.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	12	1901 r.
260.	Kamienica czynszowa, obecnie Policealne Studium LZDZ Akademia Lokalna CISCO	Dezyderego Chłapowskiego	13	Ok. 1900 r.
261.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	18	Ok. 1900 r.
262.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	19	1903 r.
263.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	20	Ok. 1903 r.
264.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	21	1905r.
265.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	22	1905 r.
266.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	23	Ok. 1900–05 r.
267.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	24	Ok. 1900–05 r.
268.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	25	Ok. 1900–05 r.
269.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	26	1898 r.
270.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	27	Koniec XIX w.
271.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	28	Koniec XIX w.
272.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	29	Koniec XIX w.
273.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	30	Koniec XIX w.
274.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dezyderego Chłapowskiego	31	Koniec XIX w.
275.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	4	Ok. 1885 r.
276.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	8	Ok. 1875 r.
277.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	10	Ok. 1875 r.
278.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	12	Ok. 1880 r.
279.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	21	Ok. 1875 r.
280.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	23	Ok. 1870 r.
281.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	25	Ok. 1870 r.
282.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	44	3 ćw. XIX w.
283.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	46	3 ćw. XIX w.
284.	Budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi (Nr rej. 976/L z dnia 25.09.1992 r.)	Chojnowska	46a	1870 r., 1929 r.
285.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	48	Ok. 1870 r. XX w.
286.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	48a	Ok. 1870 r. XX w.
287.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	50	Ok. 1870 r. XX w.
288.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	52	3 ćw. XIX w.
289.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	54	3 ćw. XIX w.
290.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	56	3 ćw. XIX w.
291.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	58	3 ćw. XIX w.
292.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	60	3 ćw. XIX w.
293.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	62	3 ćw. XIX w.
294.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	74	3 ćw. XIX w.
295.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	82	3 ćw. XIX w.
296.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	84	3 ćw. XIX w.
297.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	88	3 ćw. XIX w.
298.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	90	3 ćw. XIX w.
299.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	99	Lata 10./20. XX w.
300.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	101	4 ćw. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
301.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	103	Koniec XIX w.
302.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	105	Ok. 1920 r.
303.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	107	Ok. 1920 r.
304.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	137	Ok. 1910 r.
305.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny budynek pod adresem 106	Chojnowska	140	Ok. 1910 r.
306.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	141	Ok. 1910 r.
307.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	143	Ok. 1910 r.
308.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	145	Ok. 1910 r.
309.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	147	Ok. 1910 r.
310.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	149	Ok. 1910 r.
311.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	151	Ok. 1910 r.
312.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Chojnowska	153	Ok. 1910 r.
313.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - stodoła - budynek gospodarczy	Ciesielska	2	Koniec XIX w.
314.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Cmentarna	3	Ok. 1910 r.
315.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Cmentarna	5	Ok. 1910 r.
316.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	1	Po 1905 r.
317.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	2	Ok. 1905 r.
318.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	3	Ok. 1910 r.
319.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	4	Ok. 1910 r.
320.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	16	Ok. 1905 r.
321.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	17	Ok. 1905 r.
322.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	18	Ok. 1905 r.
323.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	19	Ok. 1905 r.
324.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	20	Koniec XIX w.
325.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	21	Pocz. XX w.
326.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	22	Pocz. XX w.
327.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	23	Pocz. XX w.
328.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	24	Pocz. XX w.
329.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	25	Pocz. XX w.
330.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	26	Pocz. XX w.
331.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	27	Pocz. XX w.
332.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	28	Ok. 1910 r.
333.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	30	Pocz. XX w.
334.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	31	Pocz. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
335.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	32	Pocz. XX w.
336.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Czarnieckiego	33	Pocz. XX w.
337.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	1	4 ćw. XIX w.
338.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	2	4 ćw. XIX w.
339.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	3	4 ćw. XIX w.
340.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	4	4 ćw. XIX w.
341.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	5	4 ćw. XIX w.
342.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	6	4 ćw. XIX w.
343.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	7	4 ćw. XIX w.
344.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	8	4 ćw. XIX w.
345.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	9	4 ćw. XIX w.
346.	Dom mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	10	Ok. 1900 r.
347.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	11	4 ćw. XIX w.
348.	Dom mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	12	Ok. 1900 r.
349.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	13	4 ćw. XIX w.
350.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	14	4 ćw. XIX w.
351.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	15	4 ćw. XIX w.
352.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	16	4 ćw. XIX w.
353.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	19	4 ćw. XIX w.
354.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	20	Ok. 1900 r.
355.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	21	Pocz. XX w.
356.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	21b	Ok. 1905 r.
357.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	22	Pocz. XX w.
358.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	23	Pocz. XX w.
359.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	23b	Ok. 1905 r.
360.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	24	Ok. 1905 r.
361.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	25	Pocz. XX w.
362.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	25b	Ok. 1905 r.
363.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	26	4 ćw. XIX w.
364.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	27	Ok. 1905 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
365.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	27b	Ok. 1905 r.
366.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	29	Pocz. XX w.
367.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ignacego Daszyńskiego	33	1915–20 r.
368.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jarosława Dąbrowskiego	1	Koniec XIX w.
369.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jarosława Dąbrowskiego	3	Ok. 1895 r.
370.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jarosława Dąbrowskiego	4	Ok. 1895 r.
371.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – stodoła z oborą – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Dąbrówki	1	Lata 80. XIX w.
372.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	Dąbrówki	3	4 ćw. XIX w.
373.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	7	Koniec XIX w.
374.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	9	Koniec XIX w.
375.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	10	Koniec XIX w.
376.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	11	Pocz. XX w.
377.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Dąbrówki	13	Pocz. XX w.
378.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	15	XIX/XX w.
379.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – stodoła	Dąbrówki	17	4 ćw. XIX w.
380.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	19	Koniec XIX w.
381.	Stodoła	Dąbrówki	21	Koniec XIX w.
382.	Obora	Dąbrówki	23	4 ćw. XIX w.
383.	Stodoła	Dąbrówki	25	Koniec XIX w.
384.	Dom mieszkalny	Dąbrówki	31	Koniec XIX w.
385.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	1	Lata 90. XIX w.
386.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	2	Lata 70. XIX w.
387.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	3	Lata 70. XIX w.
388.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	4	Lata 70. XIX w.
389.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	5	Lata 70. XIX w.
390.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	6	4 ćw. XIX w.
391.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	7	4 ćw. XIX w.
392.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	8	4 ćw. XIX w.
393.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	9	Lata 70. XIX w.
394.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	10	Lata 70. XIX w.
395.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	11	Lata 70. XIX w.
396.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	12	Lata 70. XIX w.
397.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	13	4 ćw. XIX w.
398.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	14	4 ćw. XIX w.
399.	Kamienica czynszowa, dawna restauracja i winiarnia „Zu den Hohenzollern”, obecnie ośrodek pracy terapeutycznej	Romana Dmowskiego	15	Lata 90. XIX w.
400.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	16	4 ćw. XIX w.
401.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	17	4 ćw. XIX w.
402.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	18	4 ćw. XIX w.
403.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	19	4 ćw. XIX w.
404.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	20	4 ćw. XIX w.
405.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romana Dmowskiego	21	4 ćw. XIX w.
406.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny, dawna własność ewangelickiego stowarzyszenia kobiet fundacji Canabausa	Romana Dmowskiego	22	Ok. 1925 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
407.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	1	Ok. 1910 r.
408.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	3	Ok. 1910 r.
409.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	4	Pocz. XX w.
410.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	5	Ok. 1910 r.
411.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	6	Ok. 1910 r.
412.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	7	Ok. 1910 r.
413.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	8	Ok. 1910–15 r.
414.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	9	Ok. 1910 r.
415.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	10	1926–27 r.
416.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	11	Ok. 1910–15 r.
417.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	12	1926–27 r.
418.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	14	1926–27 r.
419.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	18	Ok. 1910 r.
420.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	19	Ok. 1910 r.
421.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	22	Ok. 1910 r.
422.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	23	Ok. 1910 r.
423.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	24	Ok. 1910 r.
424.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Drukarska	26	1912 r.
425.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dworcowa	6	Ok. 1870 r.
426.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dworcowa	8	Ok. 1870 r.
427.	Dom mieszkalno-gospodarczy	V Dywizji Piechoty ?	4	Koniec XIX w.
428.	Stodoła	V Dywizji Piechoty	6	Koniec XIX w.
429.	Dom mieszkalny	V Dywizji Piechoty	8	Koniec XIX w.
430.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	V Dywizji Piechoty	9	4 ćw. XIX Koniec XIX w.
431.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	V Dywizji Piechoty	12	4 ćw. XIX w.
432.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	V Dywizji Piechoty	16	3 ćw. XIX w. Koniec XIX w.
433.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	V Dywizji Piechoty	18	XIX/XX w. 4 ćw. XIX w.
434.	Dom mieszkalno-gospodarczy	V Dywizji Piechoty	20	Pocz. XX w.
435.	Stodoła	V Dywizji Piechoty	22	4 ćw. XIX w.
436.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – obora – stodoła	V Dywizji Piechoty	23	Ok. poł. XIX w., pocz. XX w. 2 poł. XIX w. 4 ćw. XIX w.
437.	Dom mieszkalny	V Dywizji Piechoty	26	XIX/XX w.
438.	Stodoła	V Dywizji Piechoty naprzeciw nru 26		2 poł. XIX w.
439.	Budynek gospodarczy	V Dywizji Piechoty	28	XIX/XX w.
440.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalno-gospodarczy – obora	V Dywizji Piechoty	30	Ok. poł. XIX w. Koniec XIX w.
441.	Stodoła	V Dywizji Piechoty	32	Koniec XIX w.
443.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	11	Koniec XIX w.
444.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	12	Ok. 1925 r.
445.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	13	XIX/XX w.
446.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	14	Ok. 1925 r.
447.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	15	XIX/XX w.
448.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	18	Ok. 1925 r.
449.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	20	Ok. 1925 r.
450.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	22	Koniec XIX w.
451.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	30	Koniec XIX w.
452.	Dom mieszkalny	Działkowa ?	31	Pocz. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
453.	Dom mieszkalny	Działkowa	32	Pocz. XX w.
454.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	33	XIX/XX, XX w.
455.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	35	XIX/XX, XX w.
456.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	36	XIX/XX w.
457.	Dom mieszkalny	Działkowa	38	Pocz. XX w.
458.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - budynek gospodarczy - stodoła	Działkowa	42	Pocz. XIX w.
459.	Dom mieszkalny	Działkowa	43	Pocz. XX w.
460.	Dom mieszkalny	Działkowa	44	Ok. poł. XIX w.
461.	Dom mieszkalny	Działkowa	46	Ok. poł. XIX w.
462.	Dom mieszkalny	Działkowa	48	Ok. poł. XIX w.
463.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	54	Koniec XIX w.
464.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	56	Koniec XIX w.
465.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Działkowa	58	Koniec XIX w.
466.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	1	Ok. 1890 r.
467.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	2	Ok. 1860 r.
468.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	3	Ok. 1885 r.
469.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	4	Ok. 1895 r.
470.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	5	Ok. 1885 r.
471.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	6	Ok. 1890 r.
472.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	8	Ok. 1910 r.
473.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	10	Ok. 1870 r.
474.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Dziennikarska	11	Ok. 1935 r.
475.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny z apteką w parterze	Dziennikarska	16	1869 r.
476.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Fabryczna	14	Ok. 1910 r.
477.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Fabryczna	15	Ok. 1905 – 10 r.
478.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Fabryczna	16	Ok. 1905 – 10 r.
479.	Kamienica czynszowa (opuszczona)	Fabryczna	17	Ok. 1905 – 10 r.
480.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Fabryczna	18	Ok. 1905 – 10 r.
481.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franciszkańska	7	XIX/XX w.
482.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	2	XIX/XX w.
483.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	4	XIX/XX w.
484.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	6	Ok. 1915 r.
485.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	10	Koniec XIX w.
486.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	11	XIX/XX w.
487.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	12	Koniec XIX w.
488.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	15	Ok. 1870 r.
489.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	16	Ok. 1910 r.
490.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	17	Ok. 1870 r.
491.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	18	Koniec XIX w.
492.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	19	3 ćw. XIX w.
493.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	21	3 ćw. XIX w.
494.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	23	3 ćw. XIX w.
495.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	25	3 ćw. XIX w.
496.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	27	3 ćw. XIX w.
497.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	29	4 ćw. XIX w.
498.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	30	XIX/XX w.
499.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	31	4 ćw. XIX w.
500.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	32	4 ćw. XIX w.
501.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	33	Koniec XIX w.
502.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	38	Koniec XIX w.
503.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	54	4 ćw. XIX w.
504.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	56	Koniec XIX w.
505.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	59	Koniec XIX w.
506.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	61	Pocz. XX w.
507.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	65	Koniec XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
508.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	67	Koniec XIX w.
509.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	68	Pocz. XX w.
510.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	69	Koniec XIX w.
511.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	69a	Koniec XIX w.
512.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	70	Koniec XIX w.
513.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	71	Koniec XIX w.
514.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	71a	Koniec XIX w.
515.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	73	4 ćw. XIX w.
516.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	75	Koniec XIX w.
517.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	77	Koniec XIX w.
518.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	79	Koniec XIX w.
519.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	81	Koniec XIX w.
520.	Dom mieszkalny	Głogowska	84	4 ćw. XIX w.
521.	Dom mieszkalny	Głogowska	86	4 ćw. XIX w.
522.	Dom mieszkalny	Głogowska	88	4 ćw. XIX w.
523.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	89	XIX/XX w.
524.	Dom mieszkalny	Głogowska	90	4 ćw. XIX w.
525.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	91	XIX/XX w.
526.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	93	XIX/XX w.
527.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Głogowska	97	XIX/XX w.
528.	Dom mieszkalny	Władysława Grab- skiego	2	Ok. 1910 r.
529.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - stodoła	Władysława Grab- skiego	3	Poł. XIX, koniec XX w
530.	Willa (nr rej. 1015/L z dnia 29.12.1993 r.)	Władysława Grab- skiego	23	Lata 20. XX w.
531.	Willa	Władysława Grab- skiego	25	Lata 20. XX w.
532.	Willa	Władysława Grab- skiego	29	Lata 20. XX w.
533.	Willa (nr rej. 1010/L z dnia 29.12.1993 r.)	Władysława Grab- skiego	32/3 4	Koniec lat 20. XX w.
534.	Willa dwurodzinna	Władysława Grab- skiego	36/3 8	Koniec lat 20. XX w.
535.	Willa	Władysława Grab- skiego	40	Lata 20./30. XX w.
536.	Willa	Władysława Grab- skiego	44	Lata 20./30. XX w.
537.	Kamienica mieszczańska	Grodzka	74	4 ćw. XIX w.
538.	Kamienica mieszczańska	Grodzka	76	1 poł. XIX w.
539.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Grunwaldzka	1	Ok.1915 r.
540.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Grunwaldzka	3	Ok.1915 r.
541.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Grunwaldzka	5	Ok.1915 r.
542.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Grunwaldzka	7	Ok. 1915 r.
543.	Willa (nr rej. 1007/L z dnia 29.12.1993 r.)	Grunwaldzka	38	Lata 20. XX w.
544.	Willa (nr rej. 1004/L z dnia 29.12.1993 r.)	Grunwaldzka	40	Lata 10. XX w.
545.	Willa (nr rej. 1005/L z dnia 29.12.1993 r.)	Grunwaldzka	50	Lata 10. XX w.
546.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	1	Ok. 1870 r.
547.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	2	Ok. 1870 r.
548.	Kamienica czynszowa (opuszczona)	Henryka Pobożnego	3	Ok. 1870 r.
549.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	4/5	Ok. 1870 r.
550.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	5	Ok. 1870 r.
551.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	6	Ok. 1870 r., 1932 r.
552.	Budynek mieszkalny i salka katechetyczna gminy Zielonoświątkowców	Henryka Pobożnego	7	Ok. 1870 r.
553.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	8	Ok. 1870 r.
554.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	9	Ok. 1870 r.
555.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	10	Ok. 1870 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
556.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	11	Ok. 1870 r.
557.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	12	Ok. 1870 r.
558.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	13a	Ok. 1870 r.
559.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	14	Ok. 1870 r.
560.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	15	Ok. 1870 r.
561.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	18	Ok. 1870 r..
562.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	18a	Po 1877 r.
563.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	18b	Po 1877 r.
564.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	19	Po 1870 r.
565.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	20	Po 1870 r.
566.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	21	Po 1870 r.
567.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Henryka Pobożnego	22	Ok. 1870 r.
568.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	2	Lata 10. XX w.
569.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	2a	Lata 10. XX w.
570.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	2b	Lata 10. XX w.
571.	Kamienica czynszowa, obecnie Wojewódzka Przychodnia Gruźlicy i Chorób Płuc	Hutników	3	Lata 80. XIX w., pocz. XX w.
572.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	4	Pocz. XX w.
573.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	5	Pocz. XX w.
574.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	6	XIX/XX w.
575.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	7	Pocz. XX w.
576.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	8c	Pocz. XX w.
577.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	9	Koniec XIX w.
578.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	4, 5	Pocz. XX w.
579.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	10	Koniec XIX w.
580.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	11	Koniec XIX w.
581.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	12	Koniec XIX w.
582.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	13	Koniec XIX w.
583.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	14	Pocz. XX w.
584.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	14a	Pocz. XX w.
585.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	15	Pocz. XX w.
586.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	16	Pocz. XX w.
587.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	17	Pocz. XX w.
588.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	18	Pocz. XX w.
589.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	19	Ok. 1907 r.
590.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	20	1907 r.
591.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	20a	Pocz. XX w.
592.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	21	Lata 70. XIX w.
593.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	22	Lata 70. XIX w.
594.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	23	Lata 70. XIX w.
595.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	24	Lata 70. XIX w.
596.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	27	Ok. 1925 r.
597.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	28	Ok. 1925 r.
598.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	29	Ok. 1925 r.
599.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Hutników	30	Ok. 1925 r.
600.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	1	XIX/XX w.
601.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	2	Koniec XIX w.
602.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	3	XIX/XX w.
603.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	4	XIX/XX w.
604.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	4a	XIX/XX w.
605.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	5	XIX/XX w.
606.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	6	XIX/XX w.
607.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	7	XIX/XX w.
608.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	8	XIX/XX w.
609.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	9	1903 r.
610.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	10	Pocz. XX w.
611.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	11	XIX/XX w.
612.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jagiellońska	12	XIX/XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
613.	Willa, obecnie Legnicka Kuria Biskupia	Jana Pawła II	2	Ok. 1900 r.
614.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Pawła II	4	Ok. 1900 r.
615.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Pawła II	6	Ok. 1900 r.
616.	Kamienica czynszowa, obecnie ZUS	Jana Pawła II	7	1907 r.
617.	Willa, obecnie PZU „Życie”	Jaworzyńska	1	Ok. 1900 r.
618.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	2	Ok. 1890 r.
619.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	5	XIX/XX w.
620.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	8	Pocz. XX w.
621.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	10	Lata 20. XX w.
622.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	13	Ok. 1915 r.
623.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	14	Lata 80. XIX w.
624.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	15	Pocz. XX w.
625.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	16	Pocz. XX w.
626.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	18	4 ćw. XIX w.
627.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	21	Ok. 1915–20 r.
628.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	22	Pocz. XX w.
629.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	23	Ok. 1915 r.
630.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	25	1909 r.
631.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	27	Koniec XIX w.
632.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	28	Lata 90. XIX w.
633.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	29	Koniec XIX w.
634.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	30	Lata 90. XIX w.
635.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	32	Koniec XIX w.
636.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	36	Pocz. XX w.
637.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	37	Ok. 1880 r.
638.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	38	Ok. 1880–90 r.
639.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	39	1888 r.
640.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	40	Ok. 1880 r.
641.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	41	Lata 30. XX w.
642.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	42	Ok. 1880–90 r.
643.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	44	Lata 90. XX w.
644.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	46	Lata 90. XX w.
645.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	49	Pocz. XX w.
646.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	50	Lata 20. XX w.
647.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	51	Pocz. XX w.
648.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	53	Pocz. XX w.
649.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	55	Pocz. XX w.
650.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	57	Pocz. XX w.
651.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	60	Lata 90. XIX w.
652.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	62	XIX/XX w.
653.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	64	XIX/XX w.
654.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	64a	Koniec XIX w.
655.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	66	XIX/XX w.
656.	Budynek mieszkalny, obecnie Spółdzielnia Inwalidów „Piast”	Jaworzyńska	67	XIX/XX w.
657.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	68	XIX/XX w.
658.	Dom mieszkalny	Jaworzyńska	70	Lata 70. XIX w.
659.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	71	Koniec XIX w.
660.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Jaworzyńska	72	1 poł. XIX w.
661.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	73	Koniec XIX w.
662.	Dom mieszkalny	Jaworzyńska	74	Lata 20. XX w.
663.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	75	Koniec XIX w.
664.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – stodoła	Jaworzyńska	76	XVIII w.
665.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	89	Ok. 1890 r.
666.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	90	Koniec XIX w.
667.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	91	Ok. 1890 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
668.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	93	Ok. 1890 r.
669.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	98	Ok. 1890 r.
670.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	99	Ok. 1910 r.
671.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	100	Pocz. XX w.
672.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	101	Ok. 1910 r.
673.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	102	Pocz. XX w.
674.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	105	1914 r.
675.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	107	Ok. 1910 r.
676.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - budynek gospodarczy I - budynek gospodarczy II	Jaworzyńska	108	Pocz. XX w.
677.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	109	Ok. 1910 r.
678.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	111	Ok. 1910 r.
679.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	113	Ok. 1910 r.
680.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	124	3 ćw. XIX w.
681.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	126	Ok. 1850 r.
682.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	128	Lata 20.-30. XX w.
683.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	130	Lata 20.-30. XX w.
684.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	132	Lata 20.-30. XX w.
685.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	134	Lata 20.-30. XX w.
686.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	221	Pocz. XXw.
687.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jaworzyńska	222	Lata 20. XX w.
688.	Dom mieszkalny i piekarnia	Jaworzyńska	246	Lata 80. XIX w.
689.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	1	Ok. 1875 r.
690.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	1a	1910 r.
691.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	2	Pocz. XX w.
692.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	3	Ok. 1880 r.
693.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	5	1908 r.
694.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	6	1862-69 r.
695.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	7	1862-69 r.
696.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	8	1862-69 r.
697.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	9	1862-69 r.
698.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	10	1862-69 r.
699.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	11	Ok. 1862 r.
700.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	12	Lata 20./30. XX w.
701.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	13	Ok. 1862-69 r.
702.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	14	Ok. 1862-69 r.
703.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	15	Ok. 1875 r.
704.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	15 (of)	XIX/XX w.
705.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	16	2 ćw. XIX w.
706.	Kamienica czynszowa, obecnie schronisko PTSM	Jordana	17	Ok. 1875 r.
707.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	18	Ok. 1870 r.
708.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	20	Ok. 1870 r.
709.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jordana	21	Ok. 1880 r.
710.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	2	1905-10 r.
711.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	3	1905-10 r.
712.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	4	4 ćw. XIX w.
713.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	5	3 ćw. XIX w.
714.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	6	3 ćw. XIX w.
715.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	11	Pocz. XX w.
716.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	11a	Lata 20. XX w.
717.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	12	4 ćw. XIX w.
718.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	13	3/4 ćw. XIX w.
719.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	13a	Pocz. XX w.
720.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	13b	4 ćw. XIX w.
721.	Kamienica czynszowa (opuszczona)	Kamienna	16	4 ćw. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
722.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	17	3/4 ćw. XIX w.
723.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	18	Lata 20. XX w.
724.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	21	3 ćw. XIX w.
725.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	26	3/4 ćw. XIX w.
726.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	27	4 ćw. XIX w.
727.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kamienna	28	4 ćw. XIX w.
728.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	1	Ok. 1865 r.
729.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	3	Ok. 1920 r.
730.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	5	Ok. 1910 r.
731.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	7	Ok. 1870 r.
732.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	14	4 ćw. XIX w.
733.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	16	4 ćw. XIX w.
734.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	18	4 ćw. XIX w.
735.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	20	4 ćw. XIX w.
736.	Dom mieszkalny	Kartuska	26	4 ćw. XIX w.
737.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	29	4 ćw. XIX w.
738.	Kamienica czynszowa: w starszej części dawny zajazd i restauracja „Zum Kaiser Wilhelm”	Kartuska	31	3 ćw. XIX w., 4 ćw. XIX w.
739.	Dom mieszkalny	Kartuska	33	4 ćw. XIX w.
740.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	34	4 ćw. XIX w.
741.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	35	3 ćw. XIX w.
742.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	37	3 ćw. XIX w.
743.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	38	4 ćw. XIX w.
744.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	40	4 ćw. XIX w.
745.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	42	4 ćw. XIX w.
746.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	44	4 ćw. XIX w.
747.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	46	4 ćw. XIX w.
748.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	48	Pocz. XX w.
749.	Dom mieszkalny	Kartuska	56	4 ćw. XIX w., lata 20. XX w.
750.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	57	3 ćw. XIX w.
751.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	58	4 ćw. XIX w.
752.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	60	4 ćw. XIX w.
753.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	62	4 ćw. XIX w.
754.	Kamienica czynszowa, dawna restauracja „Zum Wacht am Rhein” - w głębi działki dawny kinoteatr i sala widowiskowa	Kartuska	63	4 ćw. XIX w. 4 ćw. XIX w.
755.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	65	3 ćw. XIX w.
756.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	66	4 ćw. XIX w.
757.	Dom mieszkalny	Kartuska	68	4 ćw. XIX w.
758.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	72	Ok. 1900 r.
759.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	74	Ok. 1900 r.
760.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kartuska	76	Ok. 1900 r.
761.	Dom mieszkalny	Kaskady	1	2 ćw. XIX w.
762.	Tzw. „Pasaż”, obecnie Państwowa Galeria Sztuki	pl. Katedralny	1	1884 – 86 r.
763.	Tzw. „Pasaż”, obecnie budynek mieszkalno-usługowy	pl. Katedralny	2	1884 – 86 r.
764.	Tzw. „Pasaż”, obecnie budynek mieszkalno-usługowy	pl. Katedralny	3	1884 – 86 r.
765.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	2	Koniec XIX w.
766.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	4	Pocz. XX w.
767.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	6	Ok. 1910 r.
768.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	8	Pocz. XX w.
769.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	9	Koniec lat 20. XX w.
770.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	10	Pocz. XX w.
771.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	12	Pocz. XX w.
772.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	14	Pocz. XX w.
773.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	16	Ok. 1900 r.

1	2	3	4	5
774.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	17/19	Ok. 1900 r.
775.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	20	Ok. 1900 r.
776.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	21	Ok. 1900 r.
777.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	23	Ok. 1900 r.
778.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	24	Ok. 1900 r.
779.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	25	Ok. 1900 r.
780.	Budynek mieszkalny, dawna siedziba Ewangelickiego Stowarzyszenia Kobiet Fundacji Cannabausa, obecnie internat Zespołu Szkół Ekonomicznych	Kazimierza Wielkiego	30	3 ćw. XIX w.
781.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	31	Ok. 1900 r.
782.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	32	Ok. 1925 r.
783.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	33	Ok. 1900 r.
784.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	34	Ok. 1925 r.
785.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	35	Ok. 1910 r.
786.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	36	Ok. 1925 r.
787.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	37	Pocz. XX w.
788.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	38	Ok. 1915 r.
789.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	39	Ok. 1915 r.
790.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	40	Ok. 1915 r.
791.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	41	Pocz. XX w.
792.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	43	Pocz. XX w.
793.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	45	Pocz. XX w.
794.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	47	Pocz. XX w.
795.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	49	Pocz. XX w.
796.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kazimierza Wielkiego	51	Pocz. XX w.
797.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Klasztorny	2	Lata 1830–1850, ok. 1900 r.
798.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Klasztorny	3	Lata 1830–1850, ok. 1880 r.
799.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Klasztorny	4	Ok. 1890 r.
800.	Kamienica czynszowa, obecnie Dom Muzyka	Pl. Klasztorny	7a	Lata 90. XIX w.
801.	Dom mieszkalny	Jana Kochanowskiego	1	Ok. 1890 r.
802.	Dom mieszkalny	Kołodziejska	1	Ok. 1915 r.
803.	Dom mieszkalny	Kołodziejska	4	Pocz. XX w.
804.	Stodoła	Kołodziejska	6	Lata 70. XIX w.
805.	Dom mieszkalny	Kołodziejska	48	Lata 10. XIX w.
806.	Dom mieszkalny	Kołodziejska	22	Koniec XIX w.
807.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	1	Ok. 1870 r.
808.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	2	Ok. 1870 r.
809.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	3	Ok. 1870 r.
810.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	4	Ok. 1870 r.
811.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	5	1885 r.
812.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	6	Ok. 1905 r.
813.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	8	Ok. 1905 r.
814.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	10	Ok. 1885 r.
815.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	12	Lata 90. XIX w.
816.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	14	Lata 90. XIX w.
817.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	16	Lata 90. XIX w.
818.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	18	Lata 90. XIX w.
819.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kardynała Kominka	20	Lata 90. XIX w.
820.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Komuny Paryskiej	1	Pocz. XX w.
821.	Willa (nr rej. 993/L z dnia 29.12.1993 r.)	Marii Konopnickiej	2	1914–16 r.
822.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	2	Lata 90. XIX w.
823.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	3	Lata 70. XIX w.
824.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	4	Lata 70. XIX w.
825.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	9	Lata 70. XIX w.
826.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	11	Lata 70. XIX w.
827.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	12	Lata 70. XIX w.
828.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	13	Lata 70. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
829.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	22	Pocz. XX w.
830.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	23	Lata 80. XIX w.
831.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	24	Pocz. XX w.
832.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Janusza Korczaka	27	Lata 20. XX w.
833.	Willa, obecnie MOPS – Dom Dziennego Pobytu	Wojciecha Korfante-go	1	Ok. 1860 r.
834.	Willa	Wojciecha Korfante-go	2/3	Ok. 1860r.
835.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojciecha Korfante-go	5	Ok. 1880 r.
836.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojciecha Korfante-go	6	Ok. 1875 r.
837.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zofii Kossak	1	Ok. 1900 r.
838.	Dom mieszkalny	Zofii Kossak	2/3	Ok. 1915 r.
839.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	1	Ok. 1905 r.
840.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	2	Ok. 1905 r.
841.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	3	Ok. 1905 r.
842.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	4	Ok. 1905 r.
843.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	5	Ok. 1905 r.
844.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	6	Ok. 1905 r.
845.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	7	Ok. 1905 r.
846.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kościelna	8	Ok. 1905 r.
847.	Willa, obecnie Komisariat Policji	Tadeusza Kościuszki	1/3	Ok. 1905 r.
848.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	2	Ok. 1905 r.
849.	Kamienica czynszowa, obecnie Legnicka Kuria Biskupia – Wyższe Seminarium Duchowne	Tadeusza Kościuszki	2a	Ok. 1905–10 r.
850.	Kamienica czynszowa, obecnie Legnicka Kuria Biskupia – Wyższe Seminarium Duchowne	Tadeusza Kościuszki	4	Ok. 1905–10 r.
851.	Kamienica czynszowa, obecnie Legnicka Kuria Biskupia – Wyższe Seminarium Duchowne	Tadeusza Kościuszki	6	Ok. 1905–10 r.
852.	Kamienica czynszowa, obecnie Legnicka Kuria Biskupia – Wyższe Seminarium Duchowne	Tadeusza Kościuszki	8	Ok. 1905–10 r.
853.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	10	1896 r.
854.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	11	Ok. 1896 r.
855.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	12	1898 r.
856.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	13	Ok. 1900 r.
857.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	14	Ok. 1900 r.
858.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	15	Ok. 1900 r.
859.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	16	Koniec XIX w.
860.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	17	1901 r.
861.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	18	Ok. 1900 r.
862.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	19	Ok. 1900 r.
863.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	20	Ok. 1900 r.
864.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	21	Ok. 1900 r.
865.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	22	Po 1900 r.
866.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	23	Po 1900 r.
867.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	24	Po 1900 r.
868.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	25	Ok. 1904 r.
869.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tadeusza Kościuszki	26	Ok. 1910 r.
870.	Willa	Tadeusza Kościuszki	27	Ok. 1903 r.
871.	Willa	Tadeusza Kościuszki	29	1904 r.
872.	Willa (nr rej. 1022/L z dnia 04.05.1994 r.)	Tadeusza Kościuszki	31/3 3	1901–05 r.
873.	Willa	Tadeusza Kościuszki	32	1902–1905 r.
874.	Willa	Tadeusza Kościuszki	35	Lata 10. XX w.
875.	Willa (nr rej. 1016/L z dnia 29.12.1993 r.)	Tadeusza Kościuszki	37	Ok. 1906 r.
876.	Willa, obecnie Powiatowy i Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	Tadeusza Kościuszki	38	Ok. 1910 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
877.	Willa	Tadeusza Kościuszki	39	Ok. 1915 r.
878.	Willa	Tadeusza Kościuszki	40/42	Ok. 1915 r.
879.	Willa (nr rej. 1008/L z dnia 29.12.1993 r.)	Tadeusza Kościuszki	41	Lata 20. XX w.
880.	Willa (nr rej. 992/L z dnia 29.12.1993 r.)	Tadeusza Kościuszki	43	Lata 10. XX w.
881.	Willa	Tadeusza Kościuszki	45	Lata 20. XX w.
882.	Willa	Tadeusza Kościuszki	47	Lata 20. XX w.
883.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Józefa Ignacego Kraszewskiego	1	Ok. 1915 r.
884.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Józefa Ignacego Kraszewskiego	2	Ok. 1910 r.
885	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Józefa Ignacego Kraszewskiego	4	Ok. 1910 r.
886	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kręta	1B	4 ćw. XIX w.
887.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kręta	2	4 ćw. XIX w.
888.	Dom mieszkalny	Kręta	6	3 ćw. XIX w.
889.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kręta	7	3 / 4 ćw. XIX w.
890.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kręta	8	3 ćw. XIX w.
891.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kręta	9	3/4 ćw. XIX w.
892	Dom mieszkalny, obecnie gospodarczy	Kręta	Obok posesji 16	1 poł. XIX w.
893.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - budynek gospodarczy - dawny warsztat, skład i wozownia	Kręta	16	Ok. poł. XIX w. Pocz. XX w.
894.	Dom mieszkalny	Kręta	17	1 poł. XIX w.
895.	Dom mieszkalny	Kręta	18	3 ćw. XIX w., pocz. XX w.
896.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Krótką	1	Ok. 1920 r.
897.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Krótką	3	Ok. 1920 r.
898.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Krótką	5	Ok. 1920 r.
899	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Krótką	7	Ok. 1920 r.
900	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Krótką	9	Ok. 1920 r.
901.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Krótką	11	Ok. 1920 r.
902.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	1	Ok. 1900–10 r.
903.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	2	Ok. 1900–10 r.
904.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	3	Ok. 1900–10 r.
905.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	4	Ok. 1900–10 r.
906.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	5	Ok. 1900–10 r.
907.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	6	Ok. 1900–10 r.
908.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	7	Ok. 1900–10 r.
909	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	8	Ok. 1900–10 r.
910.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	9	Ok. 1900–10 r.
911.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	10	Ok. 1900–10 r.
912.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	11	Ok. 1910 r.
913.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	12	Ok. 1910 r.
914.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	13	Ok. 1910 r.
915.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	14	Ok. 1910 r.
916.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	15	Ok. 1910 r.
917.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	16	Ok. 1910 r.
918.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	17	Ok. 1910 r.
919.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	18	Ok. 1910 r.
920.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	19	Ok. 1910 r.
921.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	20	Ok. 1910 r.
922.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	21	Ok. 1910 r.
923.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	22	Ok. 1910 r.
924.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	23	Ok. 1910 r.
925.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Książęca	25	Ok. 1910 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
926.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	1	Ok. 1920 r.
927.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	2	Ok. 1920 r.
928.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	3	Ok. 1920 r.
929.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	4	Ok. 1920 r.
930.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	5	Ok. 1920 r.
931.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	6	Ok. 1920 r.
932.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	7	Ok. 1920 r.
933.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	8	Ok. 1920 r.
934.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	9	Ok. 1920 r.
935.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	10	Ok. 1920 r.
936.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	11	Ok. 1920 r.
937.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	12	Ok. 1920 r.
938.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	13	Ok. 1920 r.
939.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	14	Ok. 1920 r.
940.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	15	Ok. 1920 r.
941.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	16	Ok. 1920 r.
942.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	17	Ok. 1920 r.
943.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	18	Ok. 1920 r.
944.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	19	Ok. 1920 r.
945.	Budynek mieszkalny	Eugeniusza Kwiatkowskiego	20	Ok. 1920 r.
946.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	1	Ok. 1900 r.
947.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	3	Przed 1905 r.
948.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	5	Przed 1905 r.
949.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	7	Przed 1905 r.
950.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	8	1905–10 r.
951.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	9	1905–10 r.
952.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	10	1905–10 r.
953.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	11	1905–10 r.
954.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	12	1905–10 r.
955.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	13	1905–10 r.
956.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	14	Lata 20. XX w.
957.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	15	1905–10 r.
958.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	17	1905–10 r.
959.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	23	1905–10 r.
960.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Kwiatowa	27	1905–10 r.
961.	Dom mieszkalny	Jerzego Libana	5	k.XIX w.
962.	Kamienica czynszowa, obecnie Ośrodek Lecznictwa Kolejowego	Jerzego Libana	7	Ok. 1870 r.
963.	Kamienica czynszowa, obecnie Ośrodek Lecznictwa Kolejowego	Jerzego Libana	8	Ok. 1870 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
964.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jerzego Libana	9	Ok. 1870 r.
965.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jerzego Libana	10	Ok. 1870 r.
966.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jerzego Libana	11	Ok. 1870 r.
967.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Lotnicza	1	Koniec XIX w.
968.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Lotnicza	3	Koniec XIX w.
969.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Lotnicza	5	Koniec XIX w.
970.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Lotnicza	7	Koniec XIX w.
971.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Lotnicza	10	Lata 10./20. XX w.
972.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Lotnicza	12	Lata 10./20. XX w.
973.	Willa, obecnie Państwowa Inspekcja Pracy	Lotnicza	15	1919 r.
974.	Willa	Lotnicza	17	Lata 10. XX w.
975.	Willa, obecnie Komenda PSP	Lotnicza	19	1919 r., 1994 r.
976.	Budynek mieszkalny	Lotnicza	20	Koniec XIX w.
977.	Willa	Lotnicza	23/25	Lata 20. XX w.
978.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Łąkowa	1	Koniec XIX w.
979.	Dom mieszkalny z salą widowiskową i salą zabaw (dawny ogród zimowy)	Łąkowa	2	Ok. poł. XIX w., koniec 4 ćw. XIX w., 1902 r.
980.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Łąkowa	2a	Koniec XIX w., pocz. XX w.
981.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Łąkowa	2b	Koniec XIX w.
982.	Dom mieszkalny	Łąkowa	4	XIX/XX w.
983.	Dom mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	1	XIX/XX w.
984.	Dom mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	2	XIX/XX w.
985.	Dom mieszkalny (nr rej. 1019/L z dnia 13.04.1994 r.), obecnie siedziba PSL	Waleriana Łukasińskiego	3	1898 r., pocz. I. 80. XX w.
986.	Willa, obecnie MOPS, Filia nr 1 – Noclegownia	Waleriana Łukasińskiego	4	Ok. 1890 r., 1993 r.
987.	Willa, obecnie MOPS – Ośrodek Opiekuńczy nr 2.	Waleriana Łukasińskiego	5	Ok. 1907 r., I. 70./80. XX w., 1994 r.
988.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	6	Ok. 1900 r.
989.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	7	Ok. 1900 r.
990.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	8	Ok. 1890–1900 r.
991.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	8a	Ok. 1890–1900 r.
992.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	9	Lata 70. XIX w.
993.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	10	Lata 70. XIX w.
994.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	11	Lata 70. XIX w.
995.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	12	Lata 70. XIX w.
996.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	13	Lata 70. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
997.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	15	Lata 70. XIX w.
998.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	16	Lata 70. XIX w.
999.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	17	Lata 70. XIX w.
100.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	18	Lata 70. XIX w.
1001.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	19	Lata 70. XIX w.
1002.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	20	Lata 70. XIX w.
1003.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	21	Lata 70. XIX w.
1004.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	22	Lata 70. XIX w.
1005.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	23	Lata 70. XIX w.
1006.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	24	Lata 80. XIX w.
1007.	Willa, obecnie Wyższa Szkoła Zarządzania	Waleriana Łukasińskiego	25	Ok. 1870–80 r., po 1993 r.
1008.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	26	Ok. 1880 r.
1009.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	27	Ok. 1880 r.
1010.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	28	Lata 70. XIX w.
1011.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	29	Lata 70. XIX w.
1012.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	30	Lata 70. XIX w.
1013.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	31	Lata 70. XIX w.
1014.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	32	Lata 70. XIX w.
1015.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	33	Lata 70. XIX w.
1016.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	34	Lata 70. XIX w.
1017.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	35	Ok. 1870 r.
1018.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	36	Ok. 1870 r.
1019.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	37	Ok. 1870 r.
1020.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	38	XIX/XX w.
1021.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	39	XIX/XX w.
1022.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	40	Ok. 1900 r.
1023.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	41	Ok. 1900 r.
1024.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	42	1900 r., 1988 r., 1991 r.
1025.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	43	Ok. 1900 r.
1026.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	44	Ok. 1900 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1027.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	45	1898 r.
1028.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	46	Ok. 1900 r.
1029.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Waleriana Łukasińskiego	47	Ok. 1900 r.
1030.	Kamienica czynszowa tzw. „Villa Martha”, obecnie budynek mieszkalny,	Waleriana Łukasińskiego	48	Pocz. XX w.
1031.	Budynek mieszkalny	Marynarska	4	Lata 10./20. XX w.
1032.	Willa	Marynarska	19	Pocz. XX w.
1033.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Masarska	2	XIX/XX w.
1034.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Masarska	4	XIX/XX w.
1035.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Masarska	6	Pocz. XX w.
1036.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	1	Ok. 1910 r.
1037.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	1a	Ok. 1910 r.
1038.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	2	Ok. 1910 r.
1039.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	2a	Ok. 1910 r.
1040.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	2b	Ok. 1910 r.
1041.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	3	Ok. 1905 r.
1042.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	3a	Ok. 1905 r.
1043.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	3b	Ok. 1905 r.
1044.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	4	Ok. 1900 r.
1045.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	5	Ok. 1900 r.
1046.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	6	1903 r.
1047.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	7	Lata 90. XIX w.
1048.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	11	Lata 90. XIX w.
1049.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	12	Lata 90. XIX w.
1050.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	13	Lata 90. XIX w.
1051.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Jana Matejki	14	Lata 90. XIX w.
1052.	Budynek mieszkalny, obecnie Urząd Miasta	Adama Mickiewicza	2	1860–70 r.
1053.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	4	Ok. 1870 r.
1054.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	5	Ok. 1875 r.
1055.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	6	Ok. 1875 r.
1056.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	7	Ok. 1875 r.
1057.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	8	Ok. 1875 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1058.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	9	Ok. 1875 r.
1059.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	11	Lata 80. XIX w.
1060.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	12	Ok. 1880 – 90 r.
1061.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	13	Lata 80. XIX w.
1062.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	14	Lata 80. XIX w.
1063.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	15	Lata 80. XIX w.
1064.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	16	Lata 80./90. XIX w.
1065.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	17	Lata 70. XIX w.
1066.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	18	Lata 70. XIX w.
1067.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	19	Lata 70. XIX w.
1068.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	20	Lata 70. XIX w.
1069.	Kamienica czynszowa, obecnie OGM nr 1	Adama Mickiewicza	21	Pocz. XX w.
1070.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	22	Lata 90. XIX w.
1071.	Kamienica czynszowa, obecnie przychodnia	Adama Mickiewicza	23	Lata 90. XIX w.
1072.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	24	Ok. 1880 r.
1073.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	30	Ok. 1880 r.
1074.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	31	Ok. 1890 r.
1075.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	32	1880 r.
1076.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	33	1880 r.
1077.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	34	1880 r.
1078.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Adama Mickiewicza	35	1880 r.
1079.	Willa	Adama Mickiewicza	36	1880 r.
1080.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Młynarska	1	Ok. 1870 r.
1081.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Młynarska	1a	Lata 70. XIX w.
1082.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Młynarska ?	7	Ok. 1865 r.
1083.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Młynarska	13	Ok. 1865 r.
1084.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Młynarska	15	Ok. 1865 r.
1085.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Młynarska	17	Ok. 1865 r.
1086.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Moniuszki	4	1905 r.
1087.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Moniuszki	9	Lata 20. XX w.
1088.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Moniuszki	11	Lata 20. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1089.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Muzealna	1	Ok. 1885 r.
1090.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Muzealna	2	Lata 80. XIX w.
1091.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nadbrzeźna	1	3 ćw. XIX w.
1092.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nadbrzeźna	2	3 ćw. XIX w.
1093.	Kamienica mieszczańska (Nr rej. 265/L z dnia 15.04.1971 r.)	Najświętszej Marii Panny	7	Pocz. XIV w., 1599 r., 1610 r., XIX/XX w.
1094.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	8	Ok. 1855 r., lata 80. XX w.
1095.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	10	Ok. 1860 r. lata 80. XX w.
1096.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	12	Ok. 1865 r., 1989 r.
1097.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	14	Ok. 1865 r.,
1098.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	16	Ok. 1885 r.
1099.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	18	Ok. 1880 r.
1100.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	20	1897 r.
1101.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Najświętszej Marii Panny	22	Ok. 1897 r.
1102.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Niedziałkowskiego	1	1912 r.
1103.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Niedziałkowskiego	2	Ok. 1910 r.
1104.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Niedziałkowskiego	3	Ok. 1910 r.
1105.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Niedziałkowskiego	4	Ok. 1905 r.
1106.	Dom mieszkalny	Niedziałkowskiego	5	Ok. 1905 r.
1107.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowa	1	Lata 70. XIX w.
1108.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowa	2	Ok. 1860 r.
1109.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – budynek mieszkalno-gospodarczy I – budynek mieszkalno-gospodarczy II	Nowodworska	10	Pocz. XX w.
1110.	Dom mieszkalny	Nowodworska	61	1 poł XIX, pocz. XX w.
1111.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	2	Koniec XIX w.
1112.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	3	Koniec XIX w.
1113.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	4	Koniec XIX w.
1114.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	5	Koniec XIX w.
1115.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	5a	Koniec XIX w.
1116.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	7	Ok. 1900–1910 r.
1117.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	7a	Ok. 1900–1910 r.
1118.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	7b	Pocz. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1119.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	7c	Pocz. XX w.
1120.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	8	XIX/XX w.
1121.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	9	Lata 70. XIX w.
1122.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	10	Ok. 1925 r.
1123.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	11	Ok. 1925 r.
1124.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	11a	Ok. 1925 r.
1125.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	11b	Ok. 1925 r.
1126.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	11c	Ok. 1925 r.
1127.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	12	Ok. 1925 r.
1128.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	12a	Koniec XIX w.
1129.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	13	Koniec XIX w.
1130.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	14a	Koniec XIX w.
1131.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	20	Lata 70. XIX w.
1132.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	21	Lata 70. XIX w.
1133.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	22	Lata 70. XIX w.
1134.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	24	Lata 70. XIX w.
1135.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	25	Lata 90. XIX w.
1136.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	27	Ok. 1880–90 r.
1137.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	28	Ok. 1880–90 r.
1138.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	29	Lata 70. XIX w.
1139.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	30	Ok. 1880–90 r.
1140.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	31	Ok. 1880–90 r.
1141.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Nowy Świat	32	Ok. 1880–90 r.
1142.	Dom mieszkalny	Okólna	4	Pocz. XX w.
1143.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	1	XIX/XX w.
1144.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	2	XIX/XX w.
1145.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	3	XIX/XX w.
1146.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	4	XIX/XX w.
1147.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	5	XIX/XX w.
1148.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	6	XIX/XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1149.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	7	Lata 20. XX w.
1150.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	8	Lata 20. XX w.
1151.	Willa, obecnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Stefana Okrzei	9	Ok. 1905–10 r.
1152.	Willa, obecnie siedziba Fundacji na Rzecz Dzieci Zagłębia Miedziowego	Stefana Okrzei	10	Ok. 1910 r.
1153.	Willa (nr rej. 978/L z dnia 29.12.1993 r.)	Stefana Okrzei	12	Lata 10. XX w.
1154.	Willa	Stefana Okrzei	13/14	Lata 10. XX w.
1155.	Willa (nr rej. 990/L z dnia 21.10.1993 r.)	Stefana Okrzei	14	1925–26 r.
1156.	Willa (nr rej. 1011/L z dnia 29.12.1993 r.)	Stefana Okrzei	17/19	Lata 10. XX w.
1157.	Budynek mieszkalny	Stefana Okrzei	21	Lata 20. XX w.
1158.	Willa (nr rej. 1013/L z dnia 29.12.1993 r.)	Stefana Okrzei	29	Lata 10. XX w.
1159.	Willa	Stefana Okrzei	31	Lata 10. XX w.
1160.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Al. Orła Białego	1	Ok. 1870 r.
1161.	Kamienica czynszowa, obecnie ZOZ	Al. Orła Białego	2	Ok. 1870 r.
1162.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Al. Orła Białego	3	Ok. 1870 r.
1163.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Al. Orła Białego	4	Ok. 1870 r.
1164.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	1	Ok. 1910 r.
1165.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	2	Ok. 1910 r.
1166.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	3	Ok. 1910 r.
1167.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	4	Ok. 1910 r.
1168.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	5	Ok. 1910 r.
1169.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	6	Pocz. XX w.
1170.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	7	Ok. 1910 r.
1171.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	8	Ok. 1910 r.
1172.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	9	Ok. 1910 r.
1173.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	10	Ok. 1910 r.
1174.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	11	Przed 1910 r.
1175.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	13	Ok. 1905 r.
1176.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	15	Ok. 1905 r.
1177.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	16	Ok. 1910 r.
1178.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	17	Ok. 1905 r.
1179.	Oficyna	Elizy Orzeszkowej	17a	Ok. 1905 r.
1180.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	19	1909 r.
1181.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	21	1910 r.
1182.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	25	Ok. 1910 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1183.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	26	Lata 20. XX w.
1184.	Willa	Elizy Orzeszkowej	27	Ok. 1910 r
1185.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	32	Lata 20. XX w.
1186.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	34	Lata 20. XX w.
1187.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	36	Lata 20. XX w.
1188.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	38	Lata 20. XX w.
1189.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	40	Lata 20. XX w.
1190.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Elizy Orzeszkowej	42	Lata 20. XX w.
1191.	Willa	Oświęcimska	5	Pocz. XX w.
1192.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Oświęcimska	6	Ok. 1910 r
1193.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Oświęcimska	10	Ok. 1910 r
1194.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Oświęcimska	12	Ok. 1910–15 r.
1195.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Oświęcimska	14	Ok. 1910–15 r.
1196.	Willa	Oświęcimska	16/18	Ok. 1910–15 r.
1197.	Budynek mieszkalny, obecnie Przedszkole Niepubliczne	Oświęcimska	20	Lata 20./30. XX w.
1198.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	1	Ok. 1875 r.
1199.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	1a	Ok. 1875 r.
1200.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	2	Ok. 1865 r.
1201.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	3	Ok. 1865–70 r.
1202.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	4	Ok. 1880–85 r.
1203.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	6	Ok. 1880–85 r.
1204.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	7	Po 1877 r.
1205.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	8	Ok. 1880 r.
1206.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	9	Ok. 1885–90 r.
1207.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	10	Ok. 1885–90 r.
1208.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	11	Ok. 1885–90 r.
1209.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	13	Ok. 1885 r.
1210.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Parkowa	14	Ok. 1885 r.
1211.	Kamienica mieszczańska, obecnie Zakład Energetyczny	Partyzantów	21	Lata 70. XIX w., ok. 1910 r., lata 20. XX w., lata 70. XX w.
1212.	Kamienica mieszczańska, dawny zajazd „Pod Białym Rumakiem” (nr rej. 195/L z dnia 19.12.1964 r.)	Partyzantów	22	XV w., 2 poł. XVI w., XIX/XX w., lata 70. XX w.
1213.	Kamienica mieszczańska, obecnie WKU	Partyzantów	23	XVIII/XIX w.
1214.	Dom mieszkalny	Pawicka	6	4 ćw. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1215.	Stacja trafo	Pątnowska		Lata 20. XX w.
1216.	Dom mieszkalny	Pątnowska	7	4 ćw. XIX w.
1217.	Dom mieszkalny	Pątnowska	14	Koniec XIX w.
1218.	Dom mieszkalny	Pątnowska	16	Koniec XIX w.
1219.	Dom mieszkalny	Pątnowska	17	XIX/XX w.
1220.	Dom mieszkalny	Pątnowska	19	XIX/XX w.
1221.	Dom mieszkalny	Pątnowska	21	XIX/XX w.
1222.	Dom mieszkalny	Pątnowska	23	XIX/XX w.
1223.	Dom mieszkalny	Pątnowska	24	XIX/XX w.
1224.	Dom mieszkalny	Pątnowska	25	XIX/XX w.
1225.	Dom mieszkalny	Pątnowska	27	XIX/XX w.
1226.	Dom mieszkalny	Pątnowska	28	XIX/XX w.
1227.	Dom mieszkalny	Pątnowska	29	XIX/XX w.
1228.	Dom mieszkalny	Pątnowska	30	XIX/XX w.
1229.	Dom mieszkalny	Pątnowska	31	XIX/XX w.
1230.	Dom mieszkalny	Pątnowska	32	Ok. 1910 r.
1231.	Dom mieszkalny	Pątnowska	33	1901 r.
1232.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - stodoła - budynek gospodarczy	Pątnowska	34	XIX/XX w.
1233.	Dom mieszkalny	Pątnowska	77	XIX/XX w.
1234.	Dom mieszkalny	Pątnowska	79	Koniec XIX w.
1235.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	2	Ok. 1870 r., ok. 1970 r.
1236.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	4	Ok. 1870 r., ok. 1970 r.
1237.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	5	Ok. 1890 r.
1238.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	6	Ok. 1905 r.
1239.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	7	1898 r.
1240.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	8	Ok. 1885 r.
1241.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	9	Ok. 1875 r.
1242.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	10	Ok. 1885 r.
1243.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	11	Ok. 1910 r.
1244.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	12	Ok. 1890 r.
1245.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	13	Ok. 1890 r.
1246.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	14	Ok. 1890 r.
1247.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	15	Ok. 1890 r.
1248.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	16	1892 r.
1249.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	17	Ok. 1890 r.
1250.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	18	Ok. 1890 r.
1251.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	18 of.	Ok. 1890 r.
1252.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	19	Ok. 1890 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1253.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	20	Ok. 1875 r., ok. 1910 r.
1254.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	21	Przed 1877 r.
1255.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	23	Ok. 1885 r.
1256.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	24	Ok. 1910 r.
1257.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	25	Ok. 1885 r.
1258.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	26	Ok. 1910 r.
1259.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	27	Ok. 1885 r.
1260.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	28	Ok. 1910 r.
1261.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	29	1888 r.
1262.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	30	Ok. 1910 r.
1263.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	31	Ok. 1890 r., ok. 1910 r.
1264.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	32	Ok. 1885 r.
1265.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	33	Ok. 1905 r.
1266.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	34	Ok. 1890 r.
1267.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	35	Ok. 1905 r.
1268.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	36	Ok. 1890 r.
1269.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	37	Ok. 1895 r.
1270.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	38	Ok. 1890 r.
1271.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	39	Ok. 1895 r.
1272.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	40	Ok. 1890 r.
1273.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	41	Ok. 1895 r.
1274.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	42	Ok. 1890 r.
1275.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	44	Ok. 1890 r.
1276.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	46	Ok. 1890 r.
1277.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	48	Ok. 1890 r.
1278.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	50	Ok. 1895 r.
1279.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	52	Ok. 1895 r., ok. 1970 r.
1280.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	54	Ok. 1890 r.
1281.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	56	1895 r.
1282.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	58	Ok. 1895 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1283.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	60	Ok. 1895 r.
1284.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	62	Ok. 1890 r.
1285.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	62 of.	Ok. 1890 r.
1286.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	64	1902 r.
1287.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	66	Ok. 1905 r.
1288.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piastowska	68	Ok. 1870 r., 1964 r.
1289.	Budynek mieszkalny	Piastowska	70	Przed 1860 r., po 1945 r.
1290.	Dom mieszkalny	Piątnicka	2/4	Koniec XIX w.
1291.	Magazyn, dawny Dom Rolnika	Piątnicka	6	XIX/XX w.
1292.	Dom mieszkalny	Piątnicka	10a	2 poł. XIX w.
1293.	Dom mieszkalny	Piątnicka	12	2 poł. XIX w.
1294.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – budynek gospodarczy – stodoła	Piątnicka	13	Lata 80. XIX w.
1295.	Dom mieszkalny	Piątnicka	22	Lata 80. XIX w.
1296.	Dom mieszkalny	Piątnicka	24	Lata 60. XIX w.
1297.	Dom mieszkalny	Piątnicka	27	2 poł. XIX w.
1298.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piechoty	15	1926–27 r.
1299.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Piechoty	17	1926–27 r.
1300.	Przychodnia lekarska, pierwotnie kamienica czynszowa ze sklepem (Nr rej. 586/L z dnia 14.04.1981 r.)	Piekarska	7	XVII w., lata 80. XX w.
1301.	Budynek mieszkalno-usługowy, pierwotnie kamienica czynszowa	Piekarska	21	Ok. 1885 r.
1302.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	5	Ok. 1900 r.
1303.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	7	Ok. 1900 r.
1304.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	13	Ok. 1905 r.
1305.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	15	1905 r.
1306.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	16	Ok. 1900 r.
1307.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	17	1885 r.
1308.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Emilii Plater	18	1899 r.
1309.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pocztowa	9	Ok. 1890 r.
1310.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Poselska	2	Ok. 1900 r.
1311.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Poselska	9	Ok. 1900–10 r.
1312.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Poselska	11	Po 1900 r.
1313.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny, dawny dom fundacji kobiet ewangelickich (ev. Frauenstift)	Poselska	12	Ok. 1900 r.
1314.	Kamienica czynszowa, dawny Dom Fundacji Kobiet Ewangelickich, obecnie MOPS	Poselska	13	Ok. 1910 r.
1315.	Willa (nr rej. 994/L z dnia 29.12.1993 r.)	Poselska	24	1925–26 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1316.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	2	Ok. 1875 r.
1317.	Kamienica czynszowa, obecnie Zespół Szkół Odzieżowych	Powstańców Śląskich	3	Ok. 1875 r., po 1945 r.
1318.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	4	Ok. 1875 r.
1319.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	5	Pocz. XX w.
1320.	Kamienica czynszowa, obecnie PZU	Powstańców Śląskich	6	Po 1877 r.
1321.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	7	Ok. 1875 r.
1322.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	8	Ok. 1880 r.
1323.	Kamienica czynszowa, obecnie przychodnia	Powstańców Śląskich	9/10	Ok. 1890 r.
1324.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	11	Ok. 1875 r.
1325.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Powstańców Śląskich	12	Ok. 1875 r.
1326.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	Poznańska	2	4 ćw. XIX w.
1327.	Dom mieszkalny	Poziomkowa	1	XIX/XX w.
1328.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	1	Ok. 1900 r.
1329.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	2	1902 r.
1330.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	3	Ok. 1900 r.
1331.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	4	Ok. 1900 r.
1332.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	8	Ok. 1910 r.
1333.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	10	Ok. 1910 r.
1334.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	12	Ok. 1910 r.
1335.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	14	Ok. 1915 r.
1336.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	16	Ok. 1915 r.
1337.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Bolesława Prusa	18	Ok. 1915 r.
1338.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Przemysłowa	1	Pocz. XX w.
1339.	Dom mieszkalny	Przesmyk	8a	Pocz. XX w.
1340.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	1	Lata 30. XX w.
1341.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	3	Lata 30. XX w.
1342.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	5	Ok. 1910 r.
1343.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	7	1909 r.
1344.	Willa	Macieja Rataja	8	Ok. 1910 r.
1345.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	9	Ok. 1910–15 r.
1346.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	10	Ok. 1910 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1347.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	12	Ok. 1910 r.
1348.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	13	Ok. 1910 r.
1349.	Willa, obecnie Nationale Nederlanden	Macieja Rataja	14	Ok. 1905–10 r.
1350.	Willa	Macieja Rataja	15	Ok. 1906 r.
1351.	Willa, obecnie Izba Przemysłowo-Handlowa „Euroleg” (nr rej. 1017/L z dnia 20.08.1994 r.)	Macieja Rataja	16	1903 r.
1352.	Willa	Macieja Rataja	17/19	Pocz. XX w.
1353.	Willa, obecnie nie użytkowane	Macieja Rataja	20	Ok. 1905 r.
1354.	Willa, obecnie Instytut Postępu Technicznego	Macieja Rataja	21	Ok. 1905–10 r.
1355.	Willa, obecnie klasztor oo. Franciszkanów Mniejszych Prowincji św. Jadwigi	Macieja Rataja	23	XIX/XX w., po 1993 r.
1356.	Willa, obecnie Dom Kultury „Harczer” (nr rej. 984/L z dnia 08.05.1993 r.)	Macieja Rataja	24	Ok. 1905 r.
1357.	Dom mieszkalny	Macieja Rataja	25	Pocz. XX w.
1358.	Willa, obecnie Agencja Rozwoju Regionalnego	Macieja Rataja	26	Ok. 1900–10 r., po 1992 r.
1359.	Dom mieszkalny	Macieja Rataja	27	Ok. 1900 r.
1360.	Willa, obecnie Agencja Rozwoju Regionalnego	Macieja Rataja	28	Ok. 1910 r., po 1992 r.
1361.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	29	Ok. 1900 r.
1362.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	31	Pocz. XX w.
1363.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	32	Pocz. XX w.
1364.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	33	Pocz. XX w.
1365.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	35	Pocz. XX w.
1366.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Macieja Rataja	37	XIX/XX w.
1367.	Kamienica czynszowa, obecnie Przychodnia Rejonowa	Władysława Reymonta	2	Lata 90. XX w.
1368.	Kamienica czynszowa, obecnie Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	Władysława Reymonta	4	Lata 70. XIX w.
1369.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	5	Lata 70. XIX w.
1370.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	6	Lata 70. XIX w.
1371.	Kamienica czynszowa, obecnie Spółdzielnia VITA	Władysława Reymonta	7	Lata 70. XIX w.
1372.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	7a	Lata 80./90. XX w.
1373.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	8	Lata 80./90. XX w.
1374.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	8a	Lata 80./90. XX w.
1375.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	9	Lata 80./90. XX w.
1376.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	10	Lata 80./90. XX w.
1377.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	12	Lata 80./90. XX w.
1378.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	13	Lata 80./90. XX w.
1379.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	14	Lata 80./90. XX w.
1380.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	16	Lata 80./90. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1381.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	17	Lata 70. XIX w.
1382.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	18	Lata 80./90. XX w.
1383.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Reymonta	20	Lata 80./90. XX w.
1384.	Kamienica czynszowa, obecnie Wyższa Szkoła Menadżerska w Legnicy	Władysława Reymonta	21	Lata 70. XIX w.
1385.	Kamienica czynszowa, obecnie biura	Franklina Roosevelta	1	Ok. 1890 r.
1386.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	3	Ok. 1890 r.
1387.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	4	Ok. 1870 r.
1388.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	5	Ok. 1890 r.
1389.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	6	Ok. 1870 r.
1390.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	7	Ok. 1890 r.
1391.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	8	Ok. 1870 r.
1392.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	9	1889 r.
1393.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	10	Ok. 1870 r.
1394.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	12	Ok. 1870 r.
1395.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	13	Ok. 1890 r.
1396.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	14	Lata 80. XIX w.
1397.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	15	Ok. 1890 r.
1398.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	16	Lata 80. XIX w.
1399.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	17	Ok. 1890 r.
1400.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	18	Lata 90. XIX w.
1401.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	19	Ok. 1890 r.
1402.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	20	Lata 90. XIX w.
1403.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	21	Ok. 1890 r.
1404.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	22	Lata 90. XIX w.
1405.	Kamienica czynszowa, obecnie Legnickie Towarzystwo Muzyczne	Franklina Roosevelta	23	1890 r.
1406.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	24	Lata 90. XIX w.
1407.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	25	Ok. 1890 r.
1408.	Kamienica czynszowa, obecnie Zespół Szkół Muzycznych w Legnicy	Franklina Roosevelta	26	Lata 90. XIX w.
1409.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	27	Ok. 1890 r.
1410.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	28	Koniec XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1411.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	29	Ok. 1898 r.
1412.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	30	Po 1890 r.
1413.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	31	Po 1890 r.
1414.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	32	Ok. 1890 r.
1415.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	33	Ok. 1890 r.
1416.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	35	Po 1890 r.
1417.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	36	Pocz. XX w.
1418.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	37	1903 r.
1419.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	38	1903 r.
1420.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	39	1903–06 r.
1421.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	40	Ok. 1900–05 r.
1422.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	41	Ok. 1905–10 r.
1423.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	42	1904 r.
1424.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	43	1906 r.
1425.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	44	Lata 10./20. XX w.
1426.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	45	Ok. 1905–10 r.
1427.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	46	Lata 10./20. XX w.
1428.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Franklina Roosevelta	47	Ok. 1905–10 r.
1429.	Dom mieszkalny	Różana	8	Lata 30. XX w.
1430.	Dom mieszkalny	Różana	10/12	Lata 30. XX w.
1431.	Kamienica mieszcząca (Nr rej. 996/L z dnia 28.10.1991 r.)	Rycerska	2	Ok. 1725 r.
1432.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	15	Ok. 1888 r., ok. 1910 r.
1433.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	16	Lata 80. XIX w.
1434.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	16a	Lata 80. XIX w.
1435.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	16b	Ok. 1870 r.
1436.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	17	Ok. 1880 r.
1437.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	18	Lata 80. XIX w.
1438.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	19	Lata 80. XIX w.
1439.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	19a	Lata 80. XIX w.
1440.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	20	Ok. 1915 r.
1441.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	20a	Ok. 1905 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1442.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	21	4 ćw. XIX w.
1443.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rycerska	23	Ok. 1875 r.
1444.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Rymarska	10	2 poł. XIX w.
1445.	Budynek gospodarczy	Rymarska	12	4 ćw. XIX w.
1446.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - budynek gospodarczy	Rymarska	14	4 ćw. XIX w.
1447.	Budynek gospodarczy	Rymarska	15	2 poł. XIX w.
1448.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - obora - stodoła	Rymarska	19	Koniec XIX w.
1449.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rynek	1	Ok. 1895 r.
1450.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rynek	5/6	XIX/XX w. (?), lata 60. I 80. XX w.
1451.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny (nr rej. 1055/L z dnia 19.04.1996 r.)	Rynek	9	Ok. 1905 r.
1452.	Kamienica mieszczańska (nr rej. 1041/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	23	XVI w., koniec XIX w.
1453.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 17/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	24	XVI/XVII w., XVIII w., XIX/XX w., 1961-62 r.
1454.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 16/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	25	XVI/XVII w., XVIII w., XIX/XX w., 1961-62 r.
1455.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 15/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	26	XVI/XVII w., XVIII w., XIX w., 1930 r., 1961-62 r.
1456.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 14/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	27	XVI/XVII w., XVIII w., XIX w., 1930 r., 1961-62 r.
1457.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 13/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	28	XVI/XVII w., pocz. XIXw., 1961-62 r.
1458.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 12/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	29	XVI/XVII w., pocz. XIXw., 1961-62 r.
1459.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 11/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	30	XVI/XVII w., pocz. XIXw., 1961-62 r.
1460.	Kamienica mieszczańska, dawny kram śledziowy (nr rej. 10/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	31	XVI/XVII w., pocz. XIXw., 1961-62 r.
1461.	Kamienica mieszczańska (nr rej. 197/L z dnia 19.12.1964 r.)	Rynek	36	1552 r., XIX/XX w., lata 60. XX w.
1462.	Budynek mieszkalny, pierwotnie dwie kamienice mieszczańskie (narożna – tzw. Dom pod Przepiórczym Koszem) (nr rej. 51/L z dnia 25.03.1950 r.)	Rynek	38	Ok. poł. XVI w., 1909 r., 1970-71 r.
1463.	Budynek gospodarczy	Rzeczna ?	1	Koniec XIX w., 1994 r.
1464.	Dom mieszkalny	Rzeczna ?	12	
1465.	Willa, obecnie UOP	Aleja Rzeczypospolitej	3	1905 – 10 r.
1466.	Dom mieszkalny,	al. Rzeczypospolitej	3	Pocz. XX w.
1467.	Willa	al. Rzeczypospolitej	13	Lata 30. XX w.
1468.	Willa, obecnie T.P. S.A.	al. Rzeczypospolitej	15	1936 r.
1469.	Dom mieszkalny	al. Rzeczypospolitej	55	Ok. 1920 r.
1470.	Dom mieszkalny	al. Rzeczypospolitej	57	XIX/XX w.
1471.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	2	Lata 90. XIX w.
1472.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	4	Koniec XIX w.
1473.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	5	Koniec XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1474.	Zespół budynków gospodarczych, obecnie Przedsiębiorstwo „Rolpek”	Rzemieślnicza	8?	Pocz. XX w.
1475.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	11	1905–10 r.
1476.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	13	Koniec XIX w.
1477.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	14	Koniec XIX w.
1478.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	16	Koniec XIX w.
1479.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	17	1905–10 r.
1480.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	18	Pocz. XX w.
1481.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Rzemieślnicza	19	Pocz. XX w.
1482.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Saperska	14	1926–27 r.
1483.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Saperska	16	1926–27 r.
1484.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Sejmowa	1	Ok. 1900–1905 r.
1485.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Sejmowa	2	Ok. 1900–1905 r.
1486.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Sejmowa	3	Ok. 1900–1905 r.
1487.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Sejmowa	5	Ok. 1900–1905 r.
1488.	Dom mieszkalny, dawna „Villa Martha”	Sejmowa	6/7	Ok. 1905 r.
1489.	Willa	Sejmowa	4a	Ok. 1900 r.
1490.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	2	Lata 80./90. XIX w.
1491.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	4	Lata 80./90. XIX w.
1492.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	3	1894 r.
1493.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	5	Lata 90. XIX w.
1494.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	6	Lata 90. XIX w.
1495.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	7	1899 r.
1496.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	8	Lata 90. XIX w.
1497.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	10	Lata 90. XIX w.
1498.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	11	Lata 90. XIX w.
1499.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	12	Ok. 1900 r.
1500.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	16	Lata 90. XIX w.
1501.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	18	Lata 90. XIX w.
1502.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	20	Lata 90. XIX w.
1503.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	22	Ok. 1900 r.
1504.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	24	Lata 90. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1505.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	26	Lata 90. XIX w.
1506.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	27	Ok. 1900 r.
1507.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	28	Lata 90. XIX w.
1508.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	29	Ok. 1900 r.
1509.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	30	Lata 90. XIX w.
1510.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	31	Ok. 1900 r.
1511.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	33	Ok. 1900 r.
1512.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	34	Ok. 1900 r.
1513.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	35	Ok. 1900 r.
1514.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	36	Ok. 1900 r.
1515.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	38	Ok. 1900 r.
1516.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	40	Ok. 1900 r.
1517.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	42	Ok. 1900–10 r.
1518.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	44	Ok. 1900–10 r.
1519.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	46	Ok. 1900–10 r.
1520.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	48	Ok. 1900–10 r.
1521.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	50	Ok. 1900–10 r.
1522.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	52	Ok. 1900–10 r.
1523.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	54	Ok. 1900–10 r.
1524.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	56	Ok. 1900–10 r.
1525.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	58	Ok. 1900–10 r.
1526.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	60	Ok. 1900–10 r.
1527.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	62	Ok. 1900–10 r.
1528.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	64	Ok. 1900–10 r.
1529.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Senatorska	66	Ok. 1900–10 r.
1530.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Skarbka	5	Ok. 1880 r.
1531.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Skarbka	6	Ok. 1880 r.
1532.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Skarbka	7	Ok. 1880 r.
1533.	Kamienica czynszowa, obecnie BWR Real Bank S.A.	Skarbka	8	Ok. 1880 r.
1534.	Willa dzierżawcy cegielni Bierenfelda, obecnie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Legnicy	Skarbka	10	Po 1862 r.

1535.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Skarbowa	3	Ok. 1895 r.
1536.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Skarbowa	4	Ok. 1895 r.
1537.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Skarbowa	5	Ok. 1880 r.
1538.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	1	Ok. 1880 r.
1539.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	2	Ok. 1880 r.
1540.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	3	Ok. 1880 r., ok. 1970 r.
1541.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	4	Ok. 1880 r.
1542.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	5	Ok. 1900–10 r.
1543.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	6	1903 r.
1544.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	7	Ok. 1900–1910 r.
1545.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	8	Ok. 1900 r.
1546.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	9	Ok. 1910 r.
1547.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Marii Skłodowskiej-Curie	10	1888 r.
1548.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek handlowo-usługowy	Marii Skłodowskiej-Curie	11–12	Ok. 1900 r.
1549.	Dom mieszkalny	Skośna	1	Ok. 1915 r.
1550.	Dom mieszkalny	Skośna	2	2 poł. XIX w.
1551.	Dom mieszkalny, obecnie Urząd Miasta Legnicy	Pl. Słowiański	7	Lata 80.–90. XIX w.
1552.	Dom mieszkalny	Słubicka	9	1911 r.
1553.	Budynek dawnej szkoły, obecnie dom mieszkalny	Smolarska	2	Lata 10./20. XX w.
1554.	Dom mieszkalny	Smolarska	4	Lata 10./20. XX w.
1555.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy budynek gospodarczy	Smolarska	10	Koniec XIX w.
1556.	Dom mieszkalny	Stolarska	1	
1557.	Budynek gospodarczy	Stolarska	2	
1558.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Szkolna	3	Ok. 1875 r.
1559.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Szkolna	4	XIX/XX w.
1560.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Szkolna	5	Ok. 1875 r.
1561.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Szkolna	6	Ok. 1875 r.
1562.	Zespół Obsługi Finansowej Placówek Oświatowych	Szkolna	7	Ok. 1800 r.
1563.	Dom mieszkalno-usługowy	Szkolna	9	Ok. 1800 r., ok. 1880 r.
1564.	Budynek mieszkalny, dawniej siedziba brytyjskiej spółki handlowej	Szkolna	10	Ok. 1895 r., 1971 r.
1565.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Szkolna	11	Ok. 1880 r.
1566.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegienenego	3	Ok. 1890 r.
1567.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegienenego	4	Po 1877 r.
1568.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegienenego	6	Po 1877 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1569.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	14	Ok. 1888 r.
1570.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	19/23	Ok. 1905 r.
1571.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	25	Ok. 1905 r.
1572.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	29	Lata 70./80. XIX w.
1573.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	31	Lata 70./80. XIX w.
1574.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	33	Lata 70./80. XIX w.
1575.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	35	Lata 70./80. XIX w.
1576.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	37	Lata 70./80. XIX w.
1577.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	39	Lata 70./80. XIX w.
1578.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	41	Ok. 1870 r., po 1945 r.
1579.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	43	Ok. 1870 r.
1580.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	45	Ok. 1870 r.
1581.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Ks. Piotra Ściegieniego	47	Ok. 1870 r.
1582.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Elżbiety	1	Ok. 1900 r.
1583.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Elżbiety	2	Ok. 1900 r.
1584.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Elżbiety	3	Ok. 1900 r.
1585.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Elżbiety	4	1909 r.
1586.	Willa, obecnie Przedszkole Miejskie	Św. Elżbiety	8	Ok. 1900–10 r.
1587.	Willa	Św. Elżbiety	6/7	Ok. 1900–10 r.
1588.	Willa (nr rej. 1009/L z dnia 29.12.1993 r.)	Św. Maksymiliana Kolbe	3/3a	Lata 10. XX w.
1589.	Willa	Św. Maksymiliana Kolbe	5	Lata 20. XX w.
1590.	Willa (nr rej. 1014/L z dnia 29.12.1993 r.)	Św. Maksymiliana Kolbe	7	Lata 20. XX w.
1591.	Willa	Św. Maksymiliana Kolbe	9	Ok. 1920 r.
1592.	Willa (nr rej. 991/L z dnia 29.12.1993 r.)	Św. Maksymiliana Kolbe	10/12	Lata 20. XX w.
1593.	Willa (nr rej. 1006/L z dnia 29.12.1993 r.)	Św. Maksymiliana Kolbe	14	Lata 10. XX w.
1594.	Willa (nr rej. 1012/L z dnia 29.12.1993 r.)	Św. Maksymiliana Kolbe	16	Lata 10. XX w.
1595.	Willa (nr rej. 989/L z dnia 29.12.1993 r.)	Św. Maksymiliana Kolbe	18	Lata 10. XX w.
1596.	Willa	Św. Maksymiliana Kolbe	20	Lata 20. XX w.
1597.	Willa	Św. Maksymiliana Kolbe	24	Lata 20. XX w.
1598.	Budynek mieszkalny, obecnie Pedagogiczna Biblioteka Publiczna	Św. Piotra i Pawła	12	Ok. 1865 r.,
1599.	Dom, obecnie magazyn	Świętego Piotra	7	Koniec XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1600.	Budynek mieszkalny, obecnie Biblioteka Pedagogiczna	Św. Piotra	12	4 ćw. XIX w.
1601.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Trójcy	2	1905–10
1602.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	1	Ok. 1900–10 r.
1603.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	3	Ok. 1900–10 r. (1906 r.?)
1604.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	4	1909 r.
1605.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	5	1906 r.
1606.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	6	Ok. 1910 r.
1607.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	7	Ok. 1910 r.
1608.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	8	1910 r.
1609.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	9	1907 r.
1610.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	10	Ok. 1910 r.
1611.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	11	Ok. 1910 r.
1612.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	12	1910 r..
1613.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	13	1908 r.
1614.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	14	Ok. 1910 r.
1615.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	15	Ok. 1910 r.
1616.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	16	Ok. 1910 r.
1617.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	17	Ok. 1910 r.
1618.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	18	Ok. 1910 r.
1619.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	19	Ok. 1910 r.
1620.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Św. Wojciecha	20	Ok. 1910 r.
1621.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	1	Ok. 1910 r.
1622.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	2	Ok. 1910 r.
1623.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	3	1908 r.
1624.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	4	Ok. 1910 r.
1625.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	5	Ok. 1910 r.
1626.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	6	1911 r.
1627.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	7	Ok. 1910 r.
1628.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	8	Ok. 1910 r.
1629.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny (nr rej. 1054/L z dnia 06.03.1996 r.)	Tatarska	9	1911–13 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1630.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	10	Ok. 1910 r.
1631.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	11	Ok. 1910–15 r.
1632.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Tatarska	13	Ok. 1910–15 r.
1633.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	1	Ok. 1910 r.
1634.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	3	Ok. 1910 r.
1635.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	4	Ok. 1900–10 r.
1636.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	5	Ok. 1910
1637.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	6	1910 r.
1638.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	7	Ok. 1905–10 r.
1639.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	8	Ok. 1910 r.
1640.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	9	Ok. 1905–10 r.
1641.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	10	Ok. 1910 r.
1642.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	11	Ok. 1905–10 r.
1643.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	12	Ok. 1910 r.
1644.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	13	Ok. 1907 r.
1645.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	15	Ok. 1915 r.
1646.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	16	Ok. 1905 r.
1647.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	17	Ok. 1915 r.
1648.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	18	Ok. 1905 r.
1649.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	19	Ok. 1915 r.
1650.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	20	Ok. 1905 r.
1651.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Romualda Traugutta	22	Ok. 1905 r.
1652.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – dom mieszkalno-gospodarczy – budynek gospodarczy	Wandy	1	1909 r. 1909 r. Pocz. XX w.
1653.	Dawny zajazd (Gasthof zur Hoffnung), obecnie dom mieszkalny z salą widowiskową	Wandy	2	4 ćw. XIX w.
1654.	Dom mieszkalny	Wandy	5	3/4 ćw. XIX w.
1655.	Dom mieszkalny	Wandy	7	Koniec XIX w.
1656.	Dom mieszkalny	Wandy	10	3 ćw. XIX w.
1657.	Dom dziecka	Wandy	9	Lata 20. XX w.
1658.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Wandy	15	XIX/XX w.
1659.	Dom mieszkalny	Wandy	17	4 ćw. XIX w.
1660.	Budynek gospodarczy	Wandy	19	4 ćw. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1661.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy – stodoła I – stodołaII	Wandy	23	3 / 4 ćw. XIX w.
1662.	Zespół mieszkalno-gospodarczy – dom mieszkalny – budynek gospodarczy – stodoła	Wandy	27	Koniec XIX w.
1663.	Budynek gospodarczy	Wandy	31	Koniec XIX w.
1664.	Dom mieszkalny	Wandy	31a	4 ćw. XIX w.
1665.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy – stodoła	Wandy	33	Ok. poł. XIX w.
1666.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wazów	1	Ok. 1905 r.
1667.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wazów	2	Ok. 1910 r.
1668.	Dom mieszkalny	Wielogórska	29	Pocz. XX w.
1669.	Dom mieszkalny	Wielogórska	35	3 ćw. XIX w.
1670.	Szkoła, obecnie dom mieszkalny	Wielogórska	41	4 ćw. XIX w.
1671.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy	Wielogórska	42	XIX/XX w. 1892 r.
1672.	Dom mieszkalny	Wielogórska	44	1830 r.
1673.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Wielogórska	44a	XIX, pocz. XX w.
1674.	Zespół mieszkalnogospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Wielogórska	45	1 poł. XIX, XX w. 1 poł. XIX, XX w. XIX, XX w.
1675.	Kuźnia	Wielogórska	46	4 ćw. XIX w.
1676.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Wielogórska	52	XIX, XX w.
1677.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – budynek gospodarczy I – budynek gospodarczy II	Wielogórska	60	Pocz. XX w. XIX/XX w. XIX/XX w.
1678.	Willa (nr rej. 949/L z dnia 24.05.1991 r.)	Witelona	2	Ok. 1870 r., 1989–90 r.
1679.	Willa (nr rej. 941/L z dnia 13.03.1990 r.)	Witelona	3	1870 r., po 1990 r.
1680.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	4	Ok. 1870 r.
1681.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	5	Przed 1870 r.
1682.	Budynek mieszkalny, obecnie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Witelona	8	Ok. 1865 r.
1683.	Kamienica czynszowa, obecnie Zespół Szkół Medycznych	Witelona	10	XIX/XX w.
1684.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	11	Ok. 1886 r.
1685.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	12	Ok. 1886 r.
1686.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	13	Ok. 1886 r.
1687.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	14	1886 r.
1688.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Witelona	14a	Ok. 1886 r.
1689.	Budynek mieszkalny, obecnie Szkoła Podstawowa nr 13	Witelona	17	Ok. 1870 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1690.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wjazdowa	3	Koniec XIX, XX w.
1691.	Budynek mieszkalno-usługowy	Wjazdowa	5	1861 r.
1692.	Budynek mieszkalny, pierwotnie kamienica czynszowa	Wjazdowa	7/9	Po 1861 r.
1693.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wjazdowa	11	Lata 1870–1875
1694.	Budynek mieszkalno-usługowy	Wjazdowa	13	Lata 1870–1875
1695.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Łokietka	2	Ok. 1900 r.
1696.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Łokietka	4	Ok. 1900 r.
1697.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Łokietka	6	Lata 90. XIX w.
1698.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Łokietka	14	Lata 90. XIX w.
1699.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Łokietka	16	Lata 90. XIX w.
1700.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Władysława Łokietka	18	Lata 90. XIX w.
1701.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	1	Ok. 1905 r.
1702.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny (nr rej. 1053/L z dnia 19.02.1996 r.)	Wojska Polskiego	2	Ok. 1905 r.
1703.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	3	Ok. 1905 r.
1704.	Kamienica czynszowa, obecnie ZUS	Wojska Polskiego	4	1907 r.
1705.	Kamienica czynszowa, obecnie ZUS (nr rej. 964/L z dnia 05.07.1991 r.)	Wojska Polskiego	5	Ok. 1907 r.
1706.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	6	Ok. 1907 r.
1707.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	7	Ok. 1906 r., lata 50. XX w.
1708.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	8	Ok. 1905 r.
1709.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	9	1900–10 r.
1710.	Kamienica czynszowa, obecnie Gimnazjum przy Pogotowiu Opiekuńczym	Wojska Polskiego	10	Ok. 1906 r.
1711.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	11	Ok. 1908 r.
1712.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	12	Ok. 1906 r.
1713.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	13	Ok. 1908 r.
1714.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	14	Ok. 1905–10 r.
1715.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	15	Ok. 1908 r.
1716.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	16	Ok. 1910 r., po 1993 r.
1717.	Willa	Wojska Polskiego	17	Ok. 1908 r., 1978 r.
1718.	Willa	Wojska Polskiego	18	Ok. 1915 r.
1719.	Willa	Wojska Polskiego	19	Ok. 1920 r.
1720.	Willa	Wojska Polskiego	20	Pocz. XX w.
1721.	Budynek mieszkalny	Wojska Polskiego	27	Ok. 1930 r.
1722.	Willa	Wojska Polskiego	30	Ok. 1930 r.
1723.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Wolności	2	Ok. 1850 r., ok. 1875 r., po 1945 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1724.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Wolności	3	Ok. 1875 r.,
1725.	Kamienica czynszowa, obecnie Wojewódzki Urząd Pracy, Filia w Legnicy	Pl. Wolności	4	Ok. 1890–1900 r.
1726.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Wolności	5	Ok. 1890–1900 r.
1727.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Pl. Wolności	6	Ok. 1890–1900 r.
1728.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	1	Ok. 1900 r.
1729.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	2	Lata 90. XIX w.
1730.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	3	Ok. 1886 r.
1731.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	4	Lata 90. XIX w.
1732.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	5	Ok. 1886 r.
1733.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	6	Lata 90. XIX w.
1734.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	7	Ok. 1886 r.
1735.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	8	Ok. 1886 r.
1736.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	9	Ok. 1886 r.
1737.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	11	Ok. 1886 r.
1738.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	13	Ok. 1886 r.
1739.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	15	Ok. 1870 r.
1740.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	17	Ok. 1870 r.
1741.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	23	Ok. 1890 r.
1742.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	41	4 ćw. XIX w.
1743.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	45	Pocz. XX w.
1744.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	53	4 ćw. XIX w.
1745.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	55	4 ćw. XIX w.
1746.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	56/58	Koniec lat 20. XX w.
1747.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	57	4 ćw. XIX w.
1748.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	59	3 / 4 ćw. XIX w.
1749.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	60	Koniec XIX w.
1750.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	61	Ok. 1905 r.
1751.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	62/64	Pocz. XX w.
1752.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	63	4 ćw. XIX w.
1753.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	70	3/4 ćw. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1754.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	72	3/4 ćw. XIX w.
1755.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	74	3/4 ćw. XIX w.
1756.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	76-78	4 ćw. XIX w.
1757.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	79	3 ćw. XIX w.
1758.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	80	4 ćw. XIX w.
1759.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	81	3 ćw. XIX w.
1760.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	82	3/4 ćw. XIX w.
1761.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	83	4 ćw. XIX w.
1762.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	83a	3 ćw. XIX w.
1763.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	84	3/4 ćw. XIX w.
1764.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	85	3 ćw. XIX w.
1765.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	86	3/4 ćw. XIX w.
1766.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	87	3 ćw. XIX w.
1767.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	89	3/4 ćw. XIX w.
1768.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	90	3/4 ćw. XIX w.
1769.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	92	3/4 ćw. XIX w.
1770.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	93	Pocz. XX w.
1771.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	95	Pocz. XX w.
1772.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	96	4 ćw. XIX w.
1773.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	97	Pocz. XX w.
1774.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	107	Ok. 1890 r.
1775.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska		
1776.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	121	Ok. 1910 r.
1777.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	123	Pocz. XX w.
1778.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	125	Pocz. XX w.
1779.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	127	Pocz. XX w.
1780.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	131	Pocz. XX w.
1781.	Willa	Wrocławska	133	Pocz. XX w.
1782.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	141	Ok. 1915 r.
1783.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	143	Ok. 1915 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1784.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	158	Pocz. XX w.
1785.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	179	Ok. 1910 r.
1786.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	181	Pocz. XX w
1787.	Budynek mieszkalny, obecnie internat Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego	Wrocławska	183	Ok. 1910 r.
1788.	Budynek mieszkalny, obecnie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Wrocławska	183a	Ok. 1910 r.
1789.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	210	Ok. 1910–15 r.
1790.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	212	Ok. 1910–15 r.
1791.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	213	Ok. 1915–20 r.
1792.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	214	Ok. 1910–15 r.
1793.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	215	Ok. 1915–20 r
1794.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	216	Ok. 1910–15 r.
1795.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	219	Pocz. XX w.
1796.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	221	1905 r.
1797.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	223	Pocz. XX w
1798.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	227	Pocz. XX w.
1799.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	230	Pocz. XX w.
1800.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	232	Pocz. XX w.
1801.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	234	Pocz. XX w.
1802.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	236	Pocz. XX w.
1803.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	237	Pocz. XX w.
1804.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	239	Pocz. XX w.
1805.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	240	Pocz. XX w.
1806.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	241	Pocz. XX w.
1807.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	242	Pocz. XX w.
1808.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	244	Pocz. XX w.
1809.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	247	Pocz. XX w.
1810.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	251	Pocz. XX w.
1811.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	252	Pocz. XX w.
1812.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	268	Pocz. XX w.
1813.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	270	Pocz. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1814.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	272	Pocz. XX w.
1815.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	274	Pocz. XX w.
1816.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Wrocławska	276	Pocz. XX w.
1817.	Dom mieszkalny, restauracja „Pod Klonem”	Wrocławska	280	Pocz. XX w.
1818.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Wyspiańskiego	1	Ok. 1900–10 r.
1819.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Wyspiańskiego	2	Ok. 1900–10 r.
1820.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Wyspiańskiego	3	Ok. 1900–10 r.
1821.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Wyspiańskiego	4	1909 r.
1822.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Stanisława Wyspiańskiego	5	Ok. 1900–10 r.
1823.	Willa wielorodzinną	Stanisława Wyspiańskiego	11	Ok. 1912 r., po 1993 r.
1824.	Kamienica mieszczańska, obecnie TPN, SOZ (nr rej. 587/L z dnia 14.04.1981 r.)	Zamkowa	2	XVII w., ok. poł. XVIII w., koniec XIX w., 1973–82 r.
1825.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zamkowa	5/6	1896 r.
1826.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zamkowa	7	Ok. 1896 r.
1827.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	1	Pocz. XX w.
1828.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	4	Ok. 1885 r.
1829.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	5/6	Ok. 1880 r.
1830.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	7	Ok. 1880 r.
1831.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	7a	Ok. 1880 r.
1832.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	8	Ok. 1865 r.
1833.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	9	Ok. 1930 r.
1834.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	10	Ok. 1870 r.
1835.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	11	Ok. 1870 r.
1836.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	12	Ok. 1870 r.
1837.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	14	Ok. 1870 r.
1838.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	15	Ok. 1870 r.
1839.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Zielona	16	Ok. 1870 r.
1840.	Dom mieszkalny	Ziemowita	5	3 ćw. XIX w.
1841.	Stodoła	Ziemowita	12	Koniec XIX w.
1842.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Ziemowita	14	Koniec XIX w.
1843.	Dom mieszkalny	Ziemowita	16	Koniec XIX w.
1844.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: – dom mieszkalny – stodoła – budynek gospodarczy	Ziemowita	24	Koniec XIX w. 1883 ? lata 80. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1845.	Dom mieszkalno-gospodarczy	Ziemowita	26	4 ćw. XIX w.
1846.	Zespół mieszkalno-gospodarczy: - dom mieszkalny - budynek gospodarczy - stodoła	Ziemowita	30	Ok. poł. XIXw., pocz. XXw. 2 poł. XIX w. 1887 r.
1847.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	7	Koniec XIX w.
1848.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	9	1881 r.
1849.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	17	1877 r.
1850.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	21	Ok. 1860 r., XX w.
1851.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	23	Ok. 1860 r.
1852.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	25	Ok. 1890 r.
1853.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	41	Ok. 1890 r.
1854.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	43	Ok. 1870 r.
1855.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	45	3 ćw. XIX w.
1856.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	47	3 ćw. XIX w.
1857.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	48	Ok. 1890 r.
1858.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	49	3 ćw. XIX w., koniec XIX w.
1859.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	50	1890 r.
1860.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	52	Koniec XIX w.
1861.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	53	Koniec XIX w.
1862.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	55	Koniec XIX w.
1863.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	58	3 ćw. XIX w.
1864.	Kamienica czynszowa, obecnie LEGSPIN	Złotoryjska	62	3 ćw. XIX w.
1865.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	63	Koniec XIX w.
1866.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	65	Koniec XIX w.
1867.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	67	Pocz. XX w.
1868.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	68	3 ćw. XIX w.
1869.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	70	3 ćw. XIX w.
1870.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	71	4 ćw. XIX w.
1871.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	72	3 ćw. XIX w.
1872.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	73	Ok. 1875 r.
1873.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	75	Koniec XIX w.
1874.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	76	3 ćw. XIX w.
1875.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	77	Koniec XIX w.
1876.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	78	3 ćw. XIX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1877.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	79	Ok. 1910 r.
1878.	Willa	Złotoryjska	80/82	Ok. 1870 r.
1879.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	81	Ok. 1910 r.
1880.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	83	Ok. 1910 r.
1881.	Dom mieszkalny obecnie Miedziowe Centrum Zdrowia	Złotoryjska	84	1869 r.
1882.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	86	XIX/XX w.
1883.	Willa, obecnie NOT (nr rej. 983/L z dnia 08.05.1993 r.)	Złotoryjska	87	1887–1902 r.
1884.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	88	Pocz. XX w.
1885.	Willa (nr rej. 985/L z dnia 07.06.1993 r.)	Złotoryjska	89	1872–1888 r, po 1993 r.
1886.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	90	Pocz. XX w.
1887.	Willa (nr rej. 986/L z dnia 07.06.1993 r.)	Złotoryjska	91	I. 70. XIX w., remont po 1993 r.
1888.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	92	Pocz. XX w.
1889.	Willa	Złotoryjska	93	Lata 80. XIX w., remont po 1993 r.
1890.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	94	Koniec XIX w.
1891.	Willa, obecnie Bank Ochrony Środowiska	Złotoryjska	95	Lata 90. XIX w., 1989–90 r.
1892.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	96	Lata 80. XIX w.
1893.	Willa, obecnie ZETO	Złotoryjska	97	Lata 90. XIX w.
1894.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	98	Koniec XIX w.
1895.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	99	Lata 20. XX w.
1896.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	99a	Lata 20. XX w.
1897.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	99b	Lata 20. XX w.
1898.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	100	Koniec XIX w.
1899.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	102	Koniec XIX w.
1900.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	104	Koniec XIX w.
1901.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	106	Koniec XIX w.
1902.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	108	Pocz. XX w.
1903.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	110	Pocz. XX w.
1904.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	112	Poł. XIX w.
1905.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	114	Pocz. XX w.
1906.	Rogatka miejska, obecnie dom mieszkalny	Złotoryjska	116	1860 r.
1907.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	118	Lata 90 – te XIX w.
1908.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	120	Pocz. XX w.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1909.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	122	Pocz. XX w.
1910.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	124	Pocz. XX w.
1911.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	128	Pocz. XX w.
1912.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	130	4 ćw. XIX w.
1913.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Złotoryjska	132	4 ćw. XIX w.
1914.	Willa	Złotoryjska	134	1878 r.
1915.	Dom mieszkalny	Złotoryjska	138	Pocz. XX w.
1916.	Dom mieszkalny	Złotoryjska	140	Pocz. XX w.
1917.	Dom mieszkalny	Żeglarska	3	Ok. poł. XIX w.
1918.	Kamienica czynszowa, obecnie Hotel KS Miedź	Żeglarska	4	Ok. poł. XIX w., 1989 r.
1919.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żeglarska	5	Ok. poł. XIX w., 1989 r.
1920.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żeglarska	6	Ok. 1860 r.
1921.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek administracyjny „Lefany”	Żeglarska	8	Ok. 1915 r.
1922.	Willa	Stefana Żeromskiego	2	Koniec I. 20. XX w.
1923.	Dom mieszkalny	Żółkiewskiego	2/4	Pocz. XX w.
1924.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	1	Lata 90. XIX w.
1925.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	2	Ok. 1910 r.
1926.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	2a	Ok. 1910 r.
1927.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	3	Lata 90. XIX w.
1928.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	5	Lata 90. XIX w.
1929.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	6	Ok. 1910 r.
1930.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	7	Lata 90. XIX w.
1931.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	8	Ok. 1910 r.
1932.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	9	Lata 90. XIX w.
1933.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	10	Ok. 1910 r.
1934.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	11	Lata 90. XIX w.
1935.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	12	Ok. 1910 r.
1936.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	13	Ok. 1910 r.
1937.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	14	Ok. 1910 r.
1938.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	15	Ok. 1905 r.
1939.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	16	Ok. 1905 r.
1940.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	17	Ok. 1905 r.
1941.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	18	Ok. 1910 r.

cd. tabeli

1	2	3	4	5
1942.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	19	Ok. 1905 r.
1943.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	20	Ok. 1900 r.
1944.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	21	Ok. 1905 r.
1945.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	22	Ok. 1905 r.
1946.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	23	Lata 90. XIX w.
1947.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	24	Lata 90. XIX w.
1948.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	25	Lata 90. XIX w.
1949.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	26	Lata 90. XIX w.
1950.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	27	Lata 90. XIX w.
1951.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	28	Lata 90. XIX w.
1952.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	29	Lata 90. XIX w.
1953.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	30	Lata 90. XIX w.
1954.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	34	Ok. 1905 r.
1955.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	35	Ok. 1905 r.
1956.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	36	1908 r.
1957.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	37	Ok. 1905–10 .
1958.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	38	Ok. 1910 r.
1959.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	39	1905 r.
1960.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	40	Ok. 1910 r.
1961.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	41	Ok. 1910 r.
1962.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	42	1908 r.
1963.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	43	Ok. 1910 r.
1964.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	44	Ok. 1910 r.
1965.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	45	1908 r.
1966.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	46	Ok. 1910 r.
1967.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	47	Ok. 1910 r.
1968.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	48	1909 r.
1969.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	49	Ok. 1910 r.
1970.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	50	Ok. 1910 r.
1971.	Kamienica czynszowa, obecnie budynek mieszkalny	Żwirki i Wigury	52	Ok. 1910 r.

TABELA 5. MIASTO LEGNICA. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH.

Nr na mapie	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Kultura	Chronologia	Rejestr zabytków	Uwagi
1		77-20	1	1	Grodzisko Cmentarzysko szkieletowe Zamek		Wczesne średniowiecze VIII/IX-XII wiek Wczesne średniowiecze XII-XIII wiek Późne średniowiecze-okres nowożytny XIII-XVII wiek		
2		77-20	2	2	Skarb		Późne średniowiecze ok. 1290 roku		
3		77-20	3	3	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	III okres epoki brązu-halsztat		
4		77-20	4	4	Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze XI wiek		
5		77-20	5	5	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	III okres epoki brązu-halsztat		
6		77-20	6	6	Cmentarzysko szkieletowe		Neolit		
7		77-20	7	7	Cmentarzysko ciałopalne	Przeworska	Okres wpływów rzymskich		
8		77-20	8	8	Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze		
9		77-20	9	9	Cmentarzysko ciałopalne	Pomorska	Laten		
10		77-20	10	10	cmentarzysko ciałopalne	Przeworska	Laten późny		
11		77-20	11	11	Ślad osadnictwa Osada		Epoka kamienia-epoka brązu Epoka brązu-halsztat		
12		77-20	12	12	Osada?		Wczesne średniowiecze faza starsza		
13		77-20	13	13	śląd osadnictwa		Epoka kamienia		
14		77-20	14	14	Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze		
15		77-20	15	15	Osada Osada Osada	Przeworska	Halsztat Okres wpływów rzymskich Późne średniowiecze		
16		77-20	16	16	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia-epoka brązu		
17		77-20	17	17	Ślad osadnictwa		Neolit		
18		77-20	18	18	Skarb	Łużycka	III okres epoki brązu		
19		77-20	19	19	Cmentarzysko	Przedłużycka	II okres epoki brązu		
20		77-20	20	20	Ślad osadnictwa Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	Epoka kamienia III okres epoki brązu III-IV okres epoki brązu Średniowiecze		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21		77-20	21	21	Cmentarzysko ciałopalne Cmentarzysko ciałopalne Osada Osada		Epoka brązu-halsztat Laten-okres wpływów rzymskich Wczesne średniowiecze faza młodsza Późne średniowiecze XIII- -XIV wiek		
22		77-20	22	22	Osada		Epoka brązu-halsztat		
23		77-20	23	33	Grodzisko		Wczesne średniowiecze		Prawdopodobnie stanowisko nie istnieje
24	Piątnica	77-20	24	36	Ślad osadnictwa		II? okres epoki brązu-halsztat		
25	Stare Piekary	77-20	25	37	Osada	Przeworska	Okres wpływów rzymskich		
26		77-20	26	38	Cmentarzysko szkieletowe		Epoka kamienia-I okres epoki brązu		
27		77-20	27	39	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	III okres epoki brązu		
28	Stare Miasto	77-20	28	40	Osadnictwo miejskie – wodociąg		Późne średniowiecze, okres nowożytny		
29	Stare Miasto	77-20	29	41	Cmentarzysko szkieletowe		Średniowiecze		
30	Stare Miasto	77-20	30	42	Osada Osadnictwo miejskie		Wczesne średniowiecze XII wiek Późne średniowiecze XIII- -XIV wiek		
31	Stare Miasto	77-20	31	43	Osada Osadnictwo miejskie		Wczesne średniowiecze XII-XIII wiek Późne średniowiecze XIII/XIV wiek		
32	Stare Miasto	77-20	32	44	Cmentarzysko szkieletowe		Wczesne średniowiecze XII-XIII wiek		
33		77-20	33	45	Cmentarzysko szkieletowe		Późne średniowiecze- okres nowożytny XV-XVI wiek		
34		77-20	34	46	Cmentarzysko ciałopalne Osada	Łużycka	Halsztat Późne średniowiecze XIII- -XIV wiek		
35		77-20	44	66	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
36		77-20	45	69	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIII- XIV wiek		
37		77-20	46	71	Osada		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV-XVI wiek		
38		77-20	47	73	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Łużycka Przeworska	III-IV okres epoki brązu Laten Wczesne średniowiecze X-XI wiek Późne średniowiecze XIII- -XIV wiek		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
39		77-20	49	77	Ślad osadnictwa Osada		Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
40		77-20	50	78	Ślad osadnictwa		Pradzieje		
41		77-20	51	80	Osada Ślad osadnictwa Osada	Łużycka	Epoka brązu-halsztat Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
42		77-20	52	83	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
43		77-20	53	86	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
44		77-20	54	88	Ślad osadnictwa Osada Osada		Pradzieje Wczesne średniowiecze VIII-X wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
45		77-20	55	89	Osada		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIII-XVI wiek		
46	Piątnica	77-20	56	90	Osada		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
47	Piątnica	77-20	57	91	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Pradzieje Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
48	Piątnica	77-20	58	93	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
49	Piątnica	77-20	59	94	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
50		77-20	60	95	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
51	Piątnica	77-20	61	96	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
52	Czarny Dwór	77-20	62	107	Osada Osada		Epoka brązu Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
53	Czarny Dwór	77-20	63	108	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada		Epoka kamienia Pradzieje Wczesne średniowiecze XI-XIII wiek Późne średniowiecze- okres nowożytny XIII-XVI wiek		
54	Czarny Dwór	77-20	64	109	Osada Osada		Wczesne średniowiecze XI-XIII wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
55	Zosinek	77-20	65	110	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Łużycka Przeworska	Okres wpływów rzymskich Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
56	Białka	77-20	66	112	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
57	Zosinek	77-20	67	116	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
58	Koszarowo	77-20	68	118	Osada		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
59	Piekary Wielkie	77-21	102	3	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	IV-V okres epoki brązu-halsztat		
60	Koszarowo	77-20	70	122	Osada		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
61	Koszarowo	77-20	71	123	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Neolit? Pradzieje		
62	Zosinek	77-20	72	125	Osada? Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa	Łużycka?	Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XII wiek Późne średniowiecze XIII--XIV wiek		
63	Zosinek	77-20	73	132	Osada Osada? Osada		Pradzieje Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze		
64		77-20	1	23	Osada Punkt osadniczy		Epoka kamienia Późne średniowiecze- okres nowożytny		Dawniej Ulesie, gm. Mił- kowice
65		77-20	7	48	Osada		Epoka brązu-halsztat		Dawniej Ulesie, gm. Mił- kowice
66	Czarny Dwór	77-20	131	134	Obozowisko?		Epoka kamienia		
67	Czarny Dwór	77-20	132	135	Obozowisko?		Mezolit?		
68	Piątnica	77-21	101	1	Osada		Wczesne średniowiecze	107/85 718/Arch/ /74 w dniu 21 lutego 1974	
69	Koszarowo	77-20	69	119	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
70	Piekary Wielkie	77-21	103	4	Osada Osada Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	Pradzieje Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze XIII-XIV	112/85 724/Arch/ /74 w dniu 1 marca 1974	
71	Piekary Wielkie	77-21	104	5	Osada? Osada Osada	Łużycka?	Pradzieje Średniowiecze	139/85 802/Arch/ /75 w dniu 7 maja 1975	
72	Piekary Wielkie	77-21	105	6	Osada Punkt osadniczy	Łużycka	V okres epoki brązu- halsztat Pradzieje	138/85 801/Arch/ /75 w dniu 30 kwietnia 1975	
73	Piekary Stare	77-21	106	17	Osada? Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka?	III okres epoki brązu- halsztat Pradzieje Wczesne średniowiecze X-XII wiek Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
74	Piekary Stare	77-21	107	18	Ślad osadnictwa Osada Cmentarzysko ciałopalne Osada	Łużycka Pomor- ska	Neolit? Halsztat Laten Wczesne średniowiecze		
75	Piekary Stare	77-21	108	19	Osada Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	V okres epoki brązu- halsztat Pradzieje Wczesne średniowiecze VIII-X wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek	140/85 803/Arch/ /75 w dniu 7 maja 1975	
76	Piekary Stare	77-21	109	20	Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	V okres epoki brązu- halsztat Późne średniowiecze XIII-XIV wiek	137/85 800/Arch/ /75 w dniu 30 kwietnia 1975	
77	Piekary Stare	77-21	110	38	Ślad osadnictwa		Wczesne średniowiecze IX-XI wiek		
78	Piekary Stare	77-21	111	39	Osada Osada	Łużycka?	Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
79	Piekary Stare	77-21	112	41	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
80	Piekary Wielkie	77-21	113	47	Ślad osadnictwa Osada	Przewor- ska	Pradzieje Okres wpływów rzymskich		
81	Piekary Wielkie	77-21	114	50	Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	IV okres epoki brązu- halsztat Wczesne średniowiecze VIII-X wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
82	Piekary Stare	77-21	115	53	Punkt osadniczy		Pradzieje		
83	Piekary Stare	77-21	116	54	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
84	Piekary Stare	77-21	117	55	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	Neolit? Pradzieje Wczesne średniowiecze IX-XI wiek Średniowiecze		
85	Piekary Wielkie	77-21	118	59	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
86	Piekary Wielkie	77-21	119	60	Punkt osadniczy		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- XVI wiek		
87	Piekary Wielkie	77-21	120	62	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
88	Piekary Wielkie	77-21	121	63	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
89	Piekary Wielkie	77-21	122	65	Osada		Późne średniowiecze- okres nowożytny XIV- -XVI wiek		
90	Piekary Wielkie	77-21	123	70	Ślad osadnictwa		Późne średniowiecze- okres nowożytny XV- XVI wiek		
91	Piekary Wielkie	77-21	124	71	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Wczesne średniowiecze XI-XIII wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
92	Piekary Wielkie	77-21	125	73	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa		Pradzieje Wczesne średniowiecze XII-XIII wiek		
93	Piekary Wielkie	77-21	126	75	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Neolit Pradzieje Wczesne średniowiecze VIII-X wiek Wczesne średniowiecze X-XIII wiek		
94	Piekary Stare	77-21	127	76	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	V okres epoki brązu- halsztat Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
95	Piekary Stare	77-21	128	77	Ślad osadnictwa Osada		Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
96	Przyb- ków	78-20	74	15	Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnic- twa Ślad osadnic- twa	Łużycka	Halsztat Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
97		78-20	75	16	Osada Ślad osadnic- twa Ślad osadnic- twa		Epoka brązu-halsztat Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
98	Przyb- ków	78-20	76	17	Cmentarzysko ciałopalne Ślad osadnic- twa Osada	Łużycka	III-IV okres epoki brązu Pradzieje Wczesne średniowie- cze	77/85 422/Arch/ /69 w dniu 12 grudnia 1969	
99	Koź- lanki	78-20	77	20	Ślad osadnic- twa		Neolit		
100		78-20	80	23	Cmentarzysko ciałopalne	Pomor- ska	Laten		
101		78-20	82	25	Cmentarzysko szkieletowe	Przewor- ska	Laten późny-okres wpływów rzymskich		
102		78-20	83	26	Ślad osadnic- twa Cmentarzysko ciałopalne	Unietyc- ka? Łużycka	I okres epoki brązu? III okres epoki brązu		
103	Przyb- ków	78-20	84	34	Osada Ślad osadnic- twa Ślad osadnic- twa	Łużycka	III-IV okres epoki brązu Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
104	Przyb- ków	78-20	85	35	Ślad osadnic- twa Osada		Pradzieje Średniowiecze		
105	Przyb- ków	78-20	86	36	Ślad osadnic- twa		Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
106	Przyb- ków	78-20	87	37	Ślad osadnic- twa Punkt osadni- czy Ślad osadnic- twa Ślad osadnic- twa		Neolit Pradzieje Wczesne średniowie- cze VIII-IX wiek Średniowiecze		
107	Przyb- ków	78-20	88	38	Osada Punkt osadni- czy Ślad osadnic- twa	Łużycka	Halsztat Pradzieje Średniowiecze		
108	Przyb- ków	78-20	89	39	Ślad osadnic- twa Osada Ślad osadnic- twa Ślad osadnic- twa	Kultura pucha- rów lejkowa- tych? Łużycka	Neolit Halsztat Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		

cd. tabeli

109	Przybków	78-20	90	40	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Wczesne średniowiecze VIII-X wiek Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
110	Przybków	78-20	91	41	Ślad osadnictwa		Pradzieje		
111		78-20	92	42	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Neolit? Średniowiecze		
112	Przybków	78-20	93	43	Osada Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	Pradzieje Średniowiecze		
113	Przybków	78-20	94	44	Ślad osadnictwa		Pradzieje		
114		78-20	95	51	Osada Osada Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Łużycka	Neolit Epoka brązu Pradzieje Średniowiecze		
115		78-20	96	52	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Łużycka	Pradzieje Późne średniowiecze XIII-XIV wiek		
116		78-20	97	53	Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	Halsztat? Pradzieje		
117		78-20	98	58	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Średniowiecze		
118	Przybków	78-20	99	62	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy		Pradzieje Późne średniowiecze XIV-XV wiek		
119		78-20	100	63	Ślad osadnictwa		Pradzieje		
120		78-20	137	65	Osada Osada Osada	Łużycka Przeworska	V okres epoki brązu-halsztat Laten-okres wpływów rzymskich II wiek p.n.e. - IV wiek n.e. Średniowiecze XI-XV wiek		Dawniej 137/69
121		78-20	138	66	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Średniowiecze		Dawniej 138/70
122		78-20	1	2	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Łużycka Przeworska	Neolit Laten późny-okres wpływów rzymskich		Na granicy administracyjnej Legnicy i Złotnik gm. Krotoszyce

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
123		78-20	2	3	Osada Ślad osadnic- twa Osada Ślad osadnic- twa	Przewor- ska	III-V okres epoki brązu Okres wpływów rzymskich Wczesne średniowie- cze Późne średniowiecze		Na granicy admini- stracyjnej Legnicy i Złotnik gm. Kro- toszyce
124		78-20	3	4	Osada Osada		Wczesne średniowie- cze Późne średniowiecze		Na granicy admini- stracyjnej Legnicy i Złotnik gm. Kro- toszyce
125		78-20		„65”	Nieokreślona		Nieokreślona		Brak da- nych sta- nowiska
126		78-20		„66”	Nieokreślona		Nieokreślona		Brak da- nych sta- nowiska
127		78-20	14	67	Ślad osadnic- twa Osada Osada	Łużycka	Epoka kamienia Wczesne średniowie- cze		Dawniej numer 14/71
128		78-20	13	61	Ślad osadnic- twa		Późne średniowiecze XIV-XV wiek		Dawniej Nowa Wieś Le- gnicka, gm. Le- gnickie Pole
129		78-21	15	92	Punkt osadni- czy	Łużycka?			Dawniej Barto- szów, gm. Legnickie Pole
Bez lokali- zacji	Piąt- nica	77-20	35	57	Cmentarzysko szkieletowe Osada		Okres nowożytny XVI wiek		
Bez lokali- zacji	Piąt- nica	77-20	36	58	Osada?	Przewor- ska	Okres wpływów rzymskich późny		
Bez lokali- zacji		77-20	37	59	Ślad osadnic- twa		Neolit		
Bez lokali- zacji		77-20	38	60	Ślad osadnic- twa		Późne średniowiecze		
Bez lokali- zacji		77-20	39	61	Cmentarzysko szkieletowe Cmentarzysko	Przedłu- życka Przewor- ska	II okres epoki brązu Okres wpływów rzymskich		
Bez lokali- zacji		77-20	40	62	Skarb		Wczesne średniowie- cze		
Bez lokali- zacji		77-20	41	63	Osadnictwo miejskie		Średniowiecze		

cd. tabeli

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bez lokalizacji		77-20	42	64	Ślad osadnictwa		Neolit		
Bez lokalizacji		77-20	43	65	Nieokreślona		Średniowiecze		
Bez lokalizacji	Piekary Stare	77-21	129	79	Ślad osadnictwa		Neolit		
Bez lokalizacji	Piekary Wielkie	77-21	130	80	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Przedłużycka Łużycka	II okres epoki brązu II okres epoki brązu Wczesne średniowiecze		
Bez lokalizacji	Koźlanki	78-20	78	21	Cmentarzysko ciałopalne	Łużycka	III okres epoki brązu-halsztat		
Bez lokalizacji	Koźlanki	78-20	79	22	Cmentarzysko szkieletowe		Okres wpływów rzymskich-okres wędrówek ludów IV wiek n.e.		
Bez lokalizacji		78-20	81	24	Ślad osadnictwa		Epoka kamienia		

Egzemplarze bieżące i z lat ubiegłych oraz załączniki można nabywać:

1) w punktach sprzedaży:

- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-64-74,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze, 58-506 Jelenia Góra, ul. Wiejska 29, tel. 0-75/764-72-99,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Legnicy, 59-220 Legnica, ul. F. Skarbka 3, tel. 0-76/856-08-00 w. 401,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Wałbrzychu, 58-300 Wałbrzych, ul. Słowackiego 23a-24, tel. 0-74/849-40-70,

2) w przypadku prenumeraty, na podstawie nadesłanego zamówienia w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Zakładzie Obsługi Urzędu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-62-02.

Zbiory Dziennika Urzędowego wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w Bibliotece Urzędowej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław, tel. 0-71/340-62-54. Treść wydawanych dzienników dostępna jest w Internecie na stronie: <http://www.duw.pl/dzienn.htm>

Wydawca: Wojewoda Dolnośląski

Redakcja: Wydział Prawny i Nadzoru Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego,

Redakcja Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-66-21

Skład, druk i rozpowszechnianie: Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu – Zakład Obsługi Urzędu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1

Dystrybucja: tel. 0-71/340-62-02

Tłoczono z polecenia Wojewody Dolnośląskiego
w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Zakładzie Obsługi Urzędu
50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1